8554 60100200
OSREDNJA KNJIŽNICA
P.P.126
66001 KOPER

PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I grupo

Cena 200 lir

Leto XXXIV. Št. 20 (9932)

TRST, sreda, 25. januarja 1978

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

MEDTEM KO VEDNO BOLJ VZTRAJNO GOVORIJO O MOŽNOSTI LAIČNE VLADE

ANDREOTTIJEVA POSVETOVANJA S STRANKAMI ZA SESTAVO NOVE VLADE ŠE BREZUSPEŠNA

Včeraj so pri Andreottiju bili republikanci, liberalci in socialdemokrati Demokristjani še vedno zavračajo možnost sestave vlade zasilnega stanja

RIM — Izgledi za uspeh predsednika Andreottija, ki je tudi včeraj nadaljeval s posvetovanji s predstavniki strank (na vrsti so bili liberalci, socialdemokrati in republikanci), so tesno povezani z uresničitvijo dveh dogodkov na političnem obzorju. Z ene strani mora mandatar čakati, da se krščanska demokracija odreče togemu zagovarjanju ravnovesja, ki izhaja iz julijskega programskega sporazuma. Za Andreottija je nujno, da se njegova stranka sprijazni z mislijo na večino, v kateri bi bili tudi komunisti, če hoče uspeti pri svojem poskusu za sestavo nove vlade. Istočasno pa mora Andreotti čakati na razdor v vrstah onih, ki zahtevajo vlado izrednega stanja, za katero krščanska demokracija noče niti slišati. Če bodo republikanci in socialisti, morda v imenu realizma, popustili glede tega vprašanja, bo Andreottiju lahko obtežiti komunistično partijo, da trdovratno zagovarja nevzdržno stališče.

Da bi dosegel prvi cilj, se pravi zeleno luč krščanske demokracije za zasilno večino, se Andreotti zanaša na nekatere mogoče zaveznike v vrstah svoje stranke. Pravijo, da je omenjeno strategijo izdelal skupaj z Morom in Zaccagninijem, medtem ko Piccoli, predsednik demokristjanske skupine v poslanski zbornici že nekaj dni miri parlamentarno bazo. Kar zadeva odnose s komunistično partijo, pa Andreotti grozi s trdim stališčem krščanske demokracije, ki naj bi opravičilo omehčanje republikanske in socialistične stranke. Tako Craxi kot La Malfa sta s svojimi izjavami nekoliko opogumila Andreottija in, to velja predvsem za socialističnega tajnika, povzročila nejevoljo KPI, ki jo je izrazil Macaluso s svojim člankom v glasilu «Unità». Craxi je včeraj dejal, da že dalj časa trdi, da je po njegovem mnenju vlada izrednega stanja nemogoča. «Do nedelje — pravi — so predstavniki KPI pozivali krščansko demokracijo, naj da svoje protipredloge: ko pa pozivaš sogovornike, naj dajo protipredloge, istočasno priznavaš dejstvo, da tvojega predloga ni mogoče sprejeti.»

Treba bo čakati na nadaljnji razvoj krize in še zlasti na zasedanje centralnega komiteja komunistične partije, ki bo jutri. Ob koncu pogovorov z Andreottijem je La Malfa poudaril vprašanje tako imenovanega družbenega sporazuma. Republikanci so mnenja, da se bo politična kriza rešila sama ob sebi, če bodo dosegli sporazum o zadevah, ki jih je treba rešiti. «Če bo Andreotti naredil čudež in ustvaril resen program brez vključitve komunistov — je rekel La Malfa — ga bomo odobrili.»

Liberalni tajnik Zanone, ki je še vedno pri formuli konfrontacije, ne vidi razlike med programsko večino in vladno večino, medtem ko je Romita ponovil svoja že znana stališča: PSDI je proti vladi zasilnega stanja in je mnenja, da je sporazum o večini, v kateri bi bila tudi KPI, neobhodno potreben. Socialdemokratski tajnik obenem upa, da bo njegova stranka stopila v vlado, ni pa se niti izognil vprašanju o možnosti vlade brez krščanske demokracije. Socialdemokratska stranka, je rekel, nima nobenih predsodkov glede take rešitve, ki bi bila možna, ko bi postalo jasno, da so vse druge poti zaprte. Možnost vlade brez udeležbe krščanske demokracije omenjajo tudi komunisti. Di Giulio je mnenja, da gre za rešitev, ki je ustavno korektna in morda tudi politično umestna.

Omenil je tudi možnost, da bi novo vlado sestavil predstavnik neke laične stranke, če bi Andreottiju njegov poskus spodletel. Ne gre za levo alternativo, je dodal komunistični predstavnik, temveč za način, kako se izogniti nevarnosti predčasnih volitev in obenem zagotoviti sestavo vlade. O možnosti, da sestavi vlado predstavnik laične stranke, je govoril tudi tajnik PSI Craxi, ki je poudaril, da bo predsednik republike moral sprejeti tako odločitev, če bo KD trmasto vztrajala pri svojem stališču. Kar zadeva možnost, da bi poverili sestavo nove vlade La Malfi, pa Craxi trdi, da za sedaj ne bi kazalo omenjati nobenega imena, vendar je mnenja, da ne gre za nalogo, ki bi jo lahko poveril sedemdesetletnikom. S svoje strani je La Malfa zavrnil možnost, da bi nalogo za sestavo vlade poverili predstavnikom laičnih strank.

Demokristjan De Mita pa poziva tiste, ki bi hoteli sestaviti laično večino, ki bi jo KD podpirala od zunaj, naj le poskusijo, vendar njegovo mnenje ne odraža razpoloženja večine stranke, ki je še vedno mnenja, da je tudi samo govorjenje o prvi nedemokristjanski vladi po vojni samo ob sebi provokacija. Vsi ostali, od Craxija do Zanoneja, kažejo za možnost laične vlade dokajšnje zanimanje, vendar ne zanikajo, da v tako rešitev ne zaupajo. Jutri se bo zaključil prvi krog posvetovanj, nakar bo treba čakati vsaj teden dni, da bi se zvedelo, za kaj se bo Andreotti odločil. (cc-if)

La Malfa po pogovoru z Andreottijem (Telefoto ANSA)

Gospodarsko sodelovanje med Italijo in SFRJ

BEOGRAD — V jugoslovanskem glavnem mestu sta včeraj začela delovati dva organizma, ki ju je določil osimski sporazum o sodelovanju med Italijo in Jugoslavijo. Prvič sta se sestala dva mešana jugoslovansko - italijanska odbora in sicer tista, katerima je poverjeno dogovarjanje o medsebojni trgovski izmenjavi oziroma sodelovanju na industrijskem področju.

Medtem ko so stekle nove oblike gospodarskega dogovarjanja med sosednjima državama, se bo prav tako v Beogradu jutri začelo že deveto zasedanje mešanega jugoslovansko - italijanskega odbora o gospodarskem, industrijskem in tehničnem sodelovanju. Srečanje bo potekalo na ministrski ravni: italijansko delegacijo, katero v Beogradu pričakujejo že danes, bo vodil minister za zunanjo trgovino Rinaldo Ossola, jugoslovansko pa zvezni sekretar za zunanjo trgovino Emil Ludviger.

BEOGRAD — Italijanska tiskovna agencija ANSA, sklicujoč se na beograjske diplomatske kroge poroča, da bo jugoslovanski predsednik Tito obiskal v prvi polovici marca Washington, kjer naj bi se zadržal dva ali tri dni.

Uradni datum ni bil še sporočen, vabilo pa je jugoslovanskemu predsedniku izročil podpredsednik ZDA Walter Mondale po obisku Edvarda Kardelja v Washingtonu. To bo prvi obisk jugoslovanskega predsednika v ZDA po letu 1971.

Nasilje v obratu «Nuova Innocenti»

MILAN — Na ravnateljstvu avtomobilske družbe «Nuova Innocenti», kjer so v teku huda sindikalna trenja, ker še vedno ni bilo sprejetih nazaj v službo 1.250 delavcev, čeprav jim je že 12. decembra lani zapadel rok vpisa v dopolnilno blagajno, je prišlo včeraj do izgredov. Skupina stavkajočih naj bi napadla glavnega ravnatelja Tullia Pirondinija ter ga razorožila; kaže, da se je demonstrantom postavil po robu z revolverjem v roki. Okoliščine dogodka niso še pojasnjene. Policija je uvedla preiskavo.

NA SEDEŽU TRŽAŠKE AVTONOMNE FEDERACIJE

Komunisti predstavili nov zakonski osnutek za globalno zaščito Slovencev

Gre za izpopolnitev osnutka Škerk-Sema iz leta 1970 ob upoštevanju razvoja v italijanski družbi - Novi osnutek obravnava slovensko narodnostno skupnost kot subjekt, ki mora sam odločati o svojem vsestranskem razvoju

Predstavniki KPI med tiskovno konferenco, na kateri so predstavili svoj novi zakonski osnutek za globalno zaščito Slovencev v Italiji

TRST — Deželni tajnik KPI Antonino Cuffaro, senatorka Jelka Gerbec, poslanec Arnaldo Baracetti, pokrajinski tajnik KPI Rossetti ter član vladne komisije za izdelavo zakonskega osnutka o globalni zaščiti Slovencev Stojan Spetič so včeraj na sedežu tržaške federacije predložili predstavnikom tiska in zamejskega družbenega in političnega življenja, med katerimi naj omenimo predsednika SKGZ Borisa Raceta in nekatere člane njenega izvršnega odbora, tajnika sindikata slovenskih šolnikov prof. Škerlja, jugoslovanskega konzula v Trstu Kanteja, predstavnika KD Jurija Slamo, nov osnutek zakonske predloga za globalno zaščito Slovencev v Italiji.

Prisotne je pozdravil deželni tajnik KPI poslanec Cuffaro, ki je v svojih uvodnih besedah poudaril, da gre za izpopolnitev zakonskega osnutka za globalno zaščito Slovencev, ki sta ga leta 1970 predložila Albin Škerk v poslanski zbornici in Paolo Sema v senatu. V osnutku Škerk - Sema so bile že zapopadene glavne značilnosti sedanjega zakonskega predloga, vendar je razvoj italijanske družbe in italijanskega političnega življenja narekoval nekatere nove formulacije. Sedanji komunistični zakonski osnutek za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji upošteva bistvene premike v italijanskem političnem življenju ter orientacijo demokratičnih političnih sil, ki je prišla do izraza v zadnjih letih. Italijanske politične sile imajo sedaj, je dejal deželni tajnik KPI Cuffaro, mnogo bolj napredno in odprto stališče do vprašanja zaščite Slovencev, kot so ga imele leta 1970.

O tem, da se je splošna orientacija v italijanskih demokratičnih silah v zadnjih letih spremenila, zgovorno priča, je dejal Cuffaro, že sama razprava ob odobritvi osimskih sporazumov v parlamentu, ko se je velika večina poslancev in senatorjev izrekla za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji ter dejstvo, da je vlada sprejela zahtevo, da ustanovi posebno komisijo, ki naj izdela vladni predlog o tem vprašanju. Kljub temu pa komunistična partija kritizira počasnost in zamude pri ustanavljanju vladne komisije in pri izdelavi vladnega zakonskega osnutka o globalni zaščiti Slovencev v Italiji. Prav tako je kritična do sestave komisije, predvsem zato, ker je slovenska narodna skupnost v njej odločno neustrezno zastopana. Prav zaradi tega, da bi namreč izrazila svoj protest do take sestave, je KPI imenovala vanjo dva Slovenca ter je tako podčrtala svoje polemično stališče.

Vsekakor, je menil Cuffaro, so pravi sedež za razpravo parlament in parlamentarne komisije, kjer se bo komunistična partija borila, da bi dosegla čim bolj enotno stališče med političnimi silami in da bi prišli do enotnega zakonskega osnutka za globalno zaščito slovenske narodnostne skupnosti v Italiji.

Zakonski osnutek, ki so ga včeraj predložili tisku, obravnava slovensko narodnostno skupnost kot subjekt, ki mora sam odločati o svojem vsestranskem razvoju. Tekst zakonskega osnutka ni dokončen, je podčrtal Cuffaro; KPI bo upoštevala sugestije predstavnikov komunističnih parlamentarnih skupin ter vseh organizacij in komponent slovenske manjšine, ki niso zastopane v parlamentu. Izrazil je željo, da bi včerajšnja tiskovna konferenca bila izhodišče za izčrpno debato tako med Slovenci kot med italijanskimi demokratičnimi silami. Komunisti bodo svoj novi zakonski osnutek predložili v parlamentu čimprej, najbrž že v prvi polovici prihodnjega meseca. Osnutek bo predložila najprej Jelka Gerbec v senatu, potem pa ga bodo predložili v poslanski zbornici.

Novi zakonski osnutek KPI je nato podrobneje orisala senatorka Jel-

(Nadaljevanje na zadnji strani)

ZAKLJUČEK PROCESA PROTI PRIPADNIKOM SKUPINE «ORDINE NUOVO»

Nezaslišana razsodba rimskih sodnikov: fašistični prenapeteži povsem oproščeni

S posebnim odlokom sodni zbor zamrznil položaj Pier Luigija Concutellija in njegovih pajdašev - Ogorčene reakcije naprednih sil: sodniki so pomagali nasprotnikom demokracije

RIM — Nezaslišano! Po skoraj 76 urah posvetovanja so rimski sodniki dejansko oprostili skoraj vseh 132 škvadristov, ki so bili obtoženi oživljanja fašistične stranke. In tistim, ki jih sodni zbor ni oprostil, bodo lahko sodili šele čez nekaj let. Z odlokom, ki ni nič manj sramoten od razsodbe, so namreč sklenili, da bo država lahko sodila teroristom kot so Pier Luigi Concutelli, Salvatore Francia, Clemente Graziani, Elio Massagrande in drugi, šele ko bo in če bo kasacijsko sodišče potrdilo razsodbo o takih «postranskih dogodkih» kot je na primer umor rimskega sodnika Occorsia.

Ob taki razsodbi, ki jo je vse napredno in demokratično gibanje ocenilo kot škandalozno in skrajno cinično, ni da bi se spuščali v kakršno koli razčlenitev pravne utemeljitve, tudi ker ima še tako spretno izvajanje in utemeljevanje grenak priokus laži. Ne morema pa mimo dejstva, da so sodniki večino prenapetežev (100 na 113) povsem oprostili, češ da niso zagrešili pripisanih jim kazniva dejanja ali ker da omenjena kazniva dejanja sploh ne obstajajo.

Ob tej ugotovitvi pa se moramo zamisliti vsi, tudi sodniki, ki so podpisali razsodbo, kajti možnosti sta le dve: ali kazniva dejanja ne obstajajo, ker jih dejansko ni bilo (se pravi, da ni nihče pomazal zidov s fašističnimi simboli in gesli; da ni nihče delil fašističnega propagandnega gradiva, itd.), kar je naravnost smešno, ali pa kazniva dejanja «ne obstajajo», ker niso apologija fašizma. In v tem primeru je ocena razsodbe še strožja.

Zanimivo je tudi, s kakšnim pravnim trikom so sodniki dejansko zamrznili položaj fašistov «Concutellijeve skupine»: gre v bistvu za isto izvajanje, s katerim je 1975. leta tretji kazenski odsek prekinil proces proti istim obtožencem, češ da ni mogoče soditi škvadristom, dokler se ne bodo zaključili ostali sodni postopki proti njim. Javni tožilec Vittorio Occorsio je tedaj ocenil razsodbo kot nezaslišano in vložil priziv na kasacijsko sodišče, ki je razveljavilo proces ter odredilo novo obravnavo.

Čeprav bi morali soditi fašistom čimprej, sta minili dve leti, preden so znova sedli na zatožno klop. Occorsio pa je bil medtem ubit, ker si je drznil nadaljevati preiskavo o prevratniškem rovarjenju skupine «ordine nuovo» in še zlasti, ker je zahteval razveljavitev prvega procesa. In med obtoženci, katerih položaj je bil «zamrznjen», je tudi Pier Luigi Concutelli, ki se je večkrat javno pobahal, da je «usmrtil» sodnika.

Vprašanje, ki si ga po razsodbi zastavlja vsakdo, je, o čem so sodniki razpravljali kar 76 ur? Če so obtožence oprostili, najbrž niso govorili o vsebini proglasov fašistične organizacije ali o izjavah njenih najvidnejših voditeljev, ki so doslej vselej ušli roki pravice in zbežali na tuje.

Oprostitev fašističnih prenapetežev je izzvala takojšnjo ogorčeno reakcijo vseh naprednih in demokratičnih sil. Član komunističnega vodstva Pecchioli je poudaril, da so sodniki s svojo razsodbo dejansko pomagali sovražnikom demokracije in so okrepili val političnega nasilja. Obenem je tudi pozval vse napredne sile, naj nastopijo strnjeno in enotno proti vsem reakcionarnim silam v državnih telesih. Socialistično glasilo «Avanti» pa je v daljši oceni zapisalo, da absurdni oprostitvi so najbolje odgovorili fašisti sami, ki so pozdravili razsodbo s petjem fašističnih pesmi in z rimskim pozdravom. List nadalje ugotavlja, da se med sodniki vse bolj uveljavlja nazadnjaško tolmačenje zakonov, kar je posledica njihovega nazora in obenem strahu pred represalijami. Ob včerajšnji razsodbi, zaključuje «Avanti», so se fašisti lahko znova zarežali v obraz italijanskim demokratom. In to je nedopustno. (fc in vt)

Časnikar Barendson podlegel bolezni

RIM — Sinoči je podlegel dolgi zahrbtni bolezni znani športni časnikar Maurizio Barendson. Rodil se je 9. novembra 1923 v Neaplju iz družine nizozemskega izvora. Služboval je na radiu in televiziji, kot tudi pri velikih dnevnikih, za katere je daleč po svetu spremljal najpomembnejše športne dogodke. Bil je tudi še gledališki avtor in pisatelj.

Odmevi na Lamov intervju «Repubblici»

RIM — Intervju, ki ga je dal odgovornemu uredniku dnevnika «La Repubblica» generalni tajnik CGIL Luciano Lama, je močno odjeknil v sindikalnih krogih. V glavnem so reakcije negativne, tako bo današnji «Il Giorno» objavil intervju z Benvenutom, v katerem generalni tajnik UIL kritizira predvsem tisti odlomek Lamovih izjav, v katerem generalni tajnik CGIL govori, da so za današnji težki položaj krive tudi zgrešene sindikalne izbire in ne poudarja odgovornosti zgrešene gospodarske in industrijske politike. Trditve, poudarja Benvenuto, niso v nobenem primeru odraz smernic konfederacije. Prav tako kritičen je tajnik piemontske CISL Cesare Del Piano, za katerega so Lamove izjave čisto osebna razlaga konfederalnega programa, s katerimi ni mogoče soglašati. V vsakem primeru pa bodo o tem dali končno besedo delavci na vsedržavni skupščini. Ostro stališče je zavzel tudi član vodstva sindikata kovinarjev Lettieri, ki nasprotuje koncesijam podjetnikom in zahteva pripravo novega programa sindikalne konfederacije.

Prav iz vrst kovinarjev, ki zaključujejo sejo svojega sindikalnega vodstva, je prišlo največ negativnih odmevov. Polcg Lettierija je zavzel prav tako ostro stališče generalni tajnik zveze kovinarskih delavcev Bentivogli, ki med drugim polemizira o izjavlja, da nekateri raje poslušajo nasvete La Malfe kot delavcev. Pristavlja pa, da bi bilo treba take izjave povedati tudi v sindikatu in na delavskih skupščinah, ne da bi se pri tem izogibali tistih tovarn, v katerih sta spopad in razprava najostrejša. Nekoliko bolj umerjen je član vodstva kovinarjev Mattina, ki pa zahteva o teh problemih najširšo razpravo v sindikatu, predvsem da se odpravijo različne, večkrat nasprotujoče si razlage konfederalnih programskih smernic. Treba je pripraviti dokument, kjer ne bo nobenih dvomov in bodo smernice jasno začrtane.

Do sedaj je Lamov intervju podprla v glavnem samo deželna ligurska konfederacija, na pokrajinski ravni so si mnenja deljena. Podprl jo je tudi konfederalni tajnik UIL Aride Rossi in podtajnik PLI Renato Altissimo.

OSREDNJA PROSLAVA 100-LETNICE PESNIKOVEGA ROJSTVA V LJUBLJANI

Luč Župančičevih pesmi nam bo še kazala pot...

O velikem pesniku domovinske ljubezni in revolucije sta govorila Matej Bor in Josip Vidmar - Umetniški recital v režiji Jožeta Babiča

LJUBLJANA — Sinoči je bila v dvorani opere in baleta Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani osrednja proslava ob 100-letnici rojstva pesnika slovenske moderne — Otona Župančiča.

Proslave so se udeležili najvidnejši predstavniki slovenskega političnega, družbenega in kulturnega življenja, med številnimi gosti pa so bili tudi predstavniki slovenske narodnostne skupnosti iz Italije in Avstrije. Proslava je poudarila Župančičevo poezijo, domovinsko poezijo, poezijo njegovega znamenitega poziva «Pojte za menoj», to je tisti izbor, ki ga pozna domala sleherni Slovenec. Recital so izvedli slovenski umetniki odrskih desk, sodelovali pa so tudi člani Slovenskega plesnega kluba. Na podlagi izbora dramaturga Primoža Kozaka je recital zelo domiselno oblikoval režiser Jože Babič. Proslava je bila brez dvoma začrtana v okviru znanih izhodišč zadnjih let, naj proslave prerastejo že skoraj 100-letni vzorec «akademij», ki se vežejo še na čitalniške čase.

Uvodno besedo je spregovoril predsednik odbora za proslavo obletnice pri Socialistični zvezi delovnega ljudstva Slovenije, akademik Matej Bor. Poudaril je pomen Župančičevega poziva k vstaji in ta njegov trenutek ocenil kot enega odločujočih, "o «se mu je grlo znova odprlo, ko je drugim dih zastal». Postal je pesnik partizanov. Njegova pesem je odmevala med njimi. Še posebno je ovrednotil Župančičev pomen kot lirika malega naroda, katerega beseda in moč sta tudi po njegovi zaslugi prodrla v svet.

Ob spominu na njegovo izročilo je Matej Bor izredno kritično in polemično zastavil vprašanje kako Slovenci danes ravnamo s svojim materinim jezikom.

Slavnostni govornik pa je bil član predsedstva Socialistične republike Slovenije, akademik Josip Vidmar. Ob 100-letnici rojstva je izrekel pesniku spoštovanje, ljubezen in kvaležnost v imenu vsega, kar smo v njegovih pesmih dojeli in če smo dojeli poglavitni smisel, poznamo njegovo izročilo in najdemo odgovor na vprašanje, ali nas bo mogel spremljati na naših poteh tudi naprej. Radost prekipevajočega življenja, smrt in smiselnost, to so po besedah Josipa Vidmarja tri odločilne mrvine, s katerimi je Oton Župančič prepletal svoj odnos do sveta in življenja: neodvisni so eden od drugega in vendar le vsi skupaj ustvarjajo vsebinsko celoto pesnikove izpovedi. Župančič je bil živa in pozorna priča petih desetletij slovenskega povsem nenavadnega in razgibanega razvoja. Brezpogojno je razumel in spoštoval svoj narod v trenutkih navdiha za zgodovinske odločitve, njegovo življenje je bilo revolucija. Rodovom je vlival pogum za boj in dosego ciljev, kakršne je od ljudi zahtevalo življenje.

Ob stoletnici rojstva velikega slovenskega pesnika je kolektiv Slovenske akademije znanosti in umetnosti odprl razstavo, na kateri so predstavili izbor iz ustvarjalnega opusa Otona Župančiča.

JURE PENGOV

PO ZADNJIH SADATOVIH IN BEGINOVIH IZJAVAH

Skromne možnosti obnovitve dialoga na Bližnjem vzhodu

Zmeren optimizem v ameriških in izraelskih krogih, precejšen pesimizem v arabskih državah

TEL AVIV — Po zadnjih ameriških in izraelskih izjavah naj bi za čimprejšnjo obnovitev egiptovsko-izraelskih mirovnih pogajanj obstajali «ugodni izgledi». Precej verodostojni diplomatski viri namreč zatrjujejo, da kritičen Sadatov nastop v egiptovskem parlamentu in še manj spravljiv odgovor izraelskega premiera Begina v «knesetu» nikakor nista «zaprla vrat mirovni ureditvi položaja na Bližnjem vzhodu». Vendar pa se dokaj optimistična predvidevanja nanašajo v glavnem na delovanje egiptovsko - izraelske vojaške komisije, o nadaljevanju katerega bi morale prizadete strani predvidoma sklepati v začetku naslednjega tedna.

Veliko težje bo premostiti nesoglasja, ki so že takoj nastala v okviru politične komisije, ki je zasedala v Jeruzalemu. Izraelski in egiptovski predstavniki so se sprli že ob prvi točki načelne izjave, ki bi jo morali ob posredovanju ZDA skupno izdelati. Nanaša se na vprašanje Palestincev, točneje na pravico palestinskega naroda do samoodločanja, kar so zagovarjali Egipčani, Izraelci pa odločno zavračali. Vendar pa naj bi tudi o tej poglavitni sporni točki po ameriški sugestiji našli «zlato srednjo pot»: besedilo, ki ga je pripravil pomočnik ameriškega zunanjega ministra Vancea Atherton, ki je zadolžen za bližnjevzhodno vprašanje, zagotavlja Palestincem «njihove temeljne pravice» in jim podeljuje «pravico, da se udeležujejo izoblikovanja njihove bodočnosti».

Ne Tel Aviv ne Kairo nista še odobrila ameriškega predloga, vendar naj bi temu služilo skorajšnje potovanje Athertona v Kairo iz Izraela, kjer se je zadržal tudi po odhodu ameriškega zunanjega ministra v domovino. V ZDA pa ni odpotoval izraelski obrambni minister Weizman, kakor je bilo že domenjeno in to ocenjujejo kot jasen znak, da izraelska vlada resno obravnava možnost o bližnjem nadaljevanju zasedanj vojaške komisije v Kairu.

Veliko manj optimistično vzdušje pa vlada v arabskem svetu. Sirija se po izjavljanju svojega zunanjega ministra Kadama oborožuje, zato da bi nadoknadila egiptovski izstop iz «vsearabskega pravičnega boja proti sionističnemu sovražniku. Kuvajtski in saudski zunanji minister sta se včeraj ponovno sestala, da bi proučila možnosti o sklicanju vrha, ki bi se ga udeležile vse arabske države. Medtem pa so že stekle priprave za srečanje pripadnikov «fronte trdnosti», ki se bodo ponovno srečali konec meseca v Alžiru. (bp)

SOVJETSKI SATELIT EKSPLODIRAL NAD KANADO

WASHINGTON — Včeraj zjutraj je na severozahodnem predelu Kanade strmoglavil sovjetski satelit, ki je bil opremljen z majhnim jedrskim reaktorjem. Čeprav znanstveniki še niso končali svojih meritev, kaže, da ni nevarnosti jedrske kontaminacije. Satelit je zgorel, preden se je dotaknil tol.

Vse dosedanje novice o «nesreči» so iz ameriških virov, medtem ko sovjetska občila doslej niso poročala o nenavadni okoliščini, pa čeprav je bilo sodelovanju med SZ in ZDA v zadnjih dneh zelo tesno tako na znanstveni kot na politični ravni.

Novico o padcu sovjetskega satelita je časnikarjem sporočil Zbigniew Brzezinski, svetovalec predsednika Carterja, ki je odgovoren za državno varnost. Brzezinski je izjavil, da se je satelit vrste kozmos zrušil pri jezeru Great Slave. Postajo naj bi sovjetski izvedenci izstrelili 18. septembra, od decembra pa naj bi ne delovala pravilno in naj bi «ušla» nadzorstvu sovjetskih kontrolnih postaj.

Med tiskovno konferenco v Beli hiši, ki so jo sklicali na vrat na nos, je Brzezinski še pripomnil, da je Sovjetska zveza že pred časom obvestila ZDA in nekatere druge države o nevarnosti. Carterjev svetovalec je ocenil sovjetsko ravnanje kot «odgovorno», dodaj pa je vsekakor, da je ameriška služba za telemetrijo že od decembra sledila postaji in ugotovila, da je «ušla» nadzorstvu sovjetskih kontrolnih postaj. Zato je 12. januarja stopil v stik s sovjetskim veleposlanikom Dobrininom in mu z zaskrbljenostjo predočil morebitne posledice satelitovega povratka v atmosfero. Diplomata sta se v naslednjih dneh še večkrat sestala, dokler ni 19. januarja Dobrinin zagotovil, da ni nobene nevarnosti eksplozije.

Kljub zagotovilom pa so varnostne službe zahodnih držav (med temi tudi Italija) sprejele izredne varnostne ukrepe in so pripravile načrt za morebitno dekontaminacijo prizadetih območij. «Pozvali smo tudi sovjetsko vlado — je izjavil Brzezinski — naj posreduje vse potrebne podatke, da bi lahko pravočasno sprejeli vse potrebne protiukrepe».

Ob koncu daljše tiskovne konference je Carterjev sodelavec še pripomnil, da ne ve, kakšna je bila naloga avtomatske postaje, (domnevajo vsekakor, da je šlo za vojaški satelit) zajamčil pa je, da ni imela jedrskih nabojev.

«Nepokorna» vesoljska postaja je

(Nadaljevanje na zadnji strani)

SINOČI URADNA PREDLOŽITEV V TRŽAŠKEM OBČINSKEM SVETU

Občinski proračun utesnjen v «hodnik» vladnih omejitev

Dohodki in izdatki uravnovešeni na blizu 182 milijard lir - Občutno zmanjšanje tekočih stroškov - 25 milijard lir novih naložb

Predstavlja sinoči predloženi proračun tržaške občine, ki ga je svetovalcem obrazložil pristojni odbornik Fragiacomo, zares «politično izbiro» izvršnega organa, ki ga sestavljajo KD, PSDI in PRI? Po mnenju župana Spaccinija, ki ga je izrekel po zaključku odbornikovega poročila, je imel odbor le malo izbire, saj je moral gibati pri izdelavi računovodskega dokumenta v tesnem «hodniku», ki mu ga je postavil najnovejši vladni odlok o krajevnih financah. Ostajala mu je samo možnost, da v okviru strogo postavljenih omejitev poveča nekatere postavke na račun drugih, pri čemer ga je pa pogojevalo naravno naraščanje nekaterih stalnih izdatkov.

Odbornik Fragiacomo je svoje poročilo o proračunu za leto 1978, ki izkazuje nekaj manj kot 182 milijard dohodkov in prav toliko izdatkov (od katerih je pa 98 milijard v obeh postavkah razvidnostnih računov), začel z ugotovitvijo, da je popolnoma drugačen v primerjavi s prejšnjimi, ker je uravnovešen prav na podlagi novih vladnih navodil, ki ne dovoljujejo več primanjkljajev, pač pa bo država nakazala občini prispevek v predvidenem znesku nekaj manj kot 38,5 milijarde lir.

Pozitivno je po njegovem oceniti vladni odlok glede na uvajanje poenotenega sistema računovodstva v vseh javnih upravah, glede ukinitve posojil za kritje primanjkljajev, s tem da si je država prevzela bremena za dosedanje, in pa glede možnosti vključitve izgub prevoznih podjetij. Negativno pa je, da se smejo izdatki za delovanje uprave povečati le za 7 odst. v primerjavi z lanskimi, kar je spričo naraščanja stroškov naravnost smešno, še najslabše pa je, da po petih letih prehodne dobe od davčne reforme niso storili nič za dokončni zakon o financah krajevnih uprav. Omejevanje sredstev in vsiljeno rezanje proračunov pomenita dejansko omejevanje avtonomije občin in možnosti primerno zadostiti potrebam skupnosti.

Najhujše probleme je sestavljavcem proračuna postavilo zmanjšanje tekočih izdatkov (za celih 10 milijard, oziroma 13 odstotkov v primerjavi s 1977) z zmanjšanjem javnih storitev, ki so jih pa kljub temu skušali ohraniti na dostojni ravni, predvsem na račun izrednega vzdrževanja in javnih del. V proračun niso vključili milijardnega prispevka konzorciju za javne prevoze, ki mu ga bodo dodeljevali v obliki predujmov na obračunski primanjkljaj, kar bo pa hudo obremenilo blagajniško poslovanje občine. Ta skrb in pa potrjena prepoved najemanja osebja ob naraščajočih potrebah skrbstvenih služb, predstavljata najresnejši oviri učinkovitemu vodenju uprave.

Proračun predvideva več kot 25 milijard naložb, od katerih 2,4 milijarde za urbanizacijska dela, med temi tudi za ljudske gradnje na Općinah. Za cestna dela je prav tako predviden izdatek 2,5 milijarde, med drugim za ureditev ovinka «Masè» v Ulici F. Severo. Tri milijarde in pol naj bi porabili za preprečevanje onesnaženja morja z ureditvijo grezničen mreže tudi na Krasu. Največja postavka, 9 milijard in 300 milijonov, zadeva šolske gradnje, milijardo lir so namenili športnim in rekreacijskim strukturam (tudi za novo nogometno igrišče na Opčinah) 550 milijonov kulturnim ustanovam (v glavnem preureditvi muzeja Revoltella). Med ostalimi naložbami (4,8 milijarde lir) je vredno omeniti izboljšanje javne razsvetljave, zgradnjo družbenega središča na Opčinah in strošek za novi sedež konzulte za Kolonjo in Škorkljo.

Odbornik je zaključil s trditvijo, da je dokument odprt predlogom svetovalcev, kar bo moč preveriti med razpravo, ki se bo začela v petek in nadaljevala po predvidenjih do 10. februarja.

Seja izvršnega odbora SSk

Izvršni odbor tržaške Slovenske skupnosti je na seji dne 23. januarja letos obravnaval vrsto vprašanj politične in organizacijske narave.

Novoizvoljeni odbornik Bojan Brezigar je prevzel resor za organizacijo in za povezavo s sekcijami, ki ga je doslej vodil Martin Brecelj.

V smislu mandata, ki ga je prejel s strani sveta Slovenske skupnosti, je izvršni odbor podrobneje obravnaval probleme, ki so povezani z izglasovanjem proračunov predvsem na tržaški občinski in pokrajinski ravni. Bil je nadalje govor o pripravah na upravne volitve, ki bodo po vsej verjetnosti 7. in 8. maja letos.

V nadaljevanju seje je izvršni odbor vzel z zadovoljstvom na znanje, da so bili bivši župan Slovenske skupnosti repentabrske občine Miha Guštin ter člani bivše gladbene komisije popolnoma oproščeni na procesu, ki je bil 18. januarja.

Ob koncu je izvršni odbor govoril tudi o stikih z drugimi strankami ustavnega loka ter o bližnjem sestanku s SKGZ.

Zaposlovanje mladine ne poteka v skladu z zakonom št. 285

Zaposlovanje mladine v naši deželi je doslej potekala po normalni proceduri in ne v skladu z zakonom št. 285. To je ugotovil direktor deželnega delovnega urada dr. Sbuelz, ki je še dodal, da ni bil upoštevan postopek, ki ga predvideva zakon št. 864 iz leta 1977, ki dovoljuje nekaterim podjetjem poimensko nameščanje delovne sile. V prvih petih mesecih, odkar je v veljavi zakon št. 285, se je na mladinskih seznamih število brezposelnih povečalo za 479 enot. Če pa se je število brezposelnih povečalo, kar je povsem normalno, obstaja dejstvo, da ni bil upoštevan zakon 285: od vseh vpisanih v sezname 11. avgusta 1977 jih je kar 3.018 bilo že v rednih seznamih; od teh se jih je zaposlilo 1.339, prav v skladu z zakonom št. 264 iz leta 1949. V istem obdobju pa se je po zakonu št. 285 zaposlilo samo 50 mladincev.

Na sestanku s pristojnim odbornikom Dal Masom in predstavniki zainteresiranih kategorij je bilo ugotovljeno, da je finansiranje 1.380 milijonov lir, ki ga je CIPE odredil Furlaniji-Julijski krajini, prenizko.

Predsednik Ghersi o prepovedi ribolova

Predsednik tržaške pokrajine Ghersi je poslal ministrskemu predsedniku brzojavko v zvezi z ukinitvijo sporazuma med Italijo in Jugoslavijo o ribolovu v Tržaškem zalivu. V brzojavki pripominja, da je treba takoj ponovno proučiti to vprašanje in omogočiti tržaškim ribičem, da obnovijo svojo dejavnost, upoštevajoč pri tem ravno nove odnose sodelovanja med Italijo in Jugoslavijo, ki so jih odprli osimski sporazumi.

V zvezi s tem vprašanjem se je včeraj sestala v Rimu z vladnimi predstavniki delegacija naše dežele, ki jo je vodil odbornik za industrijo in trgovino Stopper. Delegacijo je sprejel podtajnik na ministrstvu za trgovsko mornarico Rosa, kateremu so izrazili zaskrbljenost ribičev ter širše javnosti naše dežele ter zahteve po ureditvi tega vprašanja.

OBVESTILO IZLETNIKOM V EGIPT

Vse izletnike, ki so se prijavili za potovanje v Egipt, obveščamo, da je po novih navodilih potrebno cepljenje, in sicer proti kozam in proti koleri. Cepljenje se lahko opravi v higienskem uradu v Ul. Torino 8.

DANES NOVO POSREDOVANJE V RIMU

Tržaško gospodarsko odposlanstvo se bo sestalo z ministrom Morlinom

Predstavniki občine, pokrajine in sindikatov bodo orisali trenutni položaj tržaškega gospodarstva - Srečanje z ministrom Lattanziom za rešitev problemov pristaniščnikov

Tržaška enotna delegacija za obrambo krajevnega gospodarstva, ki jo sestavljajo predstavniki krajevnih ustanov, občinske in pokrajinske uprave, političnih strank in sindikalnih organizacij, se bo danes sestala v Rimu z ministrom za proračun Morlinom. Srečanje je bilo napovedano že za 18. januar, a so ga na željo samega ministra odložili za teden dni.

Nedvomno si tržaška in vsa deželna javnost marsikaj pričakuje od tega srečanja, čeprav so jo brezštevilna razočaranja teh zadnjih let prekalila v prepričanju, da je le z nenehno prisotnostjo in prizadevnostjo širokega delavskega in ljudskega gibanja ter demokratično enotnostjo mogoče napredovati na poti gospodarskega in z njim družbenega razvoja. Hudo krizo, ki je v splošnem zajela vso italijansko gospodarstvo, otežuje v naših krajih tudi znatna brezbrižnost vladnih krogov za usodo Trsta. Ali bo minister Morlino na današnjem srečanju s tržaškim odposlanstvom skušal popraviti to mnenje? Se bo iz te misije v Rim izluščilo tudi nekaj osnovanih in stvarnih obvez, ali pa bo vse spet skupek lepo zvenečih obljub? To so obvezna vprašanja konkretnih dejstev željne javnosti ob današnjem zmenku predstavnikov našega mesta z ministrom za proračun, čeprav gre za ministra neke vlade, ki je že odstopila.

Problemov, ki tarejo tržaško gospodarstvo je kot znano na pretek. Vse pomembnejše tržaške industrijske obrate je splošna kriza pretresla do temeljev. Alarmni zvonec je zazvonil v ladjedelnici, v železarni Italsider, v Tovarni velikih motorjev, še huje pa je prizadela nekatera zasebna podjetja, kot so tovarne «Calza Bloch», «Dreher», bivša «Vetrobel», «Don Baxter» ter nekatere manjše. Povsem jasno je, da reševanja teh proizvodnih dejavnosti ne smejo predstavljati kake improvizirane občasne finančne injekcije, temveč se je treba vprašanja lotiti z jasnim programom v okviru širšega, daljnosežnejšega načrta za industrijsko preosnovo podjetij.

Na prvem mestu v razvejanem in dolgem seznamu gospodarskih problemov Trsta pa je nedvomno vprašanje tržaške luke ter drugih soodvisnih prometnih infrastruktur. Neodvisna ustanova za tržaško pristanišče je namreč zaključila svojo bilanco s primanjkljajem dvajsetih milijard lir. To porazno stanje je zakrivila vrsta razlogov, med njimi pa je tudi ta, da ustanova posluje v skrajno nefunkcionalnih in zaostalih razmerah. Gre torej za korenito preosnovo in prav zato bo današnje srečanje v Rimu tudi priložnost za izpričanje potrebe po čim hitrejši izdelavi zakona, ki naj bi restrukturiral tržaško luko.

V zvezi s tem vprašanjem je v teh dneh posebno aktualen boj pristaniških delavcev za obnovo delovne pogodbe. Kot je znano, je enotna sindikalna zveza pristaniščnikov FULP, ki je včlanjena v konfederacijo CGIL, CISL in UIL, napovedala stavkovno gibanje. Od ponedeljka, 23. januarja, namreč pristaniščniki ne delajo več v nadurah, v nočnih izmenah ter v prazničnih dneh, vključno s sobotnim popoldnevom. Izvzeti so le uslužbenci pri telefonskih zvezah, v električnih centralah, bolniških ambulantah ter nadzornih službah.

Dosedanja pogajanja sindikalnih predstavnikov z organizacijami delodajalcev ter vladnimi predstavniki niso obrodila sadov. Položaj je precej napet in prav za danes je napovedano srečanje vseh zainteresiranih komponent z ministrom za trgovsko mornarico Lattanziom.

● **Danes ob 17. uri** bo na sedežu KPI pri Stari mitnici javna razprava za železničarje. Na temo «Trst pred volitvami» bo govoril član pokrajinskega tajništva Boris Iskra.

Sinoči na Opčinah občni zbor PD «Tabor»

Prosvetno društvo «Tabor» z Opčin je imelo sinoči svoj redni občni zbor. V Prosvetnem domu se je zbralo precejšnje število članstva, ki je pregledalo dokaj bogato in plodno dejavnost društva v preteklih sezoni ter sprejelo smernice in načrte za nadaljnje delo. Po poročilih predsednice Stanke Hrovatinove, tajnika Viktorja Sosiča ter drugih predstavnikov dosedanjega društvenega vodstva in izvolitvi novega odbora, je občni zbor soglasno sprejel resolucijo, v kateri obsoja atentat na demokratične ustanove v našem mestu ter izraža solidarnost sekciji KPI ter prosvetnemu društvu «Zvezda» Podlonjerja.

Na sinočnjem občnem zboru so med drugim z velikim zadovoljstvom pozdravili pobudo, da bo jutri nastopila na osrednji Župančičevi proslavi v Vinici tudi skupina petnajstih openskih otrok.

S SINOČNJE SEJE V PODLONJERJU

ČIMPREJ DO NOVIH PROSTOROV ZA REDNO PROSVETNO DELOVANJE

Solidarnostna resolucija svetoivanske rajonske konzulte - V soboto bodo začeli s prostovoljnim delom odstranjevati ruševine

Podlonjersko prebivalstvo se je sinoči zbralo v Podlonjerju na sedežu združenja Union in proučilo položaj, ki je nastal po požaru, ki je uničil sedež podlonjerskega prosvetnega društva Zvezda in sekcije KPI «1. maj». Požar, za katerega se še ne ve, kako je nastal, je pa izbruhnil prav v obdobju, ko se tudi v našem mestu vrstijo atentati na razne demokratične ustanove, je hudo prizadel ta predel tržaškega predmestja, v katerem so še prej itak manjkale razne socialne strukture. Podlonjerskemu slovenskemu in italijanskemu prebivalstvu je tako zmanjkal kraj, kjer se je sestajalo ter imelo razne prireditve in srečanja. Vsekakor pa je prebivalstvo sinoči na skupščini, na kateri so spregovorili pokrajinski tajnik KPI Rossetti, domačina Canciani in Zergol ter predsednik svetoivanske rajonske konzulte Opelt, sprejelo sklep, da bo skušalo čimprej najti nove primerne prostore, kjer se bo lahko nadaljevalo družbeno življenje Podlonjercev. Že v soboto in nedeljo pa bodo z udarniškim delom pričeli z odstranjevanjem ožganih zidov požganega doma trdno prepričani, da ne bo noben požig zavrl demokratičnega in naprednega življenja v temu kraju.

Naj omenimo še, da je svetoivanska rajonska konzulta sprejela na svoji ponedeljkovi seji solidarnostno resolucijo s podlonjerskim prebivalstvom.

R. Pečar

● **Socialni center** iz Ul. Cantù 43 pripravlja veliki pustni maraton. Na sporedu bo v nedeljo, 29. januarja in se bo odvijal po mestnih četrtih Kolonje in Škorklje ter med zelenjem Vile Giulie. Zbirališče bo ob 9. uri pred centrom. Vpisovanje poteka v barih omenjenih četrti. Vpisnina znaša 800 lir, za družine pa 500 lir na osebo. Maraton bo netekmovalnega značaja, na koncu pa bodo vsem razdelili sendviče, slaščice in pijačo. Za informacije — tel. 54-908, od 14. do 15.30.

Dve prometni nesreči v Videmski ulici

V Videmski ulici sta se sinoči pripetili dve prometni nesreči, ki pa nista imeli hujših posledic. Do prve je prišlo ob 19.45, ko je 18-letni Valter Steffè, bivajoč v Križu 689, z osebnim avtomobilom fiat 126 (TS 163576) podrl 55-letnega Alfonsa Parlata, bivajočega v Ul. Tor San Piero 30, ki je prečkal cesto na nedovoljenem mestu. Ponesrečenca so prepeljali v bolnišnico, kjer se bo moral zaradi različnih poškodb zdraviti 15 dni na nevrokirurškem oddelku.

Druga pa se je pripetila le pol ure pozneje. 35-letnega mestnega redarja Lucia Bensija, bivajočega v Ul. Balamonti 27, ki je ravnokar opravljal svoje redno delo v tej ulici, je namreč od zadaj podrl avtomobil fiat 1100, z evidenčno tablico TS 67670, katerega je upravljal 42-letni Pietro Vian iz Ul. Pergolesi 6. Bensija so prepeljali v bolnišnico.

SEJA IZVRŠNEGA ODBORA SKGZ

Nesprejemljivo je restriktivno tolmačenje osimskega sporazuma

To je izvršni odbor poudaril v svoji oceni umestitvene seje posebne komisije pri predsedstvu vlade za globalno zaščito
Ponovno poudarjena potreba po največji enotnosti

Izvršni odbor Slovenske kulturno - gospodarske zveze je na svoji seji v ponedeljek, 23. t.m., na podlagi intervjuja predsednika posebne komisije pri predsedstvu vlade za globalno zaščito prof. Cassandra in na podlagi izjav petih slovenskih predstavnikov v komisiji, razpravljal o nekaterih aspektih značaja in delovanja komisije, kot so prišli do izraza na njeni prvi umestitveni seji.

Izvršni odbor je pozitivno ocenil dejstvo, da je kljub zamudi prišlo do ustanovitve komisije, ponovno negativno pa je ocenil številčno neustrezno zastopstvo slovenskih predstavnikov v njej, saj razmerje 20 oziroma 21 (s predsednikom) proti 5 nikakor ne ustreza glede na dejstvo, da se komisija ukvarja z vprašanjem življenjskega pomena za slovensko narodnostno skupnost v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Z zaskrbljenostjo je izvršni odbor komentiral tudi interpretacijo čl. 8 osimskega sporazuma, ki jo je podal v svojem intervjuju predsednik komisije prof. Cassandro. Iz njegove interpretacije je namreč razvidno, da pojmuje čl. 8 osimskega sporazuma restriktivno v nasprotju z izjavo zunanjega ministra Forlanija ob sprejemu ratifikacijskega zakona.

Izvršni odbor je ocenil, da je tako omejevalno tolmačenje osimskega sporazuma nesprejemljivo, ker ponovno ločuje Slovence na kategorije, medtem ko je duh osimskega sporazuma prav v tem, da se zagotovi z enotnim zakonom celovita globalna zaščita za vse Slovence v Italiji.

Izvršni odbor je razpravljal tudi o načinu delovanja komisije in je menil, da je sicer razumljivo, da komisija deluje v pogojih določene diskrecije, da pa se slovenska narodnostna skupnost ne more odreči pravici, da je seznanjena z bistvenimi vprašanji, saj gre za njeno kožo. Slovenski predstavniki v njej, pa naj gre za predstavnike slovenskih organizacij ali političnih vsedržavnih strank, zastopajo namreč interese slovenske narodnostne skupnosti in za svoje delo v komisiji tej skupnosti tudi odgovarjajo.

Prav zato se je izvršni odbor zavzel za čimbolj enotno nastopanje vseh slovenskih komponent, ki so v komisiji zastopane preko petih slovenskih predstavnikov v njej. Bitka ne bo lahka in njen pozitiven izid za našo narodnostno skupnost bo v znatni meri odvisen tudi od enotnega nastopanja in seveda tudi od podpore demokratičnih sil, ki jo slovenska narodnostna skupnost pričakuje. Kajti očitno je, da ima komisija, ne glede na to, da deluje na ravni strokovnjakov, politični značaj.

V ostalih točkah dnevnega reda je izvršni odbor razpravljal še o pobudi za razstavo o ljudski oblasti ob 35-letnici množičnih volitev narodnoosvobodilnih odborov na Slovenskem in še posebej na Primorskem, o srečanju delegacije SKGZ z delegacijo Slovenske skupnosti na pobudo SSk, o vprašanju poklicnega izobraževanja, o čemer obstaja deželni zakonski osnutek in ki neposredno zanima tudi Slovence spričo dejstva, da poklicnega izobraževanja v slovenščini doslej ni bilo; o vprašanju slovenskega zadružništva, o čemer je bil govor na sestanku gospodarskega odbora SKGZ s predstavniki Slovenskega gospodarskega združenja in Kmečke zveze in še o nekaterih drugih vprašanjih tekoče organizacijske narave.

Izvršni odbor je tudi sklenil, da se bo glavni odbor sestal v drugi polovici februarja.

Precej razburjenja v sindikatu UIL

Pokrajinska sindikalna federacija UIL - TATEP je včeraj izdala tiskovno poročilo, v katerem pravi, da so v pokrajinski organizaciji pristaniščnikov UIL - PORTI uvedli komisarsko upravo, ker je vodstvo te organizacije prišlo navzkriž z vodstvom UIL. To vest je prizadeta organizacija pozneje odločno demantirala, češ da so omenjeno vest narekovala osebna mnenja nekoga, ki je izstopil iz sindikata, ne pa zrela politična in sindikalna stališča.

NA VČERAJŠNJI TISKOVNI KONFERENCI

ODLOČEN PROTEST ŠTUDENTOV ZARADI ZVIŠANJA CEN V MENZI

Študentje menijo, da ta ukrep prizadeva predvsem revnejše vrstnike

Študentje odločno zavračajo ukrepe univerzitetne podporne ustanove (Opera Universitaria), ki najbolj prizadevajo študente, ki so v slabem finančnem stanju. Gre predvsem za podražitev obrokov v univerzitetni menzi, katerih cena je poskočila od 350 lir na 700 lir. To je bila osrednja tema včerajšnje tiskovne konference, ki jo je sklical glavni zbor študentov tržaške univerze.

Študentje so obrazložili svoja stališča, ki so seveda v nasprotju s tistimi, ki jih zagovarja univerzitetna podporna ustanova. Poudarili so, da je boj za univerzitetno menzo obenem tudi boj za obrambo revnega študenta, ki ga zadnji ukrepi bistveno prizadevajo. Povišanje cene obrokov in uvedba mesečne izkaznice, ki stane 14.000 lir, sta nedemokratična. Izgovori predstavnika univerzitetne podporne ustanove, da bodo ti ukrepi stimulirali prisotnost na univerzi in zadali hud udarec predvsem bogatim študentom, so nesprejemljivi. Kljub temu pa vsi protesti predstavnikov študentov niso zalegli, kot niti enodnevna samouprava menze in avtoredukcija. Poiskati bo treba nove oblike boja, da se vzpostavi prejšnje stanje in s tem seveda prvotna cena obrokov v menzi.

Tudi študentje pravne fakultete so imeli včeraj svoje zborovanje, na katerem so zahtevali, da mora univerza vsakomur nuditi pravico do študija. Izoblikovati je pa treba tudi smernice boja, ki bi dvignile kulturno in profesionalno raven samih predavanj na univerzi.

PETA PREMIERA V GLEDALIŠČU VERDI

Goldonijeva «Prebrisana vdova» v glasbeni obleki Wolf-Ferrarija

Dobre solistične zasedbe z E. Zilio v naslovni vlogi
Režija V. M. Bertinetti, dirigent Gianfranco Masini

Wolf-Ferrarijeva opera «Prebrisana vdova» (libreto Mario Ghisalberti po istoimenski Goldonijevi komediji) je bila doslej le dvakrat na odru tržaškega opernega gledališča «Verdi»; leta 1932, to je komaj leto dni po njeni krstni uprizoritvi v rimski Operi, in nato še leta 1946. Že samo to dokazuje, da gre za delo, ki se ne pojavlja ravno pogosto na odrih glavnih opernih gledališč v Italiji, čeprav sodi poleg «Štirih grobijanov» «Radovednih žensk» in «Campiela» med najboljša dela tega beneškega skladatelja iz prvih desetletij tega stoletja. Razlog je predvsem v tem, da je Wolf-Ferrarijeva glasba že davno preživela čas, saj ga je dejansko preživela še za njegovega življenja in dela, ko se je ob novatorskih težnjah v glasbi zavestno in trmasto vračal h glasbeni govorici 18. stoletja in k svojemu velikemu salzburškemu vzorniku Mozartu. Zavračal je vse, kar ni sledilo kanonom italijanske melodrame, kar ni bilo melodično in blagozvočno. Kljub temu pa je Wolf-Ferrarijeva glasba vendarle ohranila nekaj svojstvenega, če že ne v izvirnosti pa nedvomno v načelu, da se mora glasba prilagajati scenski potrebi oziroma da mora biti med scensko govorico in melodijo določena uravnovešenost. V primeru večine Wolf-Ferrarijevih oper in prav tako v «Prebrisani vdovi», gre seveda za uravnovešenost med komičnim in čustvenim, kar daje njegovi glasbi lahkotno, in zakaj ne, prijetno operetno barvitost zlasti v tipizaciji posameznih oseb, kar se pri Goldoniju še toliko bolj podaja.

Zgodba «Prebrisane vdove» je kaj preprosta. Štirje snubci se sučejo okoli lepe mlade vdove donne Rosaure: Anglež, Francoz, Španec in Italijan. Rosaura se s sodelovanjem svoje sobarice Marionette z njimi poigrava, končno pa jih da s preoblekami na preizkušnjo, ki jo uspešno prestane le italijanski snubec grof Bosco Nero, ki postane njen mož. Dogajanje poleg Marionette sproti zapleta še natakar v gostišču, Harlekin. Konča se z beneško na rečno zborovsko hvalnico ljubezni, ki je... velika stvar (una cosa granda).

Tokratna (tretja) postavitev s scenami beneškega gledališča «Fenice» je v celoti vzeto bila na zadovoljivi ravni oziroma se je stopnjevala od nekoliko bledega začetka z opaznimi neskladnostmi med orkestrom in solisti, do znatne ubranosti in vokalne učinkovitosti, k čemur je v finalu krepko prispeval tudi zbor. V naslovni vlogi se je pevsko in igralsko odlikovala sopranistka Elena Zilio, kar velja tudi za Marionette Fiorelle Pediconi. Kvartet snubcev - ljubimcev so sestavljali tenorista Enrico Max Rene Cosotti in Givliano Cannela, baritonist Enrico Fissore in basist Alfredo Mariotti, igralsko odličen je bil basist Mario Basiola kot Harlekin, v ostalih vlogah pa so nastopili še Lucio Rolli, Dario Zerial in Enzo Viaro. Sodeloval je tudi balet gledališča Verdi.

Za tekoč in razgiban scenski potek je poskrbela režiserka Vera Maria Bertinetti, orkestralno vodstvo pa je bilo v rokah Gianfranca Masinija. Zbor je uvežbal Andrea Giorgi. (jk)

V petek predavanje o «Danteju in Hrvatih»

V kongresni dvorani tržaške trgovinske zbornice (Ul. S. Nicolò 5) bo v petek ob 18.30 predaval prof. Frano Čale, docent italijanske književnosti na zagrebški univerzi. Čale bo govoril o temi «Dante in Hrvati».

«Archi Pro Musica» v baziliki sv. Silvestra

Jutri, se bodo začela letošnja «Glasbena srečanja» v našem mestu. Prvi koncert bo ob 18.30 v baziliki sv. Silvestra, nastopil pa bo duet «Archi Pro Musica», ki ga sestavljata Sonig Tchackerian, violina in Ferruccio Damiani, bas. Duet se je do sedaj že precej uveljavil, gostoval je po Italiji in raznih državah Evrope, za tržaško publiko pa bo izvajal skladbe Boccherinija, Paganinija, Billéja in Mortarija.

Vabilo partizanom in aktivistom OF

Narodna in študijska knjižnica vabi vse bivše partizane in aktiviste OF, da se polnoštevilno udeležijo predavanja o edinstvenem slovenskem partizanskem gledališču med NOB. Predaval bo bivši partizan in direktor gledališča prof. ing. Filip Kalan Kumbatović danes, 25. t.m., ob 18.30 v Kulturnem domu v Trstu.

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA
S.P.A.
TRST - ULICA F. FILZI 10 - ☎ 61-446

TEČAJI VALUT V MILANU
DNE 24. 1. 1978

Ameriški dolar:	debeli	869.50
	drobni	840.—
Funt šterling		1684.—
Švicarski frank		436.—
Francoski frank		183,50
Belgijski frank		25,75
Nemška marka		408.—
Avstrijski šiling		57.50
Kanadski dolar		755.—
Holandski florint		380.—
Danska krona		145.—
Švedska krona		182.—
Norveška krona		163.—
Drahma:	debeli	21.—
	drobni	19.50
Dinar:	debeli	42.—
	drobni	42.—

MENJALNICA
vseh tujih valut

Mali oglasi

VABIMO študente, dijake in mlade delavce, naj se javijo na upravi Primorskega dnevnika. Možnost razširitve akviziterske mreže za prodajo knjig. Interesenti, pohitite!

DRUGO PREDAVANJE O SLOV. GLEDALIŠKI UMETNOSTI

SLOVENSKO GLEDALIŠČE MED NOB

Predaval bo prof. ing. F. KALAN KUMBATOVIČ

Danes, 25. t.m., ob 18.30 v Mali dvorani Kulturnega doma v Trstu.

Vstop prost — Vabljeni!

Odbor NŠK

Stalno slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom
Sezona 1977-78

MIROSLAV KOŠUTA
VITEZ NA OBISKU
mladinska igra v šestih slikah

Scena DEMETRIJ CEJ
Kostumi MARIJA VIDAU
Glasba ALEKSANDER VODOPIVEC
Režija MARIO URŠIČ

Zaradi bolezni v ansamblu bo premiera jutri, 26. t.m., ob 15.30.

Ponovitve:
v torek, 31. t.m., ob 15.30
v sredo, 1. februarja, ob 15.30

Prodaja in rezervacija vstopnic od 10.30 do 12.30.

Koordinacijski odbor PD iz občine Dolina in Glasbena matica iz Trsta

p r i r e d i t a

pod pokroviteljstvom občine Dolina jutri, 26. januarja, ob 20.30 ob gledališču «France Prešeren» v Boljuncu

KLAVIRSKI VEČER

na novem koncertnem klavirju, ki ga je darovala družba SIOT.

Nastopajo študentje višjih letnikov šole Glasbene matice.

Vljudno vabljeni *Vstop prost*

Stalno slovensko gledališče v Trstu
Kulturni dom

ALDO NICOLAJ
STARA GARDA
(tragikomedija v dveh dejanjih)

Prevod BORUT TREKMAN
Scena in kostumi EDVARD ZAJEC
Režija MARIO URŠIČ

V soboto, 28. t.m., ob 20. uri.

Gledališča

ROSSETTI
Danes ob 20.30 (konec ob 22.40) red I. sreda, «La potenza delle tenebre» L. Tolstoja. Predstava v abonmaju: kupon št. 6.

AVDITORIJ
Danes ob 20.30 (konec ob 23.15) «Ljubosumne ženske» Goldonija. V abonmaju: kupon št. 5.

Kino

Ariston 16.00—22.00 «E' difficile morire». Režija Umberto Silva. Mark Porel, Gerardo Amato. Prepovedan mladini pod 14. letom.
Mignon 15.00 «La scarpetta e la Rosa». Barvni film.
Nazionale 16.15—20.45 «Via col vento». Clark Gable, Vivien Leigh, Olivia De Havilland, Leslie Howard. Barvni film.
Grattacielo 16.00 «In nome del papa re». Nino Manfredi. Barvni film.
Excelsior 16.00 «Yeti il gigante del 20. secolo». Phoenix Grant, Jim Sullivan, Tomy Kendall.
Fenice 16.00 «La bandera» (Marcia o muori). Terence Hill, Gene Hackman, Max Von Sydow, Catherine Denevue. Barvni film.
Eden 16.00 «Goodbye & Amen — L'uomo della CIA». Tony Musante, Claudia Cardinale. Barvni film.
Ritz 16.00 «Il bel paese». P. Villaggio, S. Dionisio, A. Mazzamauro. Barvni film.
Filodrammatico 16.15 «Lulù la sposa erotica». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Cristallo 16.00 «In nome del popolo italiano». Barvni film. «Un tram chiamato strip». Varieté.
Aurora 15.30 «Il gatto». Ugo Tognazzi, Mariangela Melato. Barvni film.
Capitol 15.30—21.30 «Madame Claude». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Moderno 16.30 «L'infermiera di mio padre». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Impero 16.30 «Maschio latino cercasi». Prepovedan mladini pod 18. letom.
Ideale 16.00 «La notte dei serpenti». Barvni film za vsakogar.
Vittorio Veneto 16.00 «Tre tigri contro tre tigri». Renato Pozzetto.
Radio 16.00 «La chiamavano Susy tettalunga». Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Astra 16.30 «L'arancia meccanica». Malcolm McDowell. Prepovedan mladini pod 18. letom. Barvni film.
Volta (Milje) 16.00 «Dai papà, una forza». Walt Disneyev film.

Predsednik upravnega odbora **Slovenskega raziskovalnega inštituta** sklicuje na podlagi 6. člena pravil 4. redni občni zbor, ki bo dne 27. januarja 1978 ob 19.30 v prvem in ob 20. uri v drugem sklicu v čitalnici Narodne in študijske knjižnice v Trstu, Ul. sv. Frančiška 20, z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo upravnega odbora
2. Obračun in predračun
3. Poročilo nadzornega odbora
4. Sprejem novih članov
5. Razno

Prosveta

PD Rdeča zvezda prireja jutri, 26. t.m., ob 20.30 v kleti Marčela Doljaka (Samatorca 22) večer z Mariom Magajno, ki nam bo predvajal film o Irski. Vljudno vabljeni.

Včeraj - danes

Danes, SREDA, 25. januarja
PAVEL
Sonce vzide ob 7.34 in zatone ob 17.00 — Dolžina dneva 9.26 — Luna vzide ob 18.30 in zatone ob 7.46.
Jutri, ČETRTEK, 25. januarja
PAVLA

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 7 stopinj, najnižja 5,1, ob 13. uri 6.7 stopinje, zračni tlak 1010,3 mb rahlo pada, vlaga 91-odstotna, nebo oblačno s slabo vidljivostjo, padlo je 0,5 mm dežja, veter jugozahodnik 8 km na uro, morje skoraj mirno, temperatura morja 9,1 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI
Dne 23. januarja 1978 se je v Trstu rodilo 6 otrok, umrlo pa je 23 oseb.

UMRLI SO: 86-letna Maria Bas vd. Debenjak, 83-letna Giuseppina Suban vd. Peteani, 67-letna Anna Pascucci por. Crisanaz, 67-letni Giuseppe Crevatin, 74-letni Giuseppe Stolfa, 85-letna Carla Pacor vd. Debegnak, 56-letna Ester Fon por. D'Adamo, 90-letna Carmelitana Bertoli vd. Fasiolo, 90-letna Ada Craglietto vd. Dolzani, 76-letna Anna Zotti vd. Miniussi, 83-letna Margherita Dapretto vd. Re, 87-letna Anna Lucchetta vd. Dazzara, 64-letna Norina de Franceschi vd. d'Atri, 76-letni Amedeo Dionisio, 79-letni Antonio Gregorovic, 74-letni Alceo Bryce, 81-letni Ottavio Chicca, 72-letni Antonio Bernetti, 70-letna Pierina Vretenar vd. Mancini, 75-letni Giovanni Domini, 63-letni Guerrino Scaramella, 97-letna Rosa Babic vd. Florean, 85-letni Giorgio Pitacco.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 8.30 do 20.30)
Trg S. Giovanni 5, Campo S. Giacomo 1, Ul. Soncini 179, Ul. Revoltella 41.
(od 8.30 do 13. in od 16. do 20.30)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 20.30 dalje)
Trg Garibaldi 5, Ul. Diaz 2.

ZDRAVSTVENA DEŽURNA SLUŽBA
Nočna služba za zavarovance INAM in ENPAS od 22. do 7. ure: telef št. 732-627.

LEKARNE V OKOLICI
Boljunec: tel. 228-124; Bazovica: tel. 226-165; Opčine: tel. 211-001; Prosek: tel. 225 114; Božje polje Zgonik: tel. 225-596; Nabrežina: tel. 200-121; Sesljan: tel. 209-197; Žavlje: tel. 213-137; Milje: tel. 271-124.

SPDT

obvešča, da bo društveni občni zbor v ponedeljek, 30. januarja, v Gregorčičevi dvorani v Ul. sv. Frančiška 20 s pričetkom ob 20. uri.

Program je sledeč: predsedniško poročilo, tajniško poročilo, blagajniško poročilo, poročila načelnikov odsekov, razprava, volitve, razno. Vsi člani vabljeni!

Razstave

Narodna in študijska knjižnica v Trstu prireja ob 30-letnici ustanove zgodovinsko razstavo London 1915 - Osimo 1975 v prostorih Slovenske prosvetne zveze v Ul. sv. Frančiška 20. Razstava bo odprta vsak delavnik do vključno sobote, 28. t.m. Urnik: od 16. do 20. ure. Dopoldne samo organiziran obisk po skupinah.

V galeriji «Rena Vecia» (Ul. Dona-ta 20 bo od 27. januarja do 10. februarja razstavljal svoja dela slikar Boris Zulian. Urnik: ob delavnikih od 10. do 12. in od 18. do 21. ob praznikih od 10. do 13. ure.

Prispevki

V počastitev spomina Mirka Grudna darujeta Minka in Drago 5000 lir za sklad Andreja Budala.

Namesto cvetja na grob Ivana Grgiča daruje Just Grgič (Padriče) 3000 lir za Skupnost Družina Opčine.

Vojko Slavec daruje 6000 lir za PD France Prešeren.

V počastitev spomina Mirka Grudna darujeta Mila in Rafael Perko 5000 lir za Dijaško matico.

Namesto cvetja na grob Josipa Štolfe daruje družina Veglia 5000 lir za Dijaško matico.

Ob smrti

dr. JOSIPA ŠTOLFE

izražata hčeri Bredi iskreno sožalje sošolca Jure in Elvi Slokar.

LANSKO LETO PO OBMEJNIH RAČUNIH

BLAGOVNA MENJAVA S SOSEDNIMI OBMOČJI PRESEGLA 46 MILIJARD

Dve tretjini prometa na Tržaškem in ena tretjina na Goriškem
V uvozu iz SFRJ prednjačita postavki «živina» in «meso»

Blagovna menjava med obmejnimi območji Italije in Jugoslavije po tržaškem in goriškem avtonomnem računu je v lanskem letu dosegla rekordno vrednost 46 milijard 183 milijonov lir ter je bila za skoraj 6 milijard večja kakor v letu 1976, ko je znašala 40 milijard 337 milijonov. Od celokupnega prometa sta na tržaški avtonomni račun odpadli okrog dve tretjini, na goriški račun pa preostala tretjina. Gibanje vplačil in izplačil po obeh računih je bilo v zadnjih dveh letih naslednje (v milijonih lir):

TRŽAŠKI IN GORIŠKI AVTONOMNI RAČUN

	Uvoz iz SFRJ		Izvoz v SFRJ	
	1976	1977	1976	1977
Tržaški račun	12.355	19.645	16.784	12.208
Goriški račun	6.480	9.229	4.718	5.101
Skupaj	18.835	28.874	21.502	17.309

Če seštejemo podatke o uvozu in izvozu po obeh računih, dobimo za lansko leto kakor rečeno rekordno vrednost nad 46 milijard lir.

Po tržaškem avtonomnem računu je Jugoslavija lani izvozila na omenjeno obmejno območje za 19 milijard 645 milijonov lir, uvozila pa za 12 milijard 208 milijonov lir blaga. Na računu se je tako naredil pozitiven saldo okrog 7 milijard lir, ki pa so ga v skladu s sporazumom iz leta 1975 med Banco d'Italia in Jugoslovansko narodno banko prenesli na račun «lire estere», po katerem se poravnavajo splošne trgovinsko-finančne obveznosti med Italijo in Jugoslavijo. Tržaški poslovni krogi so sicer sprejeli ta ukrep s pridržkom, saj pomeni vsako odvajanje aktivnega salda z avtonomnega računa strezno zmanjšanje možnosti odpravljanja novih poslov v maloobmejni blagovni menjavi.

Kar zadeva strukturo menjave, opravljene po tržaškem računu v lanskem letu, nudijo zbrani podatki naslednjo sliko: iz Jugoslavije smo uvozili na Tržaško predvsem govedje meso (5,1 milijarde) in gojo živino (2,5 milijarde), drugo vino (3,9 milijarde), metalne izdelke in polizdelke (3,5 milijarde), grobo obdelan in rezan les (1,4 milijarde), avtomobilske dele, prikolice in avtomobilske plašče (873 milijonov), vrtnice in zelenjavo (861 milijonov), lesno pasto za celozo (407 milijonov), itd.

V nasprotno smer pa smo s Tržaškega dobavili na sosedna obmejna območja predvsem stroje, električne naprave in podoben material (3,3 milijarde), vozila (1,6 milijarde), umetne smole in plastične mase (1,5 milijarde), proizvode kemične industrije (1,4 milijarde), tekstilne surovine in izdelke (1,1 milijarde), kovine in kovinske izdelke (655 milijonov) ter izdelke iz kamna, sadre, cementa, keramike in stekla (547 milijonov lir).

Vse strelno orožje mora biti oštevilčeno

Z dekretom notranjega ministrstva z dne 15. sept. 1977, je bilo določeno, da mora biti vse strelno orožje oštevilčeno. Zaradi tega se pozivajo, vsi posestniki strelnega orožja, ki ni v skladu z ministrskim odlokom, da se do 30. novembra 1978 zglasijo na komisariatih ali pri karabinjerjih, kjer je orožje registrirano in kjer bodo dobili vse napotke o postopku, ki se ga bodo morali držati. Orožje bodo morali odposlati na Banco Nazionale di Prova v Gardone Val Trompia (Brescia), kjer ga bodo oštevilčili. Za lastnike orožja, ki bi se ne drželi tega odloka, je predvidena denarna globa od šeststo tisoč do enega milijona lir in zaporna kazen od šestih mesecev po petih let.

Prosta mesta pri ustanovi EZIT

Ustanova za industrijsko cono v Žavljah razpisuje javni natečaj z naslovi in izpiti za zasedbo mesta načelnika knjigovodskega urada v vodilnem upravnem staležu osebja. Zahteva se doktorat iz gospodarskih ved in starost od 28 do 35 let. Zaželena je večletna praksa v vodilnem staležu državnih ali poldržavnih uprav: v tem primeru se dovoljena starost poviša za ustrezno število let, vendar ne čez 55 let.

Ustanova išče tudi dva delavca - merilca, ki bi bila hkrati nekoliko vešča tudi elektrikarskih in hidravličnih del. Zahteva se starost od 18 do 32 let. Vse podrobnejše informacije v zvezi z natečajema daje tajništvo ustanove, Ul. Caboto štev. 14.

STO LET PROSVETNEGA DELOVANJA V DOLINI

Jubilejni «pustni koncert» dolinskega pevskega zbora

V soboto v Boljuncu vesele, živahne in klanfrske viže - Sodelovali bodo pevski zbor, Vanek in Drejček ter domača godba

Letošnje leto slavi Dolina stoletnico znanega tabora in začetek prosvetnega dela v organizirani obliki. Delovanje dolinskega prosvetnega društva se je zadnje čase omejilo v glavnem na pevski zbor, ki pa s svojo živahnostjo nadomešča mrtvilo na ostalih področjih kulturnega udejstvovanja. Zato ni slučaj, da prav pevski zbor začenja s prireditvijo v jubilejnem — stotem letu PD Valentin Vodnik. Tej pobudi bo sledila še vrsta drugih na vseh področjih, na katerih lahko dolinsko društvo razvija danes svojo dejavnost.

Ideja o «pustnem koncertu» se je porodila ob listanju obilnega repertoarnega programa, ki ga danes premore dolinski zbor. V programu je namreč cela vrsta veselih, živahnih, ljubezenskih, vinskih in drugih pesmi, skratka dovolj dobra osnova za spored, ki bi se najbolje obnesel v brezskrbnem pustnem času. Pevci so vzeli vso zadevo dokaj resno, tako da se je še pevovodja Ignacij Ota, ki je pač znan po svoji umirjenosti in resnosti, zagnal v delo in v rekordnem času priredil venček vinskih pesmi, ter dve pesmi iz Čičarije skupno z M. Slosarjem, tako da se je običajnemu programu dodalo nekaj pristnih, skoraj da klanfrskih. Program izgleda tako tudi za domače občinstvo, ki ima priliko večkrat slišati dolinske pevce, popolnoma prenovljen, saj je sedem skladb popolnoma novih, nekaterih pa niso pevci že nekaj let izvajali.

Seveda pa samo petje ne more pričarati v dvorani pustnega vzdušja in smeha med občinstvom, za kar pa bosta prav gotovo poskrbela znana šaljivca Vanek in Drejček iz Boljunca, ki bosta program povezovala s svojimi točkami. Če k temu prištejemo še godbo na pihala iz Boljunca, ki bo igrala tako v začetku, kot v odmoru, potem lahko brez skrbi zaključimo: da bo imelo občinstvo priliko preživeti vesel večer, ki ga v sedanjih časih krize vsi potrebujejo.

Namen koncerta pa je bil tudi v tem, da se zlasti mlajšim, ki ne ljubijo zborovskega petja, češ da je to preresna in zastarela zvrst delovanja, dokaže, da je lahko tudi zborovsko petje zabavno in pestro, dovolj je izbirati pesmi po tematiki.

Ciklus srečanj s prebivalstvom, ki ga prireja tržaška pokrajinska uprava o vprašanjih splošnega vsakodnevnega interesa, v okviru pobude, ki so ji dali naslov «Za drugačno kakovost življenja», se nadaljuje ta mesec s predavanjem in razpravo o «Dodatkih in barvilih v hrani». Srečanje bo v petek, 27. t.m., ob 18. uri v konferenčni dvorani pokrajinskega laboratorija za higieno in profilakso v Ul. La Marmora št. 13.

BENEŠKI DNEVNIK

PREJŠNJI PETEK V ŠPETRU SLOVENOV

Problem kulture, družbe in jezika na «Benečanskih kulturnih dnevih»

Predaval je prof. Darko Bratina, ki je svoja izvajanja navezal na gospodarska gibala družbe

Prejšnji petek je bilo v Špetru Slovenov drugo predavanje tradicionalnih «Benečanskih kulturnih večerov», ki jih že več let organizira študijski center «Nediža». O kulturi, jeziku in družbi je predaval prof. Darko Bratina, docent za sociologijo na tržaški univerzi. Predavatelja je predstavil prof. Pavel Petničig.

«V šestdesetih letih se je v Evropi z vso močjo postavil problem jezikovnih manjšin. To je bila posledica razkroja idej, ki so nastale že v prejšnjem stoletju, ko se je skušalo zediniti dve popolnoma nasprotni težnji — etnično manjšino z določenim tujim političnim prostorom.

Z velikimi migracijskimi premiki ljudi se je problem manjšin toliko poglobil in razširil, da je zaobjel prebivalstvo industrializiranih področij in mest. To prebivalstvo živi danes v določeni meri življenje manjšinca. V sodobnem času je padla tudi pregrada ozke trgovinske izmenjave in stari paralelizem med imperialistično in kolonialistično ekonomijo ter jezikom samim. Poleg tega pa je tudi vizija enotne državnosti v krizi.

Staro koncepcijo kulture kot humanistično in aristokratsko pridobljenega znanja je danes zamenjal drugačen pogled interpretiranja dogajanj v svetu, kot so se tudi spremenili modeli pri prisvajanju navedenih komunikacije in interpretacije. Poseg takih mehanizmov tolmačenja in komunikacije določa socialni status osebka in skupin. Jezik pa je vsekakor poglaviten element posamezne družbe. Jezik je sistem komunikacij in interpretacij, ki je v tesni zvezi z družbenim dogajanjem in določa etnično pripadnost. Jezik lahko obravnavamo tudi zaradi jezika samega. S tem pa si ne bo nihče prisvojil v družbenoekonomskem in kulturnem pogledu razmerja, ki je v bistvu jezikovne samostojnosti glede na politično samostojnost. Samo osebek, ki je osveščen o lastni pripadnosti, se bo lahko vključil v ta krog razmerij in bil pobudnik etnično jezikovni emancipaciji, ki pa pomeni tudi rast družbene in gospodarske zavesti.

Devalvacija poglavitnega državnega jezika je bila odskočna deska k devalvaciji identitete določene družbe, ki je to občutila tudi na gospodarskem področju. Jasen dokaz temu je stanje v Beneški Sloveniji, kjer so se izgubila originalna imena oseb in stvari, temu pa je pripomogel tudi tisti razred, ki je na tem področju opravil kolonizacijo. Zavest pripadnosti v Beneški je prišla verjetno prav zaradi emigracije Slovencev v tuje države. Tam so izseljenci spoznali drugačno stvarnost, ki so jo povezali s stanjem na domači zemlji. S tem so se osvestili in začeli z gibanjem, ki še danes traja. To gibanje pa je osvoboditev izpod zgodovinske nadvlade italijanske kulture in gospodarstva, ki je preveč časa puščala v temi prvobitne ljudske težnje Beneških Slovencev.»

Številno občinstvo je z velikim zanimanjem sledilo izvajanjem prof. Bratine, nakar se je razvila diskusija, v katero so posegli s tehtnimi doprinosi prof. Ivano Terlicher, učiteljica Silva Roccaro, prof. Domenico Pittioni, dr. Vit. Bruna Strazzolini in prof. Amelio Tagliaferri, ki so še poglobili obravnavano problematiko.

Zanimanje Beneških Slovencev za srečanje o zgodovini dežele

Na srečanju o zgodovini dežele Furlanije - Julijske krajine, ki bo marca meseca v Vili Manin pri Passarianu na pobudo deželnega odborništva za kulturo, morajo biti prisotna tudi slovenska društva Beneške Slovenije. Odbornik Mizzau jih je zato dolžan povabiti. Tako menijo predstavniki študijskega centra Nediža iz Špetra Slovenov, ki so deželnemu odborniku za kulturo poslali pismo, v katerem med drugim označujejo srečanje o zgodovinskih vprašanjih naše dežele za zelo pomembno pobudo. «Študijski center Nediža je za to pobudo zelo zainteresiran, je nadalje rečeno v pismu, ker sodi, da lahko da pomemben prispevek k poznavanju zgodovine Beneške Slovenije». Študijski center Nediža ob tem vabi odbornika, naj opošteva prisotnost slovenskih kulturnih društev, ko bo razpošiljal vabila za to srečanje, kajti zgodovina tega predela naše dežele ne more prezreti obstoja Slovencev v teh krajih, njihovih bojev, žrtev in trpljenja.

Poleg zasedanja o pomembnih zgodovinskih temah bodo v Passarianu priredili tudi razstavo knjig, revij in raznih dokumentov, da bi na ta način razširili bibliografske podatke. Tudi pri tem bi prav gotovo morale priti v poštev razne specifične slovenske publikacije.

MINISTER PANDOLFI POPRAVIL PREJŠNJI DEKRET

Goriška carinarnica spet pooblaščena za carinjenje železarskih izdelkov

Uradnega obvestila še ni, vendar je vest objavil gospodarski dnevnik «Il sole-24 ore»
Trst izključen iz seznama carinarnic, kjer bodo lahko carinili tekstilne izdelke

Niti dva tedna po objavi ministrskega dekreta glede delne preureditve carin, s tem, da bi se nekatere vrste blaga carinile samo na nekaterih pristojnih carinarnicah, je minister Fandolfi napravil korak nazaj in precej spremenil prejšnji dekret. K temu so ga najbrž prisilili ogorčeni protesti gospodarskih operaterjev iz krajev, ki bi bili po novi ureditvi prikrajšani, zalegla pa so najbrž tudi posredovanja političnih predstavnikov.

Čeprav novi dekret še ni bil objavljen, pa je vsebina kljub temu že znana. Zdi se, da je finančni minister ugodil skoraj vsem zahtevam gospodarskih operaterjev. Namesto poprejšnjih štirih carinarnic (Bari, Brescia, Genova in Trst), ki so bile na podlagi dekreta z dne 5. januarja edino pristojne za carinjenje železarskih izdelkov, bodo te operacije zdaj lahko opravljali kar v 29 mestih. Med temi je tudi Gorica. Nekoliko manj upoštevanja so bili gospodarski operaterji deležni glede zahtev po razširjenju seznama za carinjenje tekstilnih izdelkov. Namesto prejšnjih šest carinarnic, bodo take operacije zdaj opravljali v dvanajstih mestih, in sicer v Bergamu, Bielli, Comu, Modeni, La Spezii, Neaplju, Piacenzi, Pratu, Turinu, Vareseju, Benetkah in Ventimigliu. Iz seznama je torej izostal Trst, pa čeprav so s tamkajšnji gospodarski operaterji precej prizadevali, da bi bil vključen v seznam. Omeniti pa je treba še, da bodo precej prizadeti tudi v Pontabiju, kajti omejena carinarnica ne bo mogla več carinariti železarskih izdelkov. Zgleda torej, da je ogorčen protest špediterjev, prevoznikov in drugih gospodarstvenikov, pa tudi političnih predstavnikov, zalegel. Zdaj vse kaže, da skuša ministrstvo dekret, ki je bil objavljen v uradnem listu 9. januarja letos, prikazati kot posledico točnih zahtev Evropske gospodarske skupnosti po nadzorstvu nad uvozom. S tem, da bi nekatere carinske posle lahko opravljale samo pooblaščene carinarnice, bi nedvomno povzročili precej težav uvoznikom kar bi utegnilo vplivati na količino uvoza. Zdaj sicer pojasnjujejo, da naj bi bila drastična omejitev samo začasnega in seveda izjemnega značaja, v tem času pa bi se finančna uprava lahko dogovorila z gospodarskimi operaterji ter vzpostavila drugačne odnose in oblike sodelovanja. Minister pa je s svojim dekretom dregnil v osje gnezdo. Do dogovarjanja je sicer prišlo i to prav kmalu, vendar prevladuje mnenje, da je moral minister popustiti spričo tako ogorčenega in enotnega protesta. Minister Pandolfi je sprejel nekatere popravke tudi v zvezi s carinjenjem blaga v začasnem uvozu. To se bo tudi v bodoče lahko še naprej carinilo pri vseh carinskih izpostavah. Določila glede preusmerjanja na pristojn carinarnice pa ne veljajo za blago, ki je namenjeno potrošnji v nekaterih točno določenih območjih (Južna Tirolska, Gorica, Dolina Aosta).

Informacijo smo povzeli iz včerajšnjega lista «Il sole - 24 ore», pozanimali pa smo se tudi pri upravi carine, kjer včeraj do poznih popoldanskih ur še niso prejeli uradnega spor la.

Goriška delegacija na pogovorih v Rimu

Župan Gorice De Simone, poslanec Marocco, pokrajinski tajnik KD Longo ter inženir Guido Fornasir, občinski svetovalec in ravnatelj namakalnega konzorcija za področje Krmina in Gradišča so se prejšnji dan v Rimu pogovarjali z ministrom za javna dela Gullottijem ter zunanjim ministrom Forlanijem o nekaterih problemih, ki so v zvezi z osimskim sporazumom.

Prvenstveno so se pogovarjali o bazenu in o izgradnji hidroelektrarne na Soči. Gre za vprašanje, o katerem bo morala razpravljati ustrezna mešana italijansko - jugoslovanska komisija. Kar zadeva izgradnjo bazena, je bil v Gorici funkcionar ministrstva za javna dela. Pogovarjal se je s strokovnjaki na jugoslovanski strani in v Gorici ter zbral podatke, potrebne za projektiranje.

Ob tej priložnosti se je goriška delegacija z ministrom za javna dela pogovarjala o križišču med Tržaško cesto in avtocestnim odcepom ter zahtevala, da se dela čimprej zaključijo.

Socialisti obsojajo parceliranje oblasti

Občasna sestajanja pokrajinskih političnih tajništev krščanske demokracije, socialdemokratske in republikanske stranke o izbiri oseb, ki naj prevzamejo vodstvo upravnih svetov vodilnih gospodarskih ustanov (hranilnice, trgovinske zbornice, itd.) ponovno dokazujejo, kako se te tri stranke, ki vodijo občinsko upravo v Gorici, niso odpovedale starim sistemom parceliranja oblasti. Pri tem se poslužujejo občutljivega metra, kot je dokazalo imenovanje predsednika deželnega konzorcija julijskega letališča. Pokrajinska federacija PSI obsoja takšno politično zadržanje, ki ga potrjujejo domnevne napetosti in spori med tremi strankami o razdelitvi mest. Gre za staro igro, ugotavlja PSI, ki jó prebivalstvo dobro pozna. Medtem ko se nad demokristjani in socialdemokrati občani ne zgražajo več, pa se čudijo aktivnemu sodelovanju republikancev, ki svoje odgovornosti skušajo prikrivati s pridigami o morali in varčevanju.

V nedeljo skupščina konzorcijev Isonzo in Collio

V nedeljo, 29. januarja, dopoldne bo na sedežu trgovinske zbornice v Gorici občni zbor članov konzorcija za zaščito originalno poimenovanih vin «Isonzo». Istočasno se bodo skupščine udeležili člani briškega konzorcija «Collio», da bi skupno proučili vinogradniška vprašanja. Na dnevnem redu je poročilo predsednika ter sprememba člena 2 statuta.

V Čedadu pokopali slikarja Luigija Bronta

Včeraj dopoldne so v Čedadu pokopali Luigija Bronta, znanega slikarja in protifašista. Umrl je v starosti 87 let. Od njega so se poslovili odvetnik Battocletti, predsednik delavske zadruge o vzajemni pomoči, župan Čedada Basso in predsednik ANPI prof. Gino Lizzero.

Bront je bil med vsemi furlanskimi slikarji, ki so delovali in dosegli svoj višek med obema vojnama, najbolj zapažena osebnost. Leta 1926 je sodeloval na Beneškem bienalu. Bil je vseskozi protifašist ter se je vključil v narodnoosvobodilni boj.

Luigi Bront je bil odkrit prijatelj beneških Slovencev. Ko je kulturno društvo «Ivan Trinko» začelo prirejati javne prireditve in med temi tudi dan emigrantov, je bil Bront njihov stalen obiskovalec. Javno se je izjavljal za priznanje narodnostnih pravic beneških Slovencev in za njihovo vključevanje v javno in kulturno življenje.

Kot slikar se je udeležil kulturnega srečanja na Jesenicah med gorenjskimi in čedadskimi slikarji ter je takrat podelil zdravnici Franji sliko partizanske bolnišnice. Portret zdravnice pa je izročil bolnišnici. Ko so na Vrsnem odprli muzej v rojstni hiši Simona Gregorčiča, je delegacija beneških Slovencev poklonila sliko Ivana Trinka, ki jo je izdelal Luigi Bront.

Kakor smo že zapisali, je sodeloval v osvobodilnem gibanju, dolga leta pa je bil predsednik delavske zadruge za vzajemno pomoč v Čedadu. S njim so izgubili beneški Slovenci iskrenega prijatelja.

Stalno slovensko gledališče v Trstu
JANEZ SVETOKRIŠKI
EN SREČEN, VESELI INU TROŠTOV POLN DAN VOŠČIM
Izbor in priredba Tone Partljič
Jezikovno vodstvo Mirko Mahnič
Kostumi, scena in režija Iztok Vallč
Nastopa JOŽE ZUPAN
V soboto, 28. t.m., ob 20.30 v Prosvetni dvorani v DOBERDOBU.

OBRAČUN GORIŠKIH MESTNIH REDARJEV

V letu dni nad 50 tisoč opravljenih delovnih ur

Omejeno število osebja in (pre)številne zadolžitve - 7.330 mandatnih kazni

Te dni so goriški mestni stražniki predstavili obračun enoletne dejavnosti, ki je ob upoštevanju skromnega števila razpoložljivih oseb, nedvomno zelo uspešna. Možje v črnih uniformah so na delovnem mestu dejansko prebili kar 50.580 delovnih ur.

Na območju občine so motorizirane enote prevozile v letu dni kar 76.555 km, ugotovile pa so 72 prometnih nesreč na mestnih ulicah ter sestavile ustrezne zapisnike. Posebno pozornost so mestni stražniki namenili nadzorstvu v prodajni mreži, predvsem kar zadeva higienske predpise ter cenike blaga. Takih pregledov v trgovinah in drugih javnih lokalih je bilo v letu dni kar 1257, nad 500 pregledov pa so opravili na drugih področjih, od tega več kakor polovico pri nadziranju gradbene dejavnosti v občini.

Tudi osebje zadolženo za službo, ki sprejema in hrani najdene predmete, je imelo v preteklem letu kar precej dela. Zabeležili so 407 najdb, 173 predmetov so vrnili zakonitim lastnikom, v skladišču pa še zmeraj hranijo 234 predmetov.

Na področju izdajanja informacij, dovoljenj in potrdil velja omeniti, da so stražniki v desetih primerih uspeli identificirati storilce nekaterih kaznivih dejanj proti javni lastnini, kar je vsekakor pozitivno dejstvo v trenutku, ko v družbi še zmeraj prevladuje prepričanje, da je javna lastnina last vsakogar in nobenega in jo je mogoče zato po mili volji uničevati. Najbolj zajeten je vsekakor sveženj, ki obravnava delovanje mestnih stražnikov pri urejevanju prometa oziroma pri kaznovanju kršilcev prometnih predpisov. V letu dni je bilo izrečenih 7.330 mandatnih kazni. Največ kršitev gre na račun prometnega kodeksa, kar 7.273, na drugem mestu pa so kršitve občinskih predpisov (35 kazni).

Po skupnem znesku kazni, nekaj nad 28 milijonov lir, se da sklepati, da so bili redarji pri odmerjanju zelo uvidevni in v tem pogledu nikakor niso pretiravali: saj je na podlagi preprostega izračuna poprečen kršilec plačal le kazen, ki je bila nižja od 4 tisoč lir. Podobna ugotovitev velja tudi za prekrške zoper občinske predpise. V tej skupini je bilo izrečenih 57 mandatnih kazni za skupaj 434 tisoč lir, torej v poprečju nekaj nad 7600 lir.

Sicer pa velja ob koncu zapisati, da so goriški mestni stražniki zelo razumevajoči do avtomobilistov in po navadi posežejo samo v primerih, ko gre za res hude prekrške. Sicer pa je urejevanje in nadzorovanje prometa samo ena od številnih zadolžitev, ki jih morajo ob nezadostnem številu osebja, iz dneva v dan izpolnjevati.

GLASBENA MATICA
SPZ - ZSKP
Danes, 25. januarja, ob 20.30 v palači Attems koncert slovenske abonmajske sezone.
Nastopa
TRIO LORENZ
Sodeluje mezzosopranistka
MARJANA LIPOVŠEK

Drevi koncert Tria Lorenz in mezzosopranistke M. Lipovšek

Mezzosopranistka Marjana Lipovšek

Na drevišnjem koncertu v Attemsovi palači v Gorici, bo poleg priznanega tria bratov Lorenz, nastopila tudi mlada mezzosopranistka Marjana Lipovšek, hčerka skladatelja Marjana. Petje je študirala na visoki šoli za glasbo v Gradcu. Njeni nastopi v Ljubljani in v Kopru (aprila lani) so pri poslušalcih kakakor tudi pri kritikih naleteli na ugoden sprejem.

TA TEDEN V NOVI GORICI

Začel se je drugi krog Srečanja malih odrov 78

V znamenju Radeta Šerbedžije

Prizorišča Primorskega dramskega gledališča, kjer se odvija do vključno petka, 27. januarja, II. krog GORIŠKEGA SREČANJA MALIH ODROV 78, so ponovno oživela. Razlog je v izredni gostoti zanimivih predstav «gostujočega» kroga, ki resnično imponira z bogato gledališko informacijo: skupina Radeta Šerbedžije, skupina «Anfas» iz Sarajeva, Miroslav Krleža kot avtor, skupine iz Badna (Švica), Karlsruheja (Zvezna republika Nemčija) in Varšave (Poljska), gledališči «Atelje 212» iz Beograda in Teatar ITL iz Zagreba — to je gotovo prerez, ki bo odgovoril na marsikatero vprašanje sedanjega gledališkega trenutka.

Tudi regija ni pri tem oškodovana: Nemci v Sežani in Ajdovščini, Poljaki v Kopru in Ljubljani — to so podatki, ki pričajo o odzivnosti prireditve. Pri tem je gotovo absurdno, da si najbolj oddaljene skupine lahko odtrgajo nekaj dni svojega časa, za slovensko gledališče pa je kaj takega skorajda nemogoče trditi: kruti mlin velike kvantitete in prekomernih obremenitev je iz leta v leto hitrejši in bolj uničujoč.

V ponedeljek, ob 17. uri se je v komorni dvorani PDG predstavila skupina «Anfas» iz Sarajeva s predstavo «Adam in Eva» Miroslava Krleže, predstavo, ki jo je delegiral Festival malih in eksperimentalnih scen Jugoslavije v Sarajevu. Zelo utišana, mestoma učinkovito realizirana poetičnost gledališča in njegovih izraznih možnosti se je spremenila v koncentrirano uverturo večernega programa. Predstava se je namreč dotaknila avtorja Miroslava Krleže narahlo, vendar toliko, da je razvenel ta izjemni dramatik prodornega dialoga in ostrih življenjskih komentarjev. Zaživel v vsej svoji neizprosnosti in krutosti.

Večerni nastop znanega igralca Radeta Šerbedžija iz Zagreba je «eksekucijo» opravil do konca. «Krležin obračun» z nami je njegova monodramska priredba izvedena že več kot 120-krat, edinstvena v avtentičnosti jasnosti, naravnosti in ostrini. Najbrž v tem trenutku ni v Jugoslaviji igralca, ki bi z mehko in občutno igralsko dispozicijo dosegel takšne prepričljive ostrine in pomene. Plemenitost izraza se dopolnjuje z intelektualno dinamiko in angažmajem, gledališče se spreminja v resničen dogodek, kjer ni več mogoče ločiti «igranega» in «verodostojnega», pred avditorijem je priča, ki več ne igra ampak pripoveduje, pripoveduje svoje besedilo, svoj komentar, svoje življenje. — Podobno žlahtnost je bilo mogoče zaslediti v drugem delu večera z «Baladami Petrice Kerempuha» istega avtorja, izvedeno s Šerbedžijo in manjšo skupino igralcev, že znanih novomeškemu občinstvu. — V celoti gledano, enkraten gledališki dogodek, ki ga je enakovredno — vsaj po navdušenju Radeta Šerbedžije nad atmosfero v dvorani — dopolnilo tudi festivalsko občinstvo.

Danes ob 20. uri se bo predstavilo v veliki dvorani PDG gledališče «Sandkorn» iz Karlsruheja v Zvezni republiki Nemčiji s predstavama «Varovanec hoče biti varuh» Petra Handkeja in pa «Gospo Margareto» Roberta Athayda, ki jo občinstvo že pozna po uprizoritvi Primorskega dramskega gledališča.

JANEZ POVŠE

SEJA DEŽELNEGA ODBORA SINASCEL - CISL

PRIPOMBE NA RAČUN OCENJEVANJA PO NOVEM

Predlog, da se nova spričevala pišejo med 20-urno mesečno službo
Kritika zaradi vključevanja starih elementov v nov način ocenjevanja

Na seji deželnega izvršnega odbora vsedržavnega sindikata osnovnošolskih učiteljev (SINASCEL - CISL), ki so jo imeli 18. januarja v Vidmu, so preučili vprašanje izpolnjevanja «ocenjevalnega obrazca». Po zakonu je potrebno ta obrazec v celoti izpolniti. Izjema so samo naslovna stran ter rubrike, ki jih morajo izpolniti zdravstvena oblast ter ekipa sociologov, psihologov in pedagogov. Pobudo je ministrstvo za javno vzgojo sprejelo svojevoljno, ne da bi se o njej poprej posvetovalo s konfederalnimi sindikati.

Odbor SINASCEL - CISL ugotavlja, da novi način ocenjevanja ne daje celovite sodbe o otrokovi osebnosti ter uveljavlja analitično oceno po posameznih predmetih, podobno kot v spričevalih, ki se jih je hotelo odpraviti. Prav tako sindikat negativno ocenjuje obranjevanje delitve šolskega leta na trimesečja, ko gre za ocenjevanje učenčevega sodelovanja v šolskem življenju. Zadostovalo bi, da bi izpolnili samo prvi del, medtem ko bi ostale izpopolnili z dodatnimi pripombami.

Izvršni deželni odbor ugodno ocenjuje odpravo spričevala ter uvedbo novega sistema, ki omogoča učitelju, da lahko zbere pripombe na račun svojega dela. Obenem bo predlagal spremembo obrazca, da bo takšen namen še bolj uresničen.

Ker gre za pomemben delovni napor, bo sindikat predlagal, da naj ga učitelj opravi v okviru 20 mesečnih službenih ur, po možnosti tudi doma. Zaradi tega bo predlagal, naj se uporaba 20 ur programira mesečno in namensko. Sindikat poziva kolege, naj na takšen način tolmačijo ministrski zakon. V prihodnjih dneh bo poslal članom navodila o tem vprašanju in primer izpolnjenega obrazca.

V Podgori sestanek krajevnega sveta

V petek, 27. januarja, ob 20. uri se na sedežu v Ul. Sottomonte 12 sestane krajevni svet v Podgori. Na dnevnem redu je razprava o pripombah k spremembi splošnega urbanističnega načrta.

Prosveta

Slovenska prosvetna zveza vabi predsednike včlanjenih društev na Goriškem na posvet, ki bo na sedežu v Ulici Malta 2 danes, 25. januarja, ob 20. uri. Govorilo se bo o Prešernovih proslavah, o koledarju poletnih prireditev, o predavanjih in predvajanju filmov.

V Kulturnem domu v Sovodnjah bo na povabilo domačega prosvetnega društva Miladin Černe iz Gorice predvajal filme s potovanj širom sveta danes, 26. januarja, ob 20.30.

Razna obvestila

Slovensko planinsko društvo v Gorici sklicuje v petek, 27. t.m., ob 20. uri redni letni občni zbor v dvorani pri Zlatem pajku. Vabljeni člani in prijatelji.

Mladinska sekcija Slovenske skupnosti iz Gorice in Mladinska komisija Slovenske skupnosti iz Trsta prirejata v nedeljo, 29. januarja 1978, «Predpustni ples» v gostilni Soban v Jamljah. Igral bo ansambel Explorer 74. Začetek ob 19. uri. Vstop s prostovoljnimi prispevki. Vabljeni vsi mladi.

Razstave

V goriški galeriji II Torcello so v ponedeljek zvečer odprli skupinsko razstavo mladih slovenskih slikarjev Beccie, Klanjščka, Sakside, Jusse in Beyčarja. Odprta bo do 5. februarja.

Kino

Gorica

VERDI 17.15—22.00 «Il gatto», Ugo Tognazzi in M. Melato.
CORSO 17.15—22.00 «Ecco noi per esempio», A. Celentano. Prepovedan mladini pod 14. letom.
MODERNISSIMO 17.00—22.00 «Così vive un uomo». Sovjetski film režiserja V. Šiuškina.
VITTORIA 17.00 — 22.00 «Che notte quella notte». V. Morriconi in E.M. Salerno. Prepovedan mladini pod 18. letom.
CENTRALE 17.00—22.00 «Pugni feroci», kitajski film.

Tržič

PRINCIPE 17.30—22.00 «Centro della terra, continente sconosciuto».
EXCELSIOR 16.30—22.00 «Girotondo - con il sesso è bello il mondo».

Nova Gorica in okolica

SOČA «Alice ne živi več tu», ameriški film ob 18. in 20. uri.
SVOBODA «Želo», ameriški film ob 18. in 20. uri.
DESKLE «Cirkus z Jerryjem», amer. film ob 19.30.

Včeraj - danes

Iz goriškega matičnega urada

Včeraj sta se rodili Elisa Zavan in Samantha Altran.

UMRLI SO: 69-letni Giuseppe Skok, 81-letna Augustina Simcic vd. Codermazzi, 84-letna Maria Ferluga vd. Moretti in 72-letna Adele Fuart vd. Burgnic.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI
Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Baldini, Korzo Verdi 57, tel. 2879.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU
Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna S. Nicolò, Ul. 1. maggio 94, tel. 73328.

BEŽEN PREGLED GLAVNIH ČLANKOV V LANSKOLETNIH ŠTEVILKAH

«Borec» - vir zgodovinskih beležk našega narodnoosvobodilnega boja

Organizatorji odpora v Mariboru - Esesovski poveljnik domobrancev na Primorskem Kdo je bil «kralj smrti» v taborišču Treblinki - Preserski zločin fašističnega sodstva

Z letošnjim januarjem je BOREC — revija za zgodovino NOB in ohranjevanje revolucionarnih tradicij — nastopil svoj trideseti letnik. Revija BOREC izhaja v Ljubljani. Za bivše partizane, aktiviste, učitelje zgodovine na šolah in za vse tiste, ki jih zanima zgodovina NOB, je BOREC živ studenec zgodovinskih dogodkov, ki nikoli ne bo usahnil. Vsem, ki so se z orožjem v rokah borili za svobodo, je BOREC z vsako številko dobrodošel tovariš, sprejet z odprtimi rokami kot nepogrešljiv gost. Mladini utrjuje narodno zavest in značaj po junaških zgledih partizanov.

Na mizi imam dvanajst številk pravkar zaključenega letnika 1977. V tem zapisu bom skušal bralce seznaniti vsaj z glavno vsebino člankov, razprav, zapisov in pesmi, ki so vsebina pravkar zaključenega letnika.

Prva številka seznanja bralce s pripravami za oboroženo vstajo v Mariboru 1941. leta. V daljšem članku zasledimo tudi imena prvih organizatorjev v tistem delu Slovenije kot so: Slavko Šlander, Miloš Zidanšek, Martin Greif - Rudi, Jože Hermanko, Slava Klavora, Jože Lacko in še drugi znani liki. Ta zanimivi članek se nadaljuje in konča v II. številki BORCA. Dr. Tone Ferenc ima v I. številki tretje nadaljevanje zgodovinske razprave: Nemška policija v operacijski coni «Jadransko primorje» 1943-1945. To razpravo nadaljuje in konča v II. številki BORCA. Prvi in drugi del te razprave sta bila objavljena v BORCU letnik 1976. Borce in aktiviste bo v tej razpravi zanimalo tudi ime nemškega esesovskega majorja Georga Michalsena, ki je bil — komandant udarnega polka slovenskih domobrancev na Primorskem! Ta esesovska zverina je bila odlikovana z značko za boj proti partizanom! V tej številki je tudi članek dr. Ferenca o uspešni akciji partizanov Briško - beneškega odreda na cesti med Kobaridom in Zago dne 14. junija 1944. Takrat so partizani ubili esesovskega majorja Franza Steudla, enega podoficirja, dva vojaka in ranili več vojakov. Esesovski major Franz Steudel je bil kriv za pokol 38 civilnih prebivalcev v treh furlanskih krajih.

V II. številki BORCA so poleg že omenjenih člankov (Priprave za vstajo v Mariboru leta 1941 in Nemška policija v operacijski coni «Jadransko primorje» 1943-1945) objavljeni še naslednji prispevki: dr. Radoslav Hrovatin: Zbirka revolucionarnih pesmi raznih narodov, dr. Tone Ferenc: Dva nemška policijska generala pred Dražgošami. Iztok Durjava opisuje umetniško ustvarjanje partizanskih slikarjev požganih slovenskih vasi.

Tretja številka BORCA objavlja zanimive spomine učitelja Iva Čeha, ki je preživel odisejado slovenskega izgnanca v Srbijo. Nemci so ga po vdoru na Štajersko dne 9. maja 1941 zaradi izdajstva domačina Jakoba Černjaviča aretirali skupaj z ženo in ga skupaj s 122 domačini odpeljali v izgnanstvo. Po raznih pripetljajih na poti v Varaždin, Zagreb in Karlovac so se znašli končno v Ljubljani in se potem porazgubili na vse strani. Sam je prišel v Črmošnjice pri Semiču, kjer je bil za šolskega upravitelja Lado Ambrožič, kasnejši komandant IX. korpusa na Primorskem. Te spomine nadaljuje in konča v četrti številki BORCA. Dr. Tone Ferenc ima v četrti številki prispevek in opisuje partizansko iznajdbo partopa. Dr. Radoslav Hrovatin piše o partizanski pesmi kot posebni zvrsti delavske pesmi. Cvetko Zagorski objavlja spomin na ustreljenega Jožeta Fluksa.

Peta številka objavlja več zanimivih člankov in razprav. Med temi: Tito kot strateg NOB in revolucije, Ilegalne tehnike v Mariboru v letih 1941-1945, dr. Tone Ferenc piše o Kurtu Franzu, «kralju smrti» iz Treblinke. Kurt je bil na Poljskem v taborišču Treblinka vodja taborišča - Lagerführer. V Trst je prišel v jeseni 1943, tam je potem nekaj časa, kasneje pa v Gorici vzgajal italijanske in slovenske kolaboracioniste za borbo proti partizanom.

Dvojna 6-7 številka ima zelo bogato vsebino. Naj omenim nekaj naslovov: Prispevek k zgodovini KPJ — Titov humanizem v NOB in socialistični revoluciji, Partizanski pohod v Rezijo, Partizanska zmaga v Razorih. Dne 22. junija 1943 je politkomisar Gregorčičeve brigade Ivan Turšič - Iztok med Mrzlo rupo in Vojskim s 30 partizani napadel sovražni tovornjak, na katerem se je peljalo 21 policistov - kvesturinov in karabinjerjev. Partizani so v borbi pobili 17 kvesturinov in zaplenili 15 pušk, 3 brzostrelke, 17 pištol, 30 bomb, 1100 nabojev in več drugega materiala. To je bila ena najuspešnejših partizanskih akcij v Slovenskem Primorju poleti 1943. V isti dvojni številki piše Ivan Sulič - Iztok o ustanovitvi Primorskega odreda, Tone Ožbolt pa o črnorokcih v Ajblju.

Tudi dvojna 8-9 številka prinaša bogato vsebino. Naj omenim članek: Minerski tečaj oficirske šole Glavnega štaba NOV in POS, dalje članek Franceta Škerla: Primorsko partizanstvo v dobi Primorskega odreda; potem dnevnik italijanskega vojnega kurata «Santa messa per i miei fucilati» — Sveta maša za moje ustreljene. O Prežihovem Vorancu - Lovru Kuharju v šempetrskih zaporih piše Emil Cesar, Peter Šobar starejši pa ima članek Prva požgana vas v Ribniški dolini. Zanimiv je tudi članek Nemški ujetniki v ameriških taboriščih. Naj omenim, da je bilo v jeseni 1944 v ameriških taboriščih nad 300.000 nemških ujetnikov.

Deseta številka objavlja 34 strani dolgo razpravo dr. Toneta Ferenca «Dva od njih so obglavili s sekiro». Razprava opisuje zločin podivjanih esesovcev in domobrancev, ki so dne 11. junija 1944 na Idrijskih Krnicah mučili in potem s sekiro obglavili dva ujeta partizana. Naj poudarim, da je ta Ferencova razprava vzbudila veliko zanimanje — in tudi zgražanje, ker so pomagali požigati cerkljanske vasi Reko, Šebrelje, Jagaršče, Lazec, Plužnje in Otalež tudi domači domobranci. Prav tako so bili domobranci navzoči pri obglavljanju ujetih partizanov. Dr. Tone Ferenc je z njemu lastno natančnostjo raziskal in osvetlil enega najbolj okrutnih okupatorjevih zločinov na Primorskem. V isti številki je objavljen tudi članek Franceta Brenka Filmska dejavnost v NOB.

Enajsta številka objavlja članek Toneta Čamernika: Zločin italijanskega pravosodja. Gre za okupatorjeve represalije potem ko so partizani minirali in porušili borovniški most. Italijanske okupacijske oblasti so aretirale 67 domačinov iz Preserja in Borovnice. Na smrt je bilo obsojenih 28 domačinov. Po prizadevanju nekaterih organiziranih članov OF je uspelo, da je italijanski odvetnik Borzanti odšel posredovat naravnost na najvišje oblasti v Rim. Uspelo mu je, da je rešil 12 od 28 na smrt obsojenih — naravno za veliko denarno vsoto. Tako je bilo potem v Gramozni jami ustreljenih 16 obtožencev. Dr. Tone Ferenc piše o zločinih okupatorja v Srbiji v jeseni 1941. Jože Martinčič pa o življenju internirancev v taborišču Gonars. Zelo zanimiv je v tej številki članek Emila Cesarja: O zadnjem koncertu Akademskega pevskega zbora v Ljubljani dne 11. decembra 1941. Med vsemi točkami sporeda je pesem Lipa zelenela je vzbudila veliko pozornost. Udeleženec koncerta Niko Košir je kasneje pripovedoval:

«Zelena lipa, ki razteza svoje veje visoko proti nebu, je postala simbol našega prejšnjega življenja v svobodi, zdaj v suženjstvu je «revica skoraj ovenela», a vendar, prišel bo dan, ko bodo ptičice spet veselo prepevale na njenih vejah, z drugimi besedami, to kar nas tare zdaj, je nekaj prehodnega.»

Tončka Maroltova je v pismeni izjavi povedala, da je med odmorom prišel k dirigentu in pevcem v garderobo predstavnik italijanske policijske oblasti in zahteval, da koncert prekinejo. Spraševal je, kaj je v pesmih, da na poslušalstvo tako učinkujejo.

Dvanajsta in zadnja številka objavlja spominski zapis dr. Toneta Zorna: Iz spominov koroškega Slovenca Ivana Starca. To so spomini na znani koroški plebiscit leta 1920, ko so nemški nacionalisti pripeljali iz drugih krajev na Koroško 6000 «volivcev», da so glasovali za Avstrijo. Kakšen je bil izid plebiscita, je vsem dobro znano. Prav tako je dobro znano delovanje koroških nacionalistov danes . . . Dr. France Škerl piše o odhodu primorskih partizanskih novincev na osvobojeno ozemlje na Dolenjskem pozimi in spomladi 1943. Spomine na izgnanstvo v Srbiji objavlja dr. Ervin Mejak, dr. Tone Ferenc pa objavlja članek o požigu vasi Ustje pri Ajdovščini dne 7. avgusta 1942. Članek je napisan na podlagi italijanskih virov.

Za zaključek naj omenim, da so v vsaki številki objavljene ocene novih knjig, zapisi o likovni umetnosti in pesmi. Glede poezije, ki jo objavlja BOREC, naj poudarim, da ima od pete številke dalje v vsaki številki po eno ali več pesmi pesnica Fanj Okič. Pesmi Okičeve so — res prave pesmi! Bralcu razgibajo tiste notranje strune za lepoto, da ob branju zabrnijo v soglasju s prebrano pesmijo. Izredno močna je v dvanajsti številki pesem Obsojamo! Protestiramo! Vsak, ki bo pesem prebral, bo v sebi občutil protest in obsodbo avtorice nad atomskim oboroževanjem nekaterih velikih sil. Občutil bo moč protesta.

Andrej Pagon - Ogarev

V šoli «Alojza Gradnika» na Colu bo do konca meseca razstava raznih domačih izdelkov in predmetov, ki so jih po navodilih učiteljev zbrali šolarji te šole. Na sliki del razstavljenih predmetov

RADIO TELEVIZIJA

ITALIJANSKA TV

Prvi kanal

12.30 *Argumenti*, vzgojna oddaja
13.00 *Človek in zemlja:* IBERIJSKA FAVNA
13.30 DNEVNIK in *Danes v parlamentu*
14.10 *Nemščina*
15.00 *Viareggio: Nogomet* SAMPDORIA — BEOGRAD
17.00 *Ob petih z Romino Power*
17.05 *Vlakec: Pravljice in igrice*
17.20 *Kuhinjski recepti*
17.35 *Sveto pismo po Pierinovem mnenju*, 2. del risanega filma
18.00 *Argumenti*, vzgojna oddaja
18.30 *Mali Slam*, glasbena oddaja
19.00 DNEVNIK 1 — KRONIKE
19.20 *Furia* STARI KONJ ORAZIO, TV
19.45 *Almanah* in *Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Kriminalni genij Mr. Reederja* LOV NA ZAKLAD, film
21.35 *Match*
22.15 *Odprta škatla* DOGODKI, MNENJA IN OSEBNOSTI Ob koncu DNEVNIK, *Danes v parlamentu* in *Vremenska slika*

Drugi kanal

12.30 *O tem govorimo*
13.00 DNEVNIK 2 — Ob 13. uri
13.30 *Nebo:* KAKO JE NASTALO VESOLJE, vzgojna oddaja
17.00 *Program za mladino* *Odpri se Sesamo*
17.30 *Dogodivščine Blacka Beautyja* DAN OBRAČUNOV, TV film
17.55 *Rdeče in modro:* KIPAR
18.00 *Laboratorij 4*, vzgojna oddaja
18.25 *Iz parlamenta* in DNEVNIK 2 — ŠPORTNE VESTI
18.45 *Dober večer s . . .* Tar[...] *nom & C.* *Tarzan, gospodar džung[...]* DRUŽINA ADDAMS, risa[...] *Vremenska slika*
19.45 DNEVNIK 2 — Odprti stu[...]
20.40 *Prigode muca Silvestra*, [...]sanka
20.55 *Madrid: Nogomet* ŠPANIJA — ITALIJA
22.50 *Da, ne, zakaj* REPORTER NEMOGOČ POKLIC Ob koncu DNEVNIK 2 ZADNJE VESTI

JUGOSLOVANSKA TV

Ljubljana

9.30 in 11.50 *TV v šoli*
17.20 *S. Makarovič: Kosovirja* [...] *leteči žlici*
17.35 *Rubens*, serija
17.55 *Obzornik*
18.05 *Ne prezrite:* VAŠA RA[...]STAVA
18.40 BRAHMS IN MOZART [...] SELIŠČIH
19.30 DNEVNIK
20.00 *Film tedna:* BUDIMP[...]ŠTANSKE ZGODBE
21.35 *Sodobniki:* TONE PAVČ[...]
22.10 DNEVNIK

Koper

19.55 *Otroški kotiček*
20.15 DNEVNIK
20.35 VRAŽJI DR. MABUSE, fi[...]
22.05 *Športni dokumentarec*

Zagreb

17.35 *Koledar*
18.15 *Pireneji*
18.45 *Solisti popularne glasbe*
20.00 PROSTA SREDA

ŠVICA

18.40 *Indijanci*
19.25 FOLK GLASBA
19.55 *Kulturna beležnica*
21.15 TV PRIREDBA

TRST A

7.00, 8.00, 9.00, 10.00, 11.30, 13.00, 14.00, 15.30, 17.00, 18.00 in 19.00 Poročila; 7.20 Dobro jutro; 7.45 Pravljica za dobro jutro; 8.05 Prijateljsko iz studia 2; 9.05 Skladatelj dirigira; 9.30 Prehrana in zdravje; 9.40 Glasbena medigra; 10.05 Koncert sredni jutra; 10.35 Ljudje in dogodki; 11.35 Plošča dneva; 12.00 Pojmo po naše; 13.15 «Števerjan 77»; 13.30 Od melodije do melodije; 14.10 «Dobri vojak Švejk v prvi svetovni vojni», roman v nadalj.; 14.30 Kličite Trst 31065; 16.30 Otroci pojo; 17.05 G. Verdi: Traviata; 18.05 «Mesečnik», satirični kabaret.

KOPER

7.30, 8.30, 10.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 18.30, 19.30 in 21.30 Poročila; 7.00 Glasba za dobro jutro; 8.32 Glasbena galerija; 9.20 Popevke; 9.32 Plošče; 10.00 Zanimate je...; 10.10 Otroški kotiček; 10.32 Mini juke-box; 10.45 Glasba in nasveti; 11.00 Kim, svet mladih; 11.32 Poslušajmo jih skupaj; 12.05 Glasba po željah; 14.00 Samoupravljavec; 14.10 Italijanski zbori; 14.33 Od melodije do melodije; 15.00 Trenutki današnje kulture; 15.10 Dvajset minut z...; 15.45 Par besed; 16.00 Pismo iz...; 16.05 La Vera Romagna; 16.40 Glasbeni notes; 16.45 Med zamejskimi rojaki; 17.00 Ob petih popoldne; 17.30 Primorski dnevnik; 17.45 Zabavna glasba; 18.00 Progresivna glasba; 18.35 Iz opusa velikih mojstrov; 19.23 Crash; 20.00 Zbori v večeru; 20.32 Rock party; 21.00 Vabilo k jazzu; 21.32 Glasbeni spored; 22.45 Glasba za lahko noč

RADIO 1

7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 17.00, 19.00 in 21.00 Poročila; 6.00 in 7.30 Glasbeno prebujenje; 8.50 Znane romance; 9.00 in 10.35 Govorno - glasbeni program; 12.05 Vi in jaz 78; 14.05 Glasbeni program; 14.30 Zgodovina ustave; 15.05 Prvi Nip; 17.10 Pogovori o energiji; 18.00 Možne zgodbe; 18.20 Popevke; 19.35 R[...]dijska igra; 20.30 Kmetijska [...]daja; 21.05 Radio drugod; [...]čija; 22.15 Saksofonist Gil [...]tura; 23.15 Lahko noč.

RADIO 2

7.30, 8.30, 9.30, 11.30, 12.[...] 13.30, 15.30, 16.30, 18.30 in 19.[...] Poročila: 6.00 in 7.55 Oni dr[...]dan; 8.45 Odrska glasba: 9.[...] «Samostanski kovač», radijs[...] igra; 10.12 Pogovori s posluša[...] 12.45 Zabavni program; 13.[...] Glasbeni spored; 15.00 in 16.[...] Tukaj Radio 2; 17.55 in 18.33 P[...]pevke; 18.55 Neapelj danes; 19.[...] Dialog; 20.45 Nogometna tek[...] Španija - Italija; 23.00 Klas[...] jazza.

SLOVENIJA

5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.[...] 11.00, 12.00, 13.00, 14.00, 15.[...] 18.00, 19.00, 22.00, 23.00 Poroč[...] 5.15 Danes za vas; 6.20 Rekr[...]cija; 6.50 Dobro jutro, otroc[...] 7.20 Beseda na današnji d[...] 8.08 Glasbena matineja; 9.05 [...]san svet pravljic in zgodb; 9.[...] Samoupravljanje s temelji m[...]ksizma; 10.15 Kdaj, kam, kako [...] po čem?; 10.45 Turistični na[...]ki; 11.03 Po Talijinih poteh; 12.[...] Veliki zabavni orkestri; 12.[...] Kmetijski nasveti; 12.40 Pihal[...] godbe; 13.20 Zabavna glas[...] 13.30 Priporočajo vam...; 14.[...] Ob izvirih ljudske glasbene [...]metnosti; 14.30 Glasba po želj[...] 15.30 Glasbeni intermezzo; 15.[...] Spomini in pisma; 16.00 Loto [...]tiljak; 17.00 Studio ob 17.00; 18.[...] Primorski študentski oktet; 19.[...] Zabavna glasba; 19.35 Lahko no[...] otroci!; 19.45 Minute z ansa[...]blom Bojan Adamič; 20.00 Sim[...]fonični orkester RTV Ljubljan[...] 22.20 S festivalov jazza; 23.05 L[...]terarni nokturno; 23.15 Rev[...] jugoslovanskih pevcev zabav[...] glasbe; 0.05 Fragmenti iz ope[...] Porgy in Bess; 0.30 Za pozne p[...]salce; 1.03 Zaprite oči in pos[...]šajte; 2.03 Note v ritmu; 2.[...] Muzicira Slovenski godalni kva[...]tet; 3.03 Kalejdoskop zabavn[...] melodij; 4.00 Lahke note

ZELO ZAHTEVNA IN HVALEVREDNA POBUDA POMURSKE ZALOŽBE

Prvih šest knjig zbirke «Mostovi» ki bo posredovala «mala» slovstva

Mali narodi imajo svojo literaturo, ki pa po navadi v svetu ni znana - Spoznavanje slovenskega bralstva s to literaturo je namen te zbirke, ki jo začenja izdaja prvih šestih izbranih del

Pomurska založba v Murski Soboti je izdala prvih šest knjig nove knjižne zbirke Mostovi. Ko je bila pred 22 leti ustanovljena ta založba, je bila njena naloga predvsem v izdajanju literature pomurskih avtorjev in izdajanje del o Pomurju. Obenem pa je založba kot periferna slovenska založba na meji z Madžarsko, prevzela nalogo, da se poveže z madžarskim založništvom in v prevodih posreduje madžarsko literaturo slovenskim bralcem, slovensko literaturo pa skuša posredovati Madžarom. To svojo nalogo je Pomurska založba v dveh desetletjih svojega obstoja uspešno opravila.

Zdaj pa se je lotila širše naloge, da s pomočjo nove zbirke približa slovenskim bralcem sodobno literaturo malih narodov in literaturo neuvrščenih držav, obenem pa v te države skuša prodreti s slovensko literaturo. In tako je zasnovala svojo zbirko Mostovi. Ta zbirka ne pomeni več samo most med slovensko in madžarsko kulturo, temveč most med slovensko literaturo in literaturo manjših narodov, ki je v preteklosti slovenske založbe niso dosti predstavljale.

Mostovi naj zato razbijejo predstavo o tem, da se velika književnost začne in konča z izborom iz ruske, francoske, angleške, ameriške in nemške književnosti, saj se misel, čustvo in razum enakovredno izražajo tudi v literaturah drugih narodov. Zato naj bi zbirka Mostovi, ki je predvidena za daljšo dobo, prinašala vsako leto izbrana dela, po možnosti predvsem sodobna dela malih narodov in malih držav, ki so v širšem svetu neznana. Izjemoma naj bi prinašala tudi dela iz začetka našega stoletja, vendar le tedaj, če gre za monumentalna dela, ki jih pri spoznavanju določene nacionalne kulture ne smemo več pogrešati. Pri tem pa gre tudi za poskus vzajemnega sodelovanja z vsemi tistimi kulturami, ki jih bomo predstavljali našim ljudem. Tudi drugi narodi naj bi prinašali dela slovenske literature in tako pristali na vzajemno izmenjavo kulturnih dobrin. V duhu teh načrtov smo letos dobili prvi roman iz finščine, prihodnje leto je na vrsti prvi prevod iz hindujščine. Med letošnjimi knjigami je zastopan kubanski avtor in prav tako nigerijski pisatelji: uspešni pogovori tečejo z Nizozemci, pripravlja se prevod argentinskega romana itd. itd.

Vse to so nam na posebni tiskovni konferenci povedali predstavniki Pomurske založbe, ki je izid prvih šestih knjig zbirke Mostovi smatrala kot tako pomembno kulturno dejanje, da je tiskovno konferenco sklicala v Ljubljani kot kulturnem središču Slovenije. Prevajalci pa so predstavili letošnjih prvih šest knjig nove zbirke.

Chinua Achebe: (Činua Aćebe): BOŽJA PUŠČICA

Chinua Achebe je nigerijski pisatelj, predstavnik 38-milijonskega naroda, katerega kultura je v svetu praktično neznana. Achebe piše v angleščini, pa je zato s svojim delom najbolj prodrl v svet. Pisatelj, (rojen leta 1930) je univerzitetni docent, sicer pa je ostal zvest svojemu ljudstvu. V romanu, ki ga dobivamo v slovenščini v prevodu Alenke Moder - Saje, prikazuje svojo domovino od leta 1920 dalje in slika življenje afriške vasi. Podoba tega življenja ni idealistična, temveč stvarna, čeprav umirjena. Toda tudi v tem življenju pride do konfliktov, posebno domačinov z belci, do dram posameznikov in do tragičnega konca. Roman o spopadu afriške vasi z evropsko kulturo in o boju za zvestobo samim sebi je napisan skrbno, z izbranim jezikom in bo odkritje za našega bralca.

Muyhert Lakatos: ZADIMLJENE PODOBE

Tudi ta roman madžarskega pisatelja, v katerem slika življenje Ciganov, bo odkritje. Pisatelj je sam romskega rodu in se je le s težavo prebil skozi šolanje. Toliko ovir je moral premagati. Zato pa je podoba Romov ali Ciganov, kakor nam jo daje ta tekst, pristna in neposredna. Delo, ki ima nesporne umetniške kvalitete, trka na zavest Evrope, ki je v preteklosti toliko zagrešila napram temu narodu. Pisatelj v pripovedi o življenju Romov vpleta avtobiografska doživetja, kar daje njegovi pripovedi še močnejšo prepričljivost. Podobo pristnega romskega življenja nam da lahko le umetnik, ki je sam izšel iz ciganskega ali romskega rodu in ki lahko neposredno in brez romantičnega navdiha pripoveduje o tem, življenju. Roman je izšel leta 1975 ter je prvi in edini prozni tekst tega pisatelja. Prevedli so ga že v šest jezikov, v slovenščino ga je prelil Vlado Peteršič.

Alejo Carpentier: EKSPLOZIJA V KATEDRALI

Alejo Carpentier (rojen 1904) je predstavnik kubanske književnosti, ki je v slovenščini doslej nismo poznali. Je pa izredno močan pisatelj, ki ob branju ne daje slutiti, da bi bil iz dežele, ki je odmaknjena od osrednjih kulturnih dogajanj. Je evropsko problematičen, prav blizu našemu čustvovanju in pripovedno močan, hkrati pa toliko eksotičen, da je lahko doma le na ameriškem kontinentu. Roman, ki ga dobivamo v slovenščini (prevod Janko Moder), je nastal že leta 1933, ko je pisatelj živel v emigraciji v Madridu. Pripoveduje pa nam o Victorju Huguesu, prinašalcu idej francoske revolucije v kolonialne dežele. Zgodba o zgodovinski osebnosti pa je le okvir za pripoved o idejah svobode in napredka. Carpentier je eden največjih latinskoameriških pisateljev zato bo njegovo pisanje zanimivo za slovenske bralce, ki bodo ob tej knjigi začeli razmišljati tudi o kubanski literaturi in kulturi.

Carlos Fuentes: SMRT ARTEMIA CRUZA

Gre za delo mehiškega pisatelja (rojen leta 1928), ki je po svojem poklicu diplomat in svetovljan, pa je zato ta poteza močno vidna v njegovem pisanju. Tudi v romanu Smrt Artemia Cruza, v katerem pripoveduje o usodi nekdanjega revolucionarja, ki vedno bolj zapada v korupcijo in je vedno bolj osamljen tako da v agoniji zapuščen propade. Mojstrsko opisovanje Cruzove agonije, njegovo iskanje vrednot, da bi laže pogledal smrti v oči, spominja na snop žarometa, ki sredi noči po ruševinah išče neokrnjeno cvetico. V slikanju odlomkov iz življenja revolucionarja je pisatelj mojstrski. Tak je tudi njegov jezik, izjemna pa je tudi oblika. Pisatelj govori v prvi osebi; ko se obrača nase, govori v drugi osebi, na preteklost pa se obrača v tretji osebi. Roman je prevedla Alenka Bole - Vrabec.

Timo Mukka: ZEMLJA JE PREGREŠNA PESEM

To je roman iz sodobne finske literature, prvikrat neposredno preveden v slovenščino iz finščine (Birgitta Orešnik). Že to, da je predstavljena literatura malega finskega naroda, ki zaradi jezikovnih pregrad ni našla doslej

Sl. Ru.

(Nadaljevanje na zadnji strani)

V filmskih krožkih

Ciklus v Ameriški zvezi

Italijansko-ameriška zveza v Ul. Roma 15 je tudi za letos pripravila ciklus predvajanj ameriških filmov v izvirniku. V petek ob 18. uri se bo zaključila prva serija filmov, posvečena igralcu Humphreyu Bogartu. Po Walshovem «High Sierra» (1941), Hustonovem «Key Largo» (1948) in Hawksovem «The Big Sleep» (1946) bo namreč na sporedu še bolj izreden film, ki ni nikdar prispel na italijanska platna. «The Roaring Twenties» (1939) je delo režiserja Raoula Walsha ki smo ga te dni spoznali tudi na televiziji s filmi «Le avventure del capitano Hornblower il temerario» in «Il sentiero della gloria». Film z Bogartom, katerega koprotagonist je James Cagney, je eno izmed njegovih najboljših del.

Prihodnji teden se bo začela druga serija izrednih filmov. Posvečena bo ameriškemu musicalu. V petek, 3. februarja, je na sporedu Marka Sandricha delo «Holiday Inn» (1942) s Fredom Astairom in Bingom Crosbyjem; v petek, 10., Williama A. Seiterja film «You Were Never Lovelier» (1942), v katerem nastopa Astaire skupaj z Rito Hayworth; 17. februarja bo na vrsti Busbyja Berkeleya «Babes on Broadway» (1941) s parom Judy Garland - Mickey Rooney, naslednji petek, 24. februarja, pa Charlesa Bartona film «Reveille with Beverly» (1943) z Ann Miller, Frankom Sinatro in Dukom Ellingtonom.

Drugi «jezikovni» klub, ki večkrat nudi zanimive filme, je Nemški kulturni inštitut v Ul. Coroneo 15. Tu bomo 2. februarja lahko gledali film veljavnega sodobnega nemškega režiserja Rainerja Wernerja Fassbinderja «Händler der vier Jahreszeiten» (Prodajalec štirih letnih časov, 1972).

Tudi v La Cappella (Ul. Franca 17) so od časa do časa na sporedu zanimivi klasiki. V četrtek, 2., in petek, 3. februarja, bodo počastili spomin na Chaplina s predvajanjem filma «A Woman of Paris» (1923). Nato se bo nadaljeval ciklus o ameriškem ženskem zvezdništvu: po Greti Garbo (Cukorjev «Camille») in Marlene Dietrich (Sternbergov «Blonde Venus») bo na vrsti Barbara Stanwyck (Mamoulianov «Golden Boy»), v sredo, 8. februarja, pa Hedy Lamarr z mitičnim delom Gustava Machatyja «Extase» (1932).

S. G.

Iz umetnostnih galerij

Trije mlajši v galeriji Rena Vecia

V Ulici Donota na številki 20 bo jutri odprl svojo razstavo tržaški slikar Boris Zulian. To bo tretja razstava v «najmlajši» tržaški galeriji, ki si je nadela značilno ime «Rena Vecia». Še dva dni pa razstavljajo tam trije mlajši vendar pa ne najmlajši tržaški likovniki, ki v splošnem ubirajo naprednejše poti v tržaškem slikarstvu.

Začnimo s Frankom Vecchietom, enim mlajših že uveljavljenih tržaških slovenskih slikarjev. Ki se vedno uspešneje vključuje v vrsto vodilnih tržaških grafikov, saj se je pred nedavnim v mapi grafik «Gruppo 12» predstavil širši tržaški javnosti v skupini vidnejših tržaških likovnikov. V listih, ki jih je Franko Vecchiet razstavil v galeriji «Rena Vecia», nadaljuje s še bolj izostrenim izčiščevanjem ter poenostavljanjem oblik oglate ploskovitosti in močnih temin, v čemer je dosegel zares že povsem osebno grafično govorico, ki mu odpira pot na zahtevnejše in lahko rečemo tudi mednarodne razstave, med katerimi je bil tudi ljubljanski mednarodni grafični bienale, kjer se je predstavil široki javnosti na lanski mednarodni manifestaciji.

Na isti mednarodni manifestaciji grafične umetnosti je razstavljal tudi Edoardo Gandrus, ki je v galeriji «Rena Vecia» razstavil pet izredno pestrih sitotiskov, iz katerih rahlo pronicajo osebno predelani odmevi newyorške šole, ko je Gandrus obiskoval dve šoli in sicer «Pratt Institut» ter šolo za «Visual Art», torej šolo za vizualne umetnosti. Z živahnostjo barv nad trideset natiskov, povezanih v mavrične pasove Gandrus učinkovito povezuje abstraktnost s figurativnostjo raznih predmetov v grafičnih listih, katerim daje značilna imena. Nastop tega ustvarjalca v tržaški likovnosti po precejšnjem presledku je vsekakor povod za poživljeno razgibanje tržaške grafike.

S sitotiski se na tej razstavi predstavlja tudi mojster tovrstne grafične zvrsti Marino Cassetti, ki je sicer med mlajšimi grafiki in likovnimi ustvarjalci nasploh visoko upoštevan, saj je lani imel osebne razstave na Dunaju, v Rimu in v Saalfeldnu in je na več ex tempore slikarskih tekmovanjih prejel več visokih priznanj. Da je to prefinjen likovnik barvnih nastrojenj in abstraktno prelivajočih se oblik melodične emotivnosti, ki koreninijo v njegovih pariških izkušnjah pričajo na tej razstavi tri velika platna.

MILKO BAMBIČ

Kako izboljšamo čistost vina: *filtriranj[e]*

Čistost vina je eden izmed neobhodno potrebnih pogojev za njegovo dobro vnovčenje. Znano je, da že zaradi lahke prašnosti vino izgubi na vrednosti, pa naj gre za navadno ali kvalitetno vino. Poleg slabega vtisa, ki ga dobi pokuševalec od ne prečistega vina, se mu pojavi tudi dvom, ali se bo tako vino lahko obdržalo ali bo podvrženo napakam. Pri vinu, ki je megleno ali se nagiba k motnosti, moramo najprej natančno ugotoviti vzrok, zaradi katerega je vino postalo tako.

Le v primeru ko smo ugotovili, da vino ni podvrženo oksidaciji (kar lahko ugotovimo s poskusom v kozarcu) ali napakam, ga filtriramo ali pa čistimo. Ako ne popolnoma zdrava vina filtriramo ali čistimo, nam ostanejo čista le kratek čas in bodo postala še bolj motna, kot pa so bila prej, če obstoječa napaka se bo še povečala.

Ako je vino brez napak, se lahko očisti že, če nekaj časa leži ali miruje, ker se med tem v vinu viseče snovi sesedajo na dno soda.

Ako hočemo doseči, da se bo vino takoj očistilo, ga lahko filtriramo ali čistimo s primernimi čistilnimi sredstvi. Pravimo, da vino filtriramo takrat, kadar ga pretakamo prek več plasti raznega filtrirnega materiala, ki zadržuje grobe nečistoče v vinu.

Pri čiščenju pa dodamo vinu določene snovi, ki mu odstranijo motne delce z delovanjem svoje teže, mehanično, zaradi večje specifične teže in pa z raznimi kemičnimi sestavinami, ki povzročajo tvorbo snovi, ki se v kratkem času sesedejo na dno soda.

FILTRIRANJE

Ako hočemo imeti vino čimprej čisto, ne da bi spremenili njegovo kemično sestavo ga filtriramo. Pri filtriranju se barva ne spremeni, kakor tudi sestavine tanina ostanejo neizpremenjene. Filter pridrži le grobo nečistočo. Filtriranju damo prednost, kadar je vino, ki ga nameravamo očistiti, podvrženo tihemu vrenju in bi ogljikov dvokis oviral učinek čistilnega sredstva. Tudi sladka vina bomo rajši filtrirali in to zaradi precejšnje gostote in vlečljivosti takih vin; ki ustvarja počasno in nepopolno delovanje čistilnega sredstva.

Ob začetku filtriranja gre vino skozi filtrirne plasti hitro, kasneje vedno počasneje, ker se delci nečistoče nabirajo v filtru. Za filtriranje sladkih vin, ki še vrejo in zelo motnih vin, dosežemo dobre uspehe, ako uporabljamo platnene vrečice — holandskega tipa.

Prvemu vinu, ki ga filtriramo skozi platnene vrečice, moramo na hl dodati kakih 50 gramov «FILTRINA». Ta pripravek namreč zavira prehod vina preko filtra in pripomore, da dobimo tudi v začetku filtriranja precej čisto vino.

Čim bolj je vino motno, tem [...] časa potrebujemo za filtriran[...]

Filter iz platnenih vrečic, ki [...] z lahkoto uporablja in je zelo p[...]meren za malega vinogradnika, [...] vrste «ROSSI», ki v glavn[...] sestoji iz škafa, ki vsebuje koš [...] iz trtic in platnene vreče s šte[...]nimi naborki.

Filter tipa «ROSSI» deluje p[...] več ali manj močnim pritisk[...] kar je odvisno od višinske razl[...] med posodo z vinom, ki ga želi[...] filtrirati in filtrom samim. Up[...]rabljamo ga z lahkoto, je prak[...]čen in delo opravimo z majhn[...] stroški.

Ako je vino le megleno in se p[...] filtriranju takoj ne očisti, se s[...]tuje dodati malo FILTRINA. [...] pa je vino motno, ni potrebno, [...] dodamo FILTRINO, ker že sa[...] plast gošče, ki se nabere na vre[...] zadržuje filtriranje.

Z večjo višinsko razliko dose[...]mo večji pritisk in filtriranje [...]teka hitreje. ROSSI filter del[...] brez dostopa zraka, kar se zg[...] pri holandskih filtrih. Zmogljiv[...] pa znaša od 2 do 12 hl na uro.

Poleg opisanega filtra imamo [...]di celulozne in azbestne filtre. [...]vemu vinu, ki ga nameravamo f[...]trirati, primešamo okoli 100 [...] gramov azbesta na kv. meter [...]trirne površine. Med prehod[...] skozi filter odlaga vino na okv[...] azbest, tako, da ta med filtr[...]njem pridrži vse motne delce.

Že precej časa se dobijo v p[...]daji tako imenovani filtri bistr[...] in sterilizatorji, s katerimi ne [...]stranimo iz vina samo motnih d[...]cev, ampak tudi mikroorgani[...]

IVAN BAS[...]

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Spoprimite se z vprašanji, ki ogrožajo uspeh vašega delovanja. Ne spreminjajte odnosa do drage osebe.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nove možnosti za uresničitev načrta. Spremembe bodo omogočile pozitivne novosti.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Nedvomno st osebnost, ki se je za rešitev določenih vprašanj treba nanjo obrniti.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Bodite bolj solidni. Po nekem razgovoru se bodo vaše čustvene možnosti povečale.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Izvedeli boste, koliko vam bo koristil vaš poseg pri oblasteh. Dobili boste darilo.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Pri težkočah računajte le na lastne sile. Zaupajte svoje misli osebi, ki jo ljubite.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Vaše razpoloženje ne bo najbolj še. V čustvenem razmerju naj prevladuje razum.

ŠKORPIJON (od 23.10 do 22.11.) Uspehi vas bodo spodbudili, da boste znali tvegati tudi v večjih stvareh. Ne vznemirjajte se.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Ne odpovejte se svojemu do sedanjemu delu. Udeležite se sestanka s starimi prijatelji.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Preprečite sodelavcem, da bi se spuščali v pustolovščine. Ne kažite pretiranega ponosa.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Na vidiku so ugodne trgovske ponudbe. Sledite glasu svojega srca.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Pametna investicija vam bo omogočila lep dobiček. Neko čustveno razmerje se bo bolje razvijalo.

SMUČANJE

V SLALOMU ZA SP

Hanni Wenzel zmagala tudi v Berchtesgadnu

S tem je svoj naskok na lestvici za svetovni pokal še povečala

BERCHTESGADEN — Liechtensteinka Hanni Wenzel je včeraj ponovno prišla do zmage. V Berchtesgadnu je osvojila slalom, veljaven za svetovni pokal. Njena naloga je bila nekoliko olajšana, ker na progi ni bilo ene izmed njenih najnevarnejših tekmic, zahodne Nemke Marie Epple, ki sodi tudi v ozek krog favoritinj za zmago v slalomu na bližnjem svetovnem prvenstvu v Garmisch - Partenkirchnu. Med razgibavanjem pred tekmovanjem si je Epplejeva namreč nekoliko zvila gležnj in tako ni mogla startati. Wenzlova si je zmago priborila predvsem z izvrstno prvo vožnjo, kjer so ji je presenetljiva Američanka Dorseyeva približala na same 3 stotinke sekunde v drugi vožnji pa je Liechtenštanjka dosegla šele tretji najboljši čas (najhitrejša je bila Francozinja Pelenova), vendar pa ji je naskok iz prvega slaloma zadostoval za prvo mesto v končnem seštevku.

Wenzlova je z včerajšnjim uspehom še povišala svojo prednost na lestvici za svetovni pokal, vendar, čeprav ta naskok trenutno niti ni tako majhen, o njeni končni zmagi nikakor še ne moremo govoriti, saj ima tudi Avstrijka Moser - Prölova, specialistka za smuk, še velike možnosti, da jo dohiti in prehiti.

Lestvica včerajšnjega slaloma je bila taka:

1. Wenzel (Liech.)	115"77
2. Morerod (Švi.)	116"35
3. Pelen (Fr.)	116"49
4. Dorsey (ZDA)	116"74
5. Cooper (ZDA)	117"45
6. Fisher (ZDA)	117"64
7. Kaserer (Av.)	118"01
8. Serrat (Fr.)	118"06
9. Sölkner (Av.)	118"17
10. Mösenlechner (ZRN)	118"64
11. Hess (Švi.)	119"06
12. Flekenstein (ZDA)	119"63

LESTVICA ZA SP

1. Wenzel (Liech.)	144
2. Morerod (Švi.)	110
3. Moser - Pröll (Av.)	109
4. Epple (ZRN)	78
5. Kaserer (Av.)	76
6. Pelen (Fr.)	59
7. Nelson (ZDA)	58
8. Mittermaier (ZRN) in Serrat (Fr.)	53
10. Soelkner (Av.)	52

TROFEJA CIAOCREAM

Zmagoslavje SK Devin

Kot smo že poročali, so se v nedeljo, 22. t.m., tekači smučarskega kluba Devin udeležili drugega kvalifikacijskega tekmovanja za trofejo «Ciaocream» na Piancavallu. To tekmovanje je razčlenjeno na štiri kvalifikacijska tekmovanja v obsegu dveh ali več pokrajin, v našem primeru na tržaško in pordenonsko. Najboljši po štirih tekmovanjih se bodo 26. februarja v Timau spopriželi za deželni naslov. Prvouvrščeni na tem tekmovanju se bodo potem borili za državni naslov.

Na startu so se najprej pojavile mlajše pionirke, ki so morale premagati progo, dolgo 2 km. Naši tekačici sta takoj poskrbeli za veselo vzdušje. Roberta Sardoč je namreč ponovila rezultat iz Ovčje vesi — zasedla je prvo mesto. Maura Spanghero pa je obstala na odličnem 3. mestu.

Tudi zadnji so se pomerili starejši pionirji na 5 km dolgi progi. Tu so naši tekači prekosili same sebe, saj so zasedli kar prva tri mesta. Razvrstitev pa je taka: 1. Gianni Legša, 2. Aleš Gruden, 3. Boris Gruden.

Po tekmovanju in nagrajevanju je ekipa šla na progo za alpske smučarje. Pogumno so se spustili po progi, bodisi Franko Sardoč, kot Dario Ziderič in Katja Škerk. Fanta ni imela sreče. Franku se je namreč ob zavoju proti koncu proge odpela smučka. Dario je baje izpustil neka vrata. Katja Škerk je kot edina ženska predstavnica SK Devin pozitivno zaključila tekmovanje in se po neuradnih podatkih uvrstila v zlato sredino.

V devinskem taboru je bilo vzdušje zelo veselo.

Š. F.

MINIBASKET

Kontovel — Bor A 42:58 (16:32)

BOR A: Vascotto 1, Krapež 2, Jagodic, Jogan 6, Volk 8, Tavčar A. 12, Tavčar B., Pauli 2, Semen 3, Lokar, Bradassi 24, Zaccaria.

V nedeljo je bil na vrsti v telovadnici na Proseku slovenski derbi med ekipama Bora A in Kontovela. Obe ekipi sta si hoteli prisvojiti zmago in zato je bila tekma zelo zanimiva. Razvijali sta zelo lepo in hitro igro. Kontovelci so vso tekmo zdržali ritem igre, a niso bili kos borovcem, ki so se odlično izkazali. V Borovih vrstah je treba pohvaliti Jogana, ki je v obrambi prestregel več žog in Aleksija Tavčarja, ki je v zadnjem času dokazal, da zna dobro prodirati na koš. Če bo tako nadaljeval, bo lahko v kratkem dosegel velik uspeh.

Štefan

AVTOMOBILIZEM

RALLY MONTE CARLO

Munari odstopil

MONTE CARLO — Od 216 posadk, ki so iz raznih evropskih mest (Almerie, Kopenhagna, Frankfurta, Monte Carla, Rima, Pariza in Varšave) odpotovale na skupno progo Monako — Gap — Vals les Bains — Digne — Monaco, jih je samo 176 prispelo na ta cilj, da bi se udeležile 46. rallya v Monte Carlu.

Na predvečer starta v kneževini Monako so morali odstopiti še trije konkurenti.

Na zadnji preizkušnji pred končnim startom sta zaradi okvare izpadla še Nemec Achim Warmbold (Opel GTE) in Italijan Sandro Munari (lancia stratos).

NOGOMET

Mladinski turnir v Viareggiu

Prvič tudi Kitajci

VIAREGGIO — Danes se v Viareggiu začne 30. mednarodni turnir mladinskih nogometnih ekip (igralci letnikov od 1957 do 1960), na katerem je prava novost nastop kitajskega moštva, ki prvič nastopa v Zahodni Evropi in se bo v izločilnem srečanju, v četrtek, 26., pomerilo s Fiorentino.

Danes pa bo Beograd igral s Sampdorio, lansko zmagovalko v Viareggiu. Srečanje bo neposredno prenašala televizija, s pričetkom ob 15. uri.

KOŠARKA

SLOVENSKE PETERKE V RAZNIH MLADINSKIH PRVENSTVIH

Drevi na Općinah derbi med Poletom in Kontovelom

Tekma bo odločala o drugem finalistu B skupine mladinskega prvenstva - Zmaga mladih domovcev

MLADINCI

Polet — Barcolana 107:44 (54:16)

POLET: Danev 24 (6:7), M. Piccini 4, Benčina 12 (4:5), Vitez 49 (3:6), Kerpan 12 (6:9), Volpi 6, Bratož (0:3).

SODNIKA: Modolo in Perissinotto iz Trsta.

Polet je v mladinskem košarkarskem prvenstvu spet prišel do zmage in to kljub odsotnosti Valterja Sosiča in Pavla Ferluge, to je dveh ključnih igralcev. Na srečo je tokrat Polet igral proti izredno skromni peterki Barcolane, ki se nikakor ni mogla upirati «ostankom» Poletove ekipe. Poletovci so na splošno dobro igrali, saj so se zavedali, da v tako okrnjeni postavi res niso imeli nikakršnega povoda za kakršnokoli podcenjevanje nasprotnikov. Vitez je imel zelo lahko nalogo proti nižjim in nespretnim nasprotnikom, tako da je dosegel letos zanj rekordno število košev. Zelo dobro je igral Evgen Danev; izkazal se je končno tudi Valter Kerpan, ki je prvič zaigral, kot res zmore, odkar nastopa v Poletovem dresu.

Danes bo Polet igral zaostalo tekmo s Kontovelom; ki bo odločilnega pomena za usodo openske peterke v tem prvenstvu, saj bi le zmaga omogočila Poletu, da še upa na kvalifikacijo v finalni del: v tem primeru bi se znašle tri ekipe z istim številom točk in bi bile tako potrebne dodatne tekme za določitev drugega finalista. Če bi pa zmagal Kontovel, bi se slednji direktno uvrstil v finale in s tem seveda dokončno pokopal Poletove upe: lahko je torej razumeti, da bo tekma (igrala se bo ob 19.15 v openski telovadnici) izredno napeta in razburljiva, saj bo končno Polet (prvič v l. 1978!) igral spet v popolni postavi in bo seveda z vsemi svojimi močmi poskusil izkoristiti to poslednjo priložnost.

Sergij Tavčar

Kontovel — Pagnossin 81:71 (42:43)

KONTOVEL: Černoli 10, Ukmar 11, Perini, Starc 22, Marko Ban 29, Walter Ban 3, Danieli 6.

PM: Kontovel 19:38, Pagnossin 13:20.

SODNIKA: Piško in Dilič.

Kontovelci so premagali nevarno ekipo Pagnossina in so tako dosegli drugo mesto na lestvici. Sedaj odloča današnji derbi s Poletom, ki je tako postal za obe ekipi bistvene važnosti. Goričani so prišli na Kontovel z jasnim namenom, da odnesejo obe točki. Stopili so na igrišče precej odločni in tako je bilo razvidno, da bo tekma zelo izenačena. Franzon je s svojim izrednim metom iz velike razdalje spravljal obrambo domačinov v hude težave. V napadu pa Kontovelci niso uspeli dobiti pravilne razporeditve, tako se proti coni Goričanov niso znašli.

V drugem delu so naši fantje bolje organizirali svoje napade. Domačini so osvojili pobudo. Goričani so sicer uspeli še izenačiti (63:63) v 13. minuti, to pa je bilo tudi vse.

I. S.

KADETI

Bor — Don Bosco 98:99 (40:56)

BOR: Pegan, Raseni, Bajc, Mazzucca (k) 15, Dovgan 18, Mesesnel 19, Koren 21, Jančar 2, Brana in Slobec 23.

Tudi v svojem tretjem nastopu so bili borovci poraženi, vendar pa je bil poraz kljub minimalni razliki tudi zaslužen, saj so predvsem v prvem polčasu popolnoma razočarali. Izredno netočni so bili pri zadevanju z vseh položajev, slabo pa so igrali tudi v obrambi. «Plavi» so bili tudi zelo živčni in zmaga jim je tako ponovno zbežala iz rok.

V prvih desetih minutah je bila igra zelo izenačena in obe ekipi sta se izmenjavali v vodstvu. Borovci so igrali še kar zadovoljivo, vendar pa ne tako kot znajo; nasprotnik je izenačeval izid le po zaslugi zelo točnih metov. Po desetih minutah so «plavi» začeli izgubljati stik z nasprotnikom. Tedaj so se namreč lahko okoristili z bonusom, zaradi česar so ob vsaki nasprotnikovi osebni napaki metali proste mete, vendar pa so bili tudi pri izvajanju prostih metov netočni in ekipa Don Bosca je zaključila prvi polčas s 16 točkami prednosti.

V drugi polovici so borovci zaigrali borbeneje in so z bolj organizirano igro v napadu ter z boljšo obrambo zaostanek manjšali. Kljub trudu pa so še vedno napravili preveč začetniških napak in nazadnje jih ni niti presing rešil poraza.

Meko

Breg — Ferroviario A 29:139 (13:57)

BREG: Meneghetti 3, Slavec 12, Barut 10, Debernardi, Male 4, Labiani, Ferluga.

V 3. kolu tega prvenstva je Breg doma doživel doslej najhujši poraz. Brežani so prav v tem srečanju, ko so igrali proti daleč najmočnejšemu nasprotniku, ekipi Ferroviario A, nastopili z zelo okrnjeno postavo in tako si lahko razlagamo izredno visok poraz.

V Bregovih vrstah je zadovoljivo zaigral le Boris Slavec.

NARAŠČAJNIKI

Bor — Polet 70:53 (36:19)

BOR: Škerl 2, Pregarc, Merkù 4 (2:2), De Walderstein, Gerdol, Bembi, Švara 22 (2:6), Pečar (k) 17 (1:5), Lokar 14 in Kosovel 11 (1:5).

POLET: Sosič, Taučer (k) 2 (2:3), Pisani 20 (0:7), Kalc 27 (3:10), Carli 4, Kralj.

ON: Bor 18, Polet 19. PON: Taučer (19) in Gerdol (40). PM: Bor 6:18, Polet 5:20.

V ponedeljek so v Ulici Caravaggio v Trstu odigrali slovenski naraščajniški derbi med Borom in Poletom. Poletovci so se ravnokar vrnili z enotedenskega šolskega izleta na sneg, poleg tega so tudi nastopili v zelo okrnjeni postavi. To se je tudi poznalo pri igri, saj je ves trud Pisanija in Kalca bil zaman: manjkali so jim namreč vezni igralci, ki bi uspešno vodili igro. Ko pa je moral v 19. minuti prvega polčasa kapetan Taučer na klop zaradi petih osebnih napak, je bilo zanje konec vseh upanj. «Plavi» so takrat imeli 16 pik prednosti in tako povečali svoj naskok ter mirno odigrali ostale minute. Med borovci se je izkazal v napadu Dario Švara (10:12 pri metu iz igre), v obrambi pa Gianni Pečar.

Slovenski derbi 7. kola je torej nekoliko razočaral.

— fp —

Kontovel — SGT 62:101 (30:54)

KONTOVEL: Ukmar, Pupis 4, Emili 4, Davorin Daneu, Slavec, Robert Danieli 53, Terčon, Štoka.

PROSTI METI: 7:20.

Razlika v igri obeh ekip ni tako velika, kot kaže rezultat. Tak poraz je vsekakor neopravičljiv, kajti naši fantje res niso še tako slabo igrali. Dobro, da je ta žalostni položaj vsaj nekoliko zakril izredni Robert Daneu, ki se stalno bori v obrambi, v napadu pa je poredkoma zgrešil. Ostali se sploh niso upali metati in so vso odgovornost za met raje prepuščali Danevu, ki je sicer pri metih zelo točen, sam pa ne more prevzeti delo vseh petih igralcev.

I. S.

Dom — Grado 47:69 (22:30)

DOM: Klanjšček 8, Cingerli, I. Košuta 6, Waltritsch, Juren, F. Devetak, Vižintin 2, Sanzin 4, D. Devetak (k) 27, Uršič.

Po predvidevanju so v soboto Domovi naraščajniki visoko izgubili na domačem igrišču. Igrali so z zelo pomlajeno ekipo proti močnemu Gradežu. Na srečo je namreč prvenstvo dečkov trenutno prekinjeno in tako je vodstvo društva lahko nadomestilo kar štiri naraščajnike, od katerih trije sestavljajo prvo peterko.

V tem srečanju je bil Dom enakovreden gostom do zadnjih minut prvega polčasa, ko si je ekipa iz Gradeža priborila nekaj točk prednosti. V drugem delu srečanja pa so se morali domačini spoprijeti s consko obrambo gostov. Meti od daleč niso bili uspešni, nasprotniki so to izkoristili in s hitrimi protinapadi večali vodstvo. Vendar taka razlika je prehuda kazen za požrtvovalne domovce.

PROPAGANDA

Ardita — Dom 44:45 (17:24)

DOM: Cej, Gergolet 2, N. Orzan 4, Feri 4, R. Košuta (k) 10, Bauzon 3, Komel 20, Ferfolja 2.

Kontovi varovanci so na tujem odigrali prvo letošnjo tekmo in so kljub neuigranosti premagali solidno Ardito.

Domovci so začeli zelo živčno in zato so domačini prešli takoj v vodstvo. V drugem delu prvega polčasa pa so se «belo-rdeči» razigrali in s hitrimi protinapadi prehiteli nasprotnika. V začetku drugega polčasa so naši fantje povečali vodstvo. Vendar so v zadnjih minutah domovci zagrešili veliko naivnih napak. To je omogočilo, da se je Ardita z izrednim finišem zelo približala gostom, ki pa so v zadnjih dramatičnih sekundah le obdržali minimalno vodstvo.

Vladimir

Sokol — Inter Milje 18:86 (8:44)

SOKOL: Peric, Kobal 4 (0:1), Gruden (k) (0:3), Pertot, Caharija, Sedmak, Kojanec, Bandelj, Ušaj 6 (2:3), Devetak 8.

V svoji prvi uradni tekmi v prvenstvu «propaganda» je Sokol doživel visok poraz. Nasprotniki so bili tehnično in še posebno fizično mnogo boljši; sicer pa je znano, da je miljska ekipa eden najresnejših kandidatov za vstop ne le v conski, temveč tudi v deželni finale. Kljub temu pa bi Nabrežinci lahko zaigrali nekoliko bolje, predvsem v obrambi. Ne moremo reči, da je kdo od naših fantov igral izrazito dobro, nekaj dobrih akcij sta izvedla Devetak in Ušaj (ko nista igrala sebično).

Marko

Bor — Don Bosco 23:65 (10:33)

BOR: Devčič, Semen, Bradassi 19, Rudes 2, Tavčar, Vascotto, Betocchi 2.

Že v 1. kolu tega prvenstva je bilo razvidno, da bodo naše ekipe odigrale podrejeno vlogo. Borova ekipa je nastopila z večino igralcev, k, spadajo v mlajšo kategorijo. Da bi lahko borovci upali na uvrstitev v finalno kolo, ki morala ekipa imeti vsaj pet igralcev, kot je Bradassi. Zadovoljila sta tudi Betocchi in Rudes.

Ostali Borovi igralci pa so še dokaj neizkušeni. Njihov trener upa, da se bodo s skupnimi treningi (igralci nastopali v dveh različnih ekipah minibasketa) in predvsem z letošnjimi izkušnjami v prihodnji sezoni bolje izkazali.

A. R.

OBVESTILO

ŠD Polet

vabi svoje člane na redni letni občni zbor, ki bo v soboto, 28. januarja, ob 20. uri v prvem in ob 20.30 v drugem sklicanju.

NOGOMET

DANES V MADRIDU

Tekma med Španijo in Italijo že v «argentinskem» vzdušju

Za obe ekipi bo to pomemben preskus lastnih možnosti pred nastopom v finalnem kolu svetovnega prvenstva

MADRID — Danes se bosta v mednarodnem prijateljskem nogometnem srečanju v Madridu pomerili med seboj državni reprezentanci Španije in Italije. To bo torej tekma ekip, ki sta se sicer obe uvrstili v finalno kolo letošnjega svetovnega prvenstva v Argentini, vendar pa sta tudi obe povsem nezadovoljni z izidom žreba, s katerim so sestavili posamezne skupine osmine finala. Obe moštvi sta namreč padli v težki skupini, tako da želita že sedaj preveriti svoje možnosti za napredovanje v drugi del svetovnega prvenstva.

Obe ekipi, seveda, gojita željo, da bi se ponovno srečali 18. junija v Argentini. Če bo do tega srečanja prišlo v Buenos Airesu, potem bi to pomenilo, da sta obe zmagali v svojih skupinah; če pa se bosta omenjenega dne srečali v Rosariu, potem bi tja prišli kot drugouvrščeni iz svojih skupin, za Argentino, oz. Brazilijo. Prva možnost bi, seveda, predstavljala veliko presenečenje, druga pa bolj ali manj izpolnitev pričakovanj.

Madrid je tako za obe reprezentanci dejansko že uvod v svetovno prvenstvo, moštvoma pa bo danes služil predvsem zato, da bi premagali strah pred tem, kar ju čaka na drugi strani Atlantika in bi sami sebi dokazali veljavnost svojih možnosti, da ostaneta v Argentini aktivni udeleženki svetovnega prvenstva tudi v drugi polovici junija.

Če ta tekma služi kot preizkus pred svetovnim prvenstvom, potem velja to bolj za Španijo, kot za Italijo. Španci bodo namreč danes nastopili s svojo standardno ekipo (z izjemo poškodovanih igralcev), ki bo gotovo igrala tudi na svetovnem prvenstvu. Manj pa to velja za Italijo, saj je odpotovala v Madrid z mlado ekipo, ki je že v Liegeju uspešno prestala preizkušnjo, vendar pa še vedno ni prav gotovo, če bo prav ta branila italijanske barve v Argentini. Negotov je še nastop mnogih igralcev, in celo takih, kot je Facchetti, ki sodi že med evropske in svetovne veterane, ne samo italijanske, kar jasno kaže, da je tu odprtih še mnogo možnosti.

Včeraj je Bearzot pred odhodom v Madrid na rimskem letališču potrdil, da bo proti Špancem njegova ekipa nastopila v naslednji postavi:

Paolo Conti, Gentile, Maldera; Patrizio Sala, Manfredonia, Scirea; Claudio Sala, Tardelli, Paolo Rossi, Antognoni, Pulici.

V drugem polčasu so predvidene naslednje menjave: Bordon bo zamenjal Paola Contija, Zaccarelli pa enega izmed krilcev. Seveda, pa Bearzot ni izključil možnosti še za druge menjave.

Tako proti Španiji! Bearzot sam pa je poudaril, da bo madridska tekma predvsem preizkus mladih in rezultate tega preizkusa bomo lahko videli čez čas v prijateljski tekmi proti Franciji v Neaplju. Tam bo že treba poslati na igrišče ekipo, ki bo vsaj v glavnih obrisih že precej podobna «argentinski».

V 2. AMATERSKI LIGI

Danes na Proseku slovenski derbi

Danes bo na Proseku slovenski derbi 2. amaterske lige med Gajo in Bregom. Tekma se bo začela ob 20. uri in kaže, da bo zelo zanimiva, saj je možen vsak rezultat. Gaja ima le točko prednosti nad Brežani.

d. gr.

KADETI

Primorec — Libertas 1:3 (0:2)

PRIMOREC: M. Kralj II., Brass, R. Malalan, Križmančič, Cibic, Saražin, D. Malalan, B. Kralj (v d.p. Lanza), I. Kralj, D. Kralj, Krasna.

Primorčevi kadeti so tokrat morali z lastnega igrišča poraženi. Proti dobri ekipi Libertasa so odigrali eno od slabših tekem, tako da je bil poraz neizbežen. V prvem polčasu so gostje igrali z burjo v hrbet. To so spretno izkoristili in dvakrat povedli s svojim desnim krilom. V drugem polčasu so Trebenci skušali zmanjšati razliko v golih. S tem pa so se odpirali v obrambi. V 10. minuti je gostom uspelo še potrojiti, ko je sodnik kaznoval prekršek Križmančiča v kazenskem prostoru.

Domačini se niso vdali, še z večjo vnemo so se podali v napad, a uspelo jim je doseči samo en gol s Križmančičem, tako da so gostje z lahkoto obdržali visoko prednost.

Bruno Križmančič

NARAŠČAJNIKI

Giarizzole — Primorje 3:0 (1:0)

PRIMORJE: Bukavec, Milič, Miljković, Grgić, Gabrielli, Fonda, Lanza, Zupin, Brizzi, Kosovel.

V gosteh so naraščajniki Primorja doživeli hud poraz proti močnejši enajsterici Giarizzol. Čeprav so «rdeče-rumeni» nastopili le v desetih, seveda, to ni vzrok za nedeljski neuspeh. Prosečani, ki so v prvem polčasu igrali s pomočjo burje, so zaigrali brez jasnih idej in to predvsem na sredini igrišča, napadalna vrsta pa je bila skoraj nenevarna. Edino priložnost so Prosečani imeli sredi prvega polčasa, ko so zadeli prečko. Domačini so že v prvem polčasu diktirali svoj tempo igre in proti koncu polčasa zasluženo prišli prvič v vodstvo. Po odmoru je ekipa Giarizzol še ostreje potisnila Prosečane na njihovo polovico igrišča in je brez težav bila uspešna še dvakrat.

H. V.

Lucinico — Juventina 2:0

JUVENTINA: Rusjan, Makuc, Sturm, Marcolina, F. Devetak, V. Devetak, Pagliaro (Stellato), Leban, Robazza, Lepore, Cordeschi, 13 Markočič.

Tudi z gostovanja v Ločniku je Juventina odšla poražena z igrišča. Moramo pa povedati, da tega poraza ni zaslužila, saj je, posebno v prvem polčasu popolnoma nadigrala nasprotnika in ustvarila tudi nekaj zrelih priložnosti za gol.

V drugem delu so domačini zaigrali nekoliko bolje in so, čeprav z nekoliko sreče, tudi zmagali.

Bip

OBVESTILO

ŠD Primorec

sklicuje v petek, 27. januarja, ob 20. in 20.30 v drugem sklicanju v Ljudskem domu v Trebčah 12. redni občni zbor.

Dnevni red:
1. otvoritev;
2. poročila;
3. diskusija;
4. volitve novega odbora;
5. Razno.
Vabljeni!

ODBOJKA

V ŽENSKI C LIGI

Prvo letošnje gostovanje za Slogo ni bilo uspešno

Šesterka je proti Torriani povsem razočarala

Torriana — Sloga 3:1 (15:11, 6:15, 15:6, 15:2)

SLOGA: Hrovatin, Debenjak, Švagelj, Čuk, Mira, Suzana in Neva Grgič, Artač, Ticijana in Milena Križmančič, Ražem.

Slogašice so se s svojega prvega letošnjega gostovanja vrnile praznih rok, saj so v tehnično zelo slabi tekmi podlegle domači Torriani. Sloga je tokrat povsem razočarala. Odpovedala je malone vsa ekipa, saj nobena igralka ni zaigrala, kot bi morala. Predvsem smo pogrešali pri naših dekletih borbenost, pa tudi trema je bila proti takemu nasprotniku neupravičena. Z običajno igro bi morale slogašice takega nasprotnika streti.

V tem tednu bo treba te velike pomanjkljivosti v ekipi odpraviti, saj čaka Slogo v prihodnjem kolu tekma z Don Boscom, ki spada med slabše tekmovalce v tej skupini, vendar bo za zmago potrebno pokazati kaj več kot v soboto.

INKA

1. MOŠKA DIVIZIJA

CUS Trst — Olympia GO 3:2 (5, 6, —10, —7, 13)

OLYMPIA: Soban, Cotič Š. in M., Lavrenčič, Tommasi, Černic, Špacapan, Pavletič, Klanjšček.

SODNIKA: Lilli in Beltrame.

Neverjeten razplet v zadnjih minutah igre je Olympii preprečil, da bi odnesla domov novi dve točki in to kljub izrednemu naporu, ki ga je vložila v zadnjih treh setih. Domači zapisnikar, ki ga po novih zveznih pravilih mora priskrbeti gostujoča ekipa, je namreč «pozabil» šteti točke za goriško šesterko, ki je pravkar menjala igrišče v prednosti 8:2. Nekaj minut pozneje se je zvedelo, da je stanje celo 8:8. Olympiin trener je bil prisiljen vprašati sodnika za pojasnila, čeprav je bilo jasno, da bo premor bolj škodil kot koristil Goričanom. Tako glavni kot stranski sodnik sta priznala, da je s štetjem narobe in sta odredila popravek, ki ga pa zapisnikar ni izvedel. Medtem so Goričani nekoliko izgubili na ritmu in zapravili nekaj žog. Zapisnikar je pojasnil, da je stanje 12:8 za CUS. Kljub ponaredbi je Olympia poskušala še enkrat srečo in je res znova povedla z 12:13. Tu se je živčnim goriškim odbojkarjem zataknilo, saj so zastreljali dve stoodstotni priložnosti in CUS je prišel na 14:13. Slovenski trener je vprašal za menjavo, sodnik je ni dopustil in odžvižgal zadnjo točko za CUS zato, ker je stal kapetan Olympie zunaj igrišča.

P. T.

2. ŽENSKA DIVIZIJA

Kennedy — Hrast 3:1 (15:8, 14:16, 15:11, 15:11)

HRAST: M. Jarc, F. Jarc, S. Jarc, R. Lavrenčič, L. Lavrenčič, Gergolet, Devetak, Marušič.

Ekipa Hrasta, ki nastopa v prvenstvu 2. ženske divizije je v prejšnjem srečanju zabeležila drugi zaporedni poraz. Ekipi sta imeli pri tem srečanju enako število točk. Moramo povedati, da je bila tekma na zadovoljivi tehnični ravni in tudi izenačena. Po našem mnenju Hrast ni zaslužil tega poraza, saj so Dobrdobke (razen v prvem setu) vedno vodile, v ključnih trenutkih pa so, žal, odpovedale. Tokrat je med vsemi izstopala Marija Jarc, ki je bila tudi najbolj požrtvovalna.

G. F.

NARAŠČAJNICE

OMA B — Bor B 2:0 (15:10, 15:9)

BOR B: Živec (k), Junc, Bajc, Čepar, Dougan, Scocchi, Pertot, Mastronuzzi.

V prvem delu igre so «plave» zasluženo vodile. Kasneje pa so zaradi napetosti, žal, odpovedale.

V drugem setu je tekma potekala približno kot v prvem in je bila še kar napeta.

Treba je omeniti, da so borovke le pokazale napredek.

M. E.

Bor A — OMA A 2:1 (12:15, 16:14, 15:10)

BOR A: Zergol, Montanari, Tomsich, Birsa, Sonja Župančič, Elena Maver, Gerdol, Sigini, Laura Maver, Nacinovi.

Z zmago nad OMA A so si borovke zagotovile tudi zmago v prvem delu prvenstva. Njihova naloga bo odslej še lažja.

Tekma je bila dokaj napeta. V drugem setu so se naše izkazale in z zadovoljivimi akcijami zmagale za dve točki. Tretji set so naše osvojile z lahkoto.

Danjela

JANEZ VIPOTNIK

RODNA LETINA

19.

«Brez topa ne moremo stolči bunkerjev.»

«In če jo moramo na hitro popihati, kaj bomo s topom? V nahrbtnik ga ne moreš stlačiti. Ga bomo pustili?» je Marij vrtal za odgovorom.

«Če imaš top,» je počasi odgovarjal Vasja, «če imaš top, moraš prav vse predvideti, da ga ne izgubiš.»

Marijeva vprašanja niso čisto od muh, je pomislil komisar. S topom ne moreš teči kakor s puško ali mitraljezom. S topom tudi ne moreš po vseh tistih poteh, po katerih se lahko zrine človek. Poleg tega morata top vleči dva konja in najmanj ena mula mora nositi municijo. Res je za partizansko taktiko top okorno in neprikladno orožje, toda kljub težavam je vsem razganjalo srce od ponosa. Prvič bo top pomagal v napadu. Sovražniku bodo vrnili kanček tistega, kar so morali doslej sami doživljati: nenehno obstreljevanje z granatami, če so Italijani le zaslutili, kje so partizani. Zdaj jim lahko vrnejo milo za drago. Granato meni, granato tebi! Tudi Italijani bodo okusili drgetanje drobovja, ko presunljivo zažvižga granata, ko potegneš glavo med ramena, ko se sploščiš k zemlji, ko čakaš in moleduješ, da ti ne bi priletela na križ. Ne ne, ne gre primerjati dobrih strani topa s slabimi. Težave gor, težave dol, kanon je le kanon!

Štab brigade je zavil okrog vogla. Pred gostilno so se ustavili. Vaščani so viseli na oknih. Partizani so se umirili. Motrili so peterico. Kdo bo govoril? Komisar, tako kot ponavadi? Ne! Komandant je stopil dva koraka naprej.

«Tovariši!» se je zadrl in oči so mu vroče sijale.

«Jutri je prvi maj, praznik delavcev in mednarodnega proletariata. Že dolgo vrsto let ga praznujemo delavci po vsem svetu kot dan naše solidarnosti. V stari Jugoslaviji ga nismo smeli javno praznovati. Če si bil za prvi maj okinčan z rdečim nageljnom, si tvegal, da te zapro,» je zažugal s kazalcem. Stal je trdno, na široko, kakor da bi bil usidran v tla, kakor da bi imel korenine do središča zemlje. Med govorjenjem je sunkovito pogledoval po partizanih in nenehoma mahal z rokami. Beseda mu je tekla, kakor da jo je namazal z oljem. Partizani so strmeli vanj, mu viseli na ustnicah.

«Zdaj smo na osvobojenem ozemlju. Naš boj nam omogoča, da nemoteno slavimo veliki praznik. Slavimo tako, kakor nam borcem za svobodo pritiče. Ne samo z besedami in pesmijo. Slavimo z bojem. Zato bomo nocoj napadli sovražno postojanko. Napadli in uničili italijansko posadko in njihove domače hlapce,» je dvignil svoj glas, suval s pestmi v nebo, stresel košato črno grivo, se ves širok dvigal na prste, da bi mu med nogami lahko skoraj zapeljal voz sena.

«Zdaj nas bo mrzki okupator pregazil s svojim škornjem,» je zlobno zašepetal Vasja.

«Tiho!» ga je ukorila Marta.

«Napadli bomo mrzkega okupatorja,» je nadaljeval, «ki je s svojim fašističnim škornjem pregazil našo deželo, in belogardistično svojat, ki se je spečala z njim. Prepričan sem, da boste vi, partizani, pravi in resnični borci za svobodo in pravico, častno izpolnili svojo nalogo. Izpolnili tako, kakor zahtevata od nas glavni štab in centralni komite Komunistične partije!»

Bolj ko je govoril, bolj se je razvnemal in glas mu je bobnel, polnil trg, odmeval v srcih.

«Pokažimo fašistom in izdajalcem, kdo je gospodar na slovenski zemlji! Iztrebimo zakletega sovražnika iz naših svetih tal. Izpolnimo svojo domovinsko dolžnost!» je pozival borce.

«Hočemo!» so se zadrli partizani.

«Maščujmo zločine okupatorja!»

«Hočemo!»

«Smrt fašizmu!»

«Svobodo narodu!» je odmevalo nad vasjo.

«Naprej, nad postojanko!» je kriknil povelje, si obrisal znojno čelo, potegnil titovko iz žepa in jo potisnil na glavo.

Komandanti bataljonov so siknili povelja. Topničarji so pripeljali konja in ju zapregli pred lafeto. Harmonikar je zaigral *Hej brigade*. Partizani so se premaknili. Iz prvega bataljona se je izvila predhodnica in krenila iz vasi. Pet minut za njo je odrinil bataljon z zastavo na čelu. Za njim drugi, nato konji s topom in spet oba bataljona.

Procesija je bila dolga. Medtem ko so prvi že davno izginili v gozdu na drugi strani doline, so zadnji še vedno stopicali v vasi. Kolona je prepolovila dolino. Vila se je med mladimi polji, med novim žitom, ki je svetlo zelenelo, med travniki, obsutimi z marjetkami, kakor bi sejal snežinke, med sadnim drevjem, bogato ovešenim s svatovskim cvetjem. Kmetje so začudeno ogledovali prepevajočo množico mladih ljudi, ki so razigrano korakali. To ni bila prošnja procesija za dež, kakršnih so bili vajeni. Ta povorka je prihajala naravnost iz osrčja domače zemlje, gnana od mogočne sle po svobodi.

Sonce je z zadnjimi žarki oškropilo kolono in nenehoma daljšalo njene sence, da je človek dobil občutek: cela dolina gre v napad. Kakor da jih je veliko več, kot jih je bilo v resnici. Nenadoma je komisarja spreletelo: spremljajo nas sence padlih. Tistih, ki so bili ubiti med vojno, pa tudi tistih, ki so zgubili življenja v boju za pravico v stari Jugoslaviji. Stavkajočih, demonstrantov, revolucionarjev. Tistih, ki so ta boj začeli že davno. Njihove sence množijo in krepijo naše vrste! To je dobro znamenje, zelo dobro!

Ti boga, kakšen miroljuben prizor, je dvignil oči, ki so vročično tipale, in prsi so se širile. Kakor da bi bili namenjeni na rajanje. Kakor da gredo na pir. Na znamenito prireditev onkraj hriba. Na množičen shod. Kakor da ni vojne. Samo top sredi vrste kvari miroljubno podobo. In puške seveda in mitraljezi, ki so jih nosili partizani na ramah kakor kose. Da, kakor kose. Saj so kose! Smrtne kose. Z mrakom bodo spet kosile. Koliko onih, ki se v postojanki živčno pripravljajo na sprejem, bodo pokosile? Pa tudi koliko veselih fantov in deklet, ki gredo zdaj zravnano po cesti, jutri zjutraj ne bo več med živimi. Toda vojna je vedno takšna.

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek,
TRST, Ul. Montecchi 6, PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82 57 23
Naročnina
Mesečno 2.900 lir — vnaprej plačana celotna 29.000 lir. Letna naročnina za inozemstvo 44.000 lir, za naročnike brezplačno revija «DAN».
V SFRJ številka 3,00 din, ob nedeljah 3,50 din, za zasebnike mesečno 40,00, letno 400,00 din, za organizacije in podjetja mesečno 55,00, letno 550,00 din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» - DZS - 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II. nad., telefon 22207
Oglasi Ob delavnikih: trgovski 1 modul (šir. 1 st., viš. 43 mm) 13.000 lir. Finančno-upravni 600, legalni 600, osmrtnice 250, sožalja 300 lir za mm višine v širini 1 stolpca. Mali oglasi 150 lir beseda. Ob praznikih: povišek 20%. IVA 14%. Oglasi iz dežele Furlanije-Julijske krajine se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih dežel v Italiji pri SPI.
Stran 6 25. januarja 1978
Odgovorni urednik Gorazd Vesel
Izdaja in tiska ZTT Trst
Član italijanske zveze časopisnih založnikov FIEG

● Osnutek KPI

(Nadaljevanje s 1. strani)

ka Gerbec, ki je dejala, da osnutek obravnava, poleg splošnih norm globalne zaščite, tudi nekatera pereča vprašanja, ki zahtevajo nujno zakonsko ureditev. Še zlasti je poudarila, da odpravlja zakonski osnutek razlike in diskriminacije med Slovenci, ki živijo v različnih pokrajinah Furlanije - Julijske krajine, se pravi tržaški, goriški in videmski pokrajini. Osnutek, ki so ga včeraj predložili, pomeni obenem tudi korak naprej pri izvajanju ustavnih določil, je dejala senatorka Gerbčeva.

Zakonski osnutek predloga za globalno zaščito Slovencev v Italiji bomo v celoti objavili v jutrišnji številki, danes naj samo omenimo nekatere najpomembnejše značilnosti. Osnutek obsega 31 členov in je razdeljen na 4 poglavja. Že iz prvega člena izhaja odprava diskriminacije med Slovenci, ki živijo v treh različnih pokrajinah Furlanije - Julijske krajine, saj je rečeno, «da se zagotovi prebivalstvu slovenskega jezika v tržaški, goriški in videmski pokrajini dežele Furlanije - Julijske krajine, polno uživanje pravic, ki jih določa ustava in da bo celotni slovenski skupnosti zagotovljen družbeni, gospodarski in kulturni razvoj, svobodno izražanje v svojem jeziku in ohranitev narodnostne istovetnosti, bo italijanska državna ureditev spoštovala norme tega zakona».

Na splošno je prvo poglavje zakonskega osnutka, ki govori o rabi jezika, dobro obravnavano, kot je podrobno obravnavano tudi drugo poglavje, ki obravnava šolstvo. Zanimiv je še zlasti člen 10, ki pravi, da je v tržaški in goriški pokrajini pri šolskih skrbništvih ustanovljena posebna sekcija, ki bo pristojna za slovenske šole vseh vrst in stopenj (vrtci, osnovne in srednje šole). V trenutku, ko bodo ustanovljene slovenske šole v videmski pokrajini, bo taka sekcija ustanovljena tudi pri videmskem šolskem skrbništvu. Sekcije, ki jih predvidevata prvi in drugi stavek tega člena, bo vodil ravnatelj ali profesor v staležu slovenskih šol s funkcijo viceproveditorja, ki ga bo imenovalo ministrstvo za javno šolstvo na osnovi predloga «deželnega sveta za slovenske šole». Zakonski osnutek predvideva tudi ustanovitev deželnega sveta slovenske šole, da bi tako zajamčili avtonomijo in razvoj slovenskega šolstva v deželi Furlaniji - Julijski krajini. Predsednik deželnega sveta slovenske šole, pravi nadalje člen 13 novega zakonskega osnutka KPI, bo sodeloval na sejah okrajnih šolskih svetov Furlanije - Julijske krajine, ki jih predvideva 11. člen DPR št. 416 z dne 31. maja 1974, za proučevanje problemov skupnega interesa.

Tretje poglavje obravnava ustanove, društva, sredstva množičnega obveščanja, kulturne dobrine in sredstva, četrto pa družbeno - gospodarske aspekte zaščite. (if)

● Satelit

(Nadaljevanje s 1. strani)

— kot je sporočilo notranje ministrstvo — povzročila precej preglavic tudi italijanski vladi, saj je bilo Sredozemlje eno od območij, na katera bi se satelit lahko zrušil. Zaradi tega je notranji minister Cossiga že v nedeljo mobiliziral civilno zaščito, policijo, karabinjerje in gasilce. Štab civilne zaščite je neprestano zasedal in sledil razpletu dogodkov vse do včeraj zjutraj, ko je satelit strmoglavil pri kanadskem jezeru.

Sodeč po uradnih poročilih si lahko oddahnemo, saj je nevarnost mimo. Če parafraziramo naslov neke znane komedije lahko rečemo, da «tokrat smo se izmazali», toda, kaj bo prihodnjič . . . (vt)

● Prvih šest knjig

(Nadaljevanje s 4. strani)

poti k nam, je pomembno kulturno dejanje. Roman o življenju finske vasi na visokem severu, kjer tri mesece ne vidijo sonca, pa je še posebej vreden zabeležbe. Gre za prvenec takrat 19 let starega pisatelja, ki je umrl komaj 29 let star (1944 - 1973), vendar za zrelo umetniško pripoved, ki sicer neprizadeto opisuje življenje finske vasi, obenem pa načenja vrsto obče človeških problemov življenja, ljubezni in smrti.

Boris Višinski: MAVRICA

Boris Višinski je najizrazitejši predstavnik makedonske srednje pisateljske generacije. (Rojen je leta 1929) Napisal je več del, tudi prevajajo ga precej v tuje jezike. Roman Mavrica iz leta 1971 pripoveduje o razklanem človeku 20. stoletja. To je monolog o nekdanjem revolucionarju in aktivistu ter o njegovi osebni tragediji, ko skuša glavni junak ob konfliktih pregledati svoje življenje in napraviti določene zaključke. Ob analizah svojega dela in življenja je Mavrica izpoved našega človeka, obenem pa izpoved o splošnih človeških problemih, da je roman našel svoje mesto tudi v drugih kulturah. Roman je prevedel Drago Jančar, ki je v drugem delu dodal knjigi nekatere novele istega avtorja. Te pa obravnavajo zgodbe malih ljudi.

Naj na koncu omenimo še nekaj bistvenih značilnosti nove zbirke. Knjige imajo vse uvodno besedo o avtorju, dodana je tudi poglavitna karakteristika romana. Oprema je okusna in sodobna (Franc Mesarič) tako da lahko govorimo ne samo o dobrih, temveč tudi lepih knjigah.

KLJUB TEMU NE ZAPUSTI DRŽAVNEGA PRAVDNIŠTVA V MILANU

SODNIK POMARICI VČERAJ IZROČIL NAMESTNIKOM AKTE O UGRABITVAH

Ob ustrezni zakonodaji se morda zopet loti preiskav - Vlada naj ukrepa

MILAN — Namestnik državnega pravdnika dr. Ferdinando Pomarici, ki je predvčerajšnjim sklenil opustiti preiskave o osebnih ugrabitvah v izsiljevalne namene zaradi «nesporazuma» z nadrejenim, državnim pravdnikom dr. Maurom Grestijem, se bo kljub vsemu zopet lotil tega opravila. Ne morda v kratki pa tudi ne v srednjeročni perspektivi, pač pa, ko bodo časi temu dozoreli. To pomeni, ko bosta višji sodni svet in zakonodajalec prešla od besed k dejanjem, ko bosta torej začrtala jasne in neomajne smernice, kako naj se sodstvo in javnovarnostni dejavniki ravnajo v primerih ugrabitev.

To zahteva dr. Pomarici že dolgo, hoče pa tudi posodobljenje in pomnožitev potrebnih sredstev in mož, «kajti nasproti čedalje bolj izpopolnjeni organizaciji poklicnih zločinskih tolp se zdimo mi nekakšni samouki...» Zlasti pa pobudnik «trde linije» (zamrzovanje odkupninam namenjenih denarnih sredstev) zahteva popolno uskladitev sodnijskega nastopanja proti ugrabiteljem. Ti osredotočajo pač svoje napade na območja, kjer zaplemba denarja ni predvidena.

Namestnik milanskega državnega pravdnika je včeraj naglasil časnikarjem, da pravdništva ne bo zapustil; le ugrabitvam se za sedaj ne namerava več posvečati. V resnici je ustrezne preiskovalne akte že izročil namestnikom Bardiju, Carnevaliju, Di Grazii in Manfreddi. Pomarici je novinarjem tudi pojasnil, da je prišlo do «nesporazuma» zgolj med njim in dr. Grestijem, da torej to ni bila posledica zunanjega vmešavanja. Marsikdo pa temu ne verjame. Včeraj je senator Giovanni Coco (KD) naslovil na pravosodnega in notranjega ministra vprašanje, kaj pravzaprav tiči za Pomaricijevim korakom.

Dr. Gresti je včeraj izrazil željo, naj bi se Pomarici premislil in se znova lotil ugrabitev. Isto željo je iznesel (poleg mnogih drugih) preiskovalni sodnik sodišča v Cagliariju dr. Luigi Lombardini, ki je med prvimi sledil Pomaricijevi «trdi liniji». Slednja sicer res predpostavlja določen rizik, je dejal, toda brez tovrstnega ravnanja ne bo mogoče zatreti ugrabitev. Pripomnil je še, da so zločinci kljub prejemu odkupnine že nekajkrat žrtev umorili. Zadnji primer: maja 1977 so ugrabili časnikarja ter industrijca Leoneja Concata in ga ubili navzlic temu, da so zanj dobili 600 milijonov lir. (dg)

Beograjska konferenca začasno v slepi ulici

BEOGRAD — Včerajšnja plenarna seja v kongresnem centru «Sava» je pokazala, da na beograjskem sestanku KEVS še vedno niso dosegli nobenega napredka. Seja je bila izredno kratka, saj udeleženci niso dobili od redakcijskih skupin ničesar, kar bi bilo vredno pozornosti. V redakcijskih skupinah namreč od zadnje plenarne seje prejšnji teden niso sprejeli nobenega predloga oziroma dela besedila, o katerem bi se morale vse delegacije izreči na plenarni seji.

Zanimiva so razmišljanja, ki se zaradi sedanjega zastoja porajajo v krogih beograjske sestanka. Nekatere delegacije namreč menijo, da gre za proceduralne težave, ki so nastale po predložitvi sovjetskega predloga sklepnega dokumenta. Vendar se večina udeležencev nagiba k prepričanju, da ne gre za proceduralna vprašanja, temveč za vprašanja različnih pogledov na vsebino beograjske listine, v kateri naj bi povzeli ocene uresničevanja listine iz Helsinkov in določili nove naloge za pospešitev tega procesa. (vb)

USPEŠNA AKCIJA RIMSKE POLICIJE

V zaporu 20 članov ugrabiteljske tolpe

Nesporno dokazana povezava med rimskim podzemljem in mafijo

RIM — Po dveh mesecih raziskav so agenti rimskega letečega oddelka včeraj aretirali člane kriminalne organizacije, ki je delovala na območju med Rimom, Firencami in L'Aquilo, ter naj bi bila odgovorna za kopico ugrabitev. Prav dva poskusa ugrabitve, ki sta se izjalovila (novembra so poskusili ugrabiti gradbenika Vincenza Ciriella, decembra pa prav tako gradbenika Angela Appolonija) sta sprožila preiskavo. Na podlagi ugotovljenih dejstev je namestnik rimskega državnega pravdnika dr. Sica izdal 22 zapornih nalogov, policija pa je aretirala 18 oseb, ena se je sama javila, ko je zaslutila policijski ukrep, dve pa sta se izognili aretaciji.

Uspešna akcija rimske policije je hud udarec tamkajšnjemu podzemlju. Aretirali so namreč skoraj vse vidnejše predstavnike rimskega kriminala. Med njimi je vsekakor po mnenju policije najvplivnejši 29-letni Tiberio Cason, neke vrste vodja rimskega podzemlja, ki je, čeprav prikovan na invalidski stol, vodil številne kriminalne akcije. Imena drugih aretirancev obenem neizpodbitno dokazujejo tesne vezi med rimskim kriminalom in mafijo, saj sta med priprtimi tudi dva predstavnika te «organizacije», obenem tudi kriminalci, ki so bili že v preteklosti povezani z mafijo. Vsekakor je policija zajela v svoje mreže predvsem večje ribe, ki so imele za sabo precej kriminalnih in celo krvavih akcij. Naj omenimo le rop na Trgu Vittorio, kjer je bil ubit agent Antonio Cardilli; prav tako so zgovorna prijateljstva s sorodnimi tolpami. Tako je aretirani Tommaso Pellini velik prijatelj enega izmed vodij «marsejcev» Jacquesa Berenguera, Basilio Surace pa prijatelj znanega «bossa» Giuseppa Piromallija. Sam pa naj bi bil celo med voditelji kalabrijske mafije. Člani tolpe so vse akcije izvedli v tesnem sodelovanju med seboj, kar je delno olajšalo delo preiskovalcev. Vsekakor je bilo tudi samo premoženjsko stanje do skrajnosti sumljivo, saj je dovolj zgovoren podatek, da je Cason nedavno skušal kupiti neko uvozno - izvozno podjetje za milijardo lir v gotovini. Preiskava o tolpi je še v teku, policija pa išče še dve osebi in sicer 42-letnega Gina Tobbiana in 35-letnega Giancarla Polidorija. (voc)

Kopica politikov v tajni prostozidarski loži P 2

RIM — Prostozidarsko gibanje, ki ima, kot kaže, v zahodnem svetu precejšen vpliv, je imelo v dosedanem političnem dogajanju nejasno in dokaj dvoumno vlogo. To velja še zlasti za Italijo, kjer že vrsto let plamti znatna polemika, saj dolžijo pristaši tega gibanja prevratniškega rovarjenja, protidržavnega delovanja in kopice drugih umazanih poslov. V središču viharja pa naj bi tajna loža «P 2», ki je bila pred nedavnim obtožena, da je pravo gonilno kolo prevratniškega snovanja. Kaže, da se za delovanje lože zanima več sodnikov, ki naj bi — kot poroča neki milanski tednik — v zadnjem času sestavili seznam članov te lože. Pri tem delu naj bi sodelovali tudi voditelji prostozidarskega gibanja, saj bi v nasprotnem primeru dejansko priznali tajnost lože, kar pa bi pomenilo grobo kršitev ustave, ki prepoveduje vse tajne organizacije.

Kot poroča milanski list naj bi med člani «P 2» kopica vidnih politikov, državnih funkcionarjev, vojakov, sodnikov in celo duhovnikov. Med domnevnimi člani lože, ki jih našteva tednik, naj omenimo demokristjana Vincenza Carolla, socialdemokrata Giuseppa Lupisa, republikanca Emanuela Terrano, socialista Beniamina Finocchiara, misovca Vita Micelija, igralca Alighiera Noscheseja, popevkarja Claudia Villo, bivšega predsednika FIGC Artemia Franchija.

Vsi prizadeti so demantirali svojo privrženost prostozidarskemu gibanju.

BOLOGNA — Dne 10. aprila bo proces proti mladim levičarskim izvenparlamentarcem, ki so obtoženi raznovrstnega nasilja ob lanskih marčnih izgredih po umoru člana «Lotta continua» Pierfrancesca Lorussa.

Radost prenapetežev po oprostitvi

Proces zoper «ordine nuovo»: narava in pomen razsodbe so najbolje osvetlili sami prizadeti s prepevanjem fašističnih pesmi in rimskim pozdravom (Telefoto ANSA)

NOV ČLEN V VERIGI POLITIČNEGA NASILJA IN USTRAHOVANJA

Rdeči brigadisti ranili v Milanu funkcionarja tovarne Sit Siemens

MILAN — Samozvane rdeče brigade, «levičarska» teroristična skupina, ki je prva ubrala pot oboroženega upora proti državi, je sprožila silovito ofenzivo proti politikom in funkcionarjem poldržavnih podjetij. Po napadu na demokrščanskega odvetnika v Genovi, so brigadisti včeraj napadli funkcionarja družbe Sit Siemens in ga huje ranili.

Dinamika atentata je slična vsem dosedanjim podobnim izpadom: teroristi, ki so očitno dobro poznali navade žrtve, 33-letnega Nicole Tome (po rodu je iz Barija in je bil šele pred enim letom premeščen v Milan; prej je bil namreč v službi pri tovarni Siemens v Santj Marii Capua Vetere), so čakali nanj v zasedi in so ga napadli, komaj se je napotil peš od doma do bližnjega urada. Kaže, da se je Toma zavedel nevarnosti in je poskušal zbežati, vendar pa so bili napadalci hitrejši. Odjeknilo je šest ali sedem strelov in mladi funkcionar je obležal na tlaku v mlaki krvi, medtem ko so teroristi, ki so bili v treh, pobegnili preden bi očividci lahko posegli.

Dobre pol ure po atentatu je neznan moški telefoniral v uredništvo časopisne agencije ANSA in rekoč, da govori v imenu rdečih brigad, prevzel odgovornost za atentat. Napovedal je tudi daljše sporočilo, ki pa ga teroristi doslej še niso poslali.

Nicola Toma, ki je bil sprejet na zdravljenje na kirurški oddelek, je bil ranjen v roko in nogo, vendar mu krogle niso povzročile hujših poškodb in bo okreval v 30 dneh.

Tovarniški svet je v znak protesta proti atentatu in v znak solidarnosti z ranjenim funkcionarjem proglasil polurno stavko za vsako izmeno. (vt)

Čtivo o odporništvu «težko in nekoristno»?

CAGLIARI — «Knjiga je pretežka za naše učence,» tako je didaktični ravnatelj osnovne šole v kraju Lula v pokrajini Nuoro obrazložil odločitev, da učencem četrtega in petega razreda odvzame knjigo «Od odporništva do danes». Ob tridesetletnici nastanka odporniškega gibanja v Italiji je knjigo pripravil Ferruccio Parri, razdelili pa so jo že lani v nižji srednji šoli istega kraja.

Občinska uprava, ki je levičarsko usmerjena, je nekaj izvodov knjige in brošuro o italijanski ustavi letos dala tudi višjim razredom osnovne šole, vendar pa naj bi bilo tovrstno čtivo, po mnenju didaktičnega ravnateljstva in večine učiteljev, vsaj tako zatrjuje ravnatelj, za otroke «nerazumljivo in nekoristno».

Teroristi napadli milanskega odvetnika

MILAN — Trije zakrinkani in oboroženi banditi, ki so se izdajali za pripadnike «komunističnih teritorialnih enot», so sinoči vdrli v urad odv. Carla De Vecchija. Kriminalci so priklenili uslužbenke h grelcu, razdejali urad in odnesli zajeten sveženj arhivskega gradiva.

Napad na odvetnika je — kot so v telefonskem sporočilu pozneje priznali teroristi — povezan z De Vecchijevim delom. Odvetnik je bil med drugim stečajni skrbnik podjetja Unidal.

Marghera: 1.500 delavcem grozi brezposelnost

BENETKE — «Gorje, če nam pospuste živci!» Taki in podobni izpadi so v poslednjem času tako rekoč na dnevnem redu med delavstvom veleindustrijskega središča Marghere, ki mu grozi brezposelnost. Brez delovnega mesta bi moralo ostati že prihodnjo soboto 1.500 uslužbencev, toda v resnici preti ta nevarnost, kakor poudarjajo v krogih enotne sindikalne federacije, najmanj 10.000 osebam.

Industrijska cona je nastala v desetletju 1920-30, zajema 228 podjetij, ki zaposlujejo 35-40.000 delovnih moči, letni posli pa se skupno sučejo okrog 1.300 milijard lir. Spričo izredno naglega razvoja Marghere se je prebivalstvo mesteca Mestre v 30 letih štirikrat povečalo, toda samo industrijsko območje je bilo v pogledu strojne ter infrastrukturne opreme le neznatno obnovljeno. Od tod zastarelost in nekonkurenčnost tovarniških naprav, od tod pojav silne krize; njeni prvi znaki so se pokazali že pred leti.

Nekako 20 večjih in manjših podjetij, ki pogodbeno skrbijo za preskrbo tovarn oz. vzdrževanje in delujejo pretežno znotraj kemijskega obrata Montedison, namerava 30. januarja odpustiti 1.500 uslužbencev, ker jih ne morejo plačati. To pa zato, ker jim delodajalec (v tem primeru Montedison) ni izplačal opravljenih del. V nadaljnjih dveh mesecih naj bi ista usoda doletela še 300 delavcev in tako naprej.

Vodstvo Montedisona je včeraj popoldne v uradnem sporočilu pojasnilo, da je napoved odpustov docela neutemeljena, ker da so ravno sedaj v teku pogajanja z omenjenimi dvajseterico podjetij, da se jim poravnajo računi. S tem seveda vprašanje še zdaleč ni rešeno, saj gre pri omenjenih odpustih le za vrh «iceberga». Med drugim velja omeniti, da so podjetja v krizi ustavila «turn over»: to pomeni, da upokojenih uslužbencev ne nadomeščajo z novimi. Od tod zaskrbljujoča napoved sindikalistov, da se v Marghери igrajo z usodo 10.000 in ne le 1.500 delavcev in njih družin.

Položaj se lahko izboljša po sodbi sindikatov le z uresničitvijo smernih sektorialnih načrtov za razvoj ladjedelstva, železarstva, kemiške proizvodnje idr. («ustrezne politične volje pa ni») oziroma z proizvodno preusmeritvijo obstoječih obratov z javnimi naložbami (benetški župan Mario Rigo pojasnjuje, da je občinska uprava ubrala ravno to smer). (dg)

PROCES ZARADI SPODLETELEGA POSKUSA GOLPEJA

TANASSI PONOVNO POSTAVIL GENERALA MICELIJA NA LAŽ

RIM — Bivši obrambni minister Tanassi je na včerajšnjem zasedanju procesa zaradi spodletelega državnega udara 7. decembra 1970 odločno zanikal, da bi kdajkoli poveril generalu Malizii nalogo, da sestavi odgovor za preiskovalnega sodnika De Lilla. Še več, nikoli ni vedel za obstoj tega pisma. Tanassi je tako še enkrat postavil na laž bivšega poveljnika SID Micelija, ki je hotel dokazati, da so bili politični predstavniki obveščeni o vseh razvojih položaja.

Pred časom sta v preiskavi njegove izjave demantirala tudi bivši notranji minister Restivo in bivši predsednik republike Saragat.

Na včerajšnji sodni obravnavi je spet prišlo na dan ime generala Malizie, ki ga je sodišče v Catanzaru obsodilo zaradi lažnega pričevanja prav na podlagi izjav Vita Micelija, ki je bil v Catanzaru prisoten kot priča, medtem ko je na sedanjem procesu obtoženec. V morebitnem soočenju bi Malizia prav gotovo izkoristil priložnost, da bi vrnil bivšemu poveljniku SID milo za drago.

FULVIO CASALI

ŠLO NAJ BI ZA SKRAJNE LEVIČARJE NAPAP IN FLAMSKO NACISTIČNO SKUPINO

Nad ugrabitvijo barona Empaina senca terorističnih organizacij

Neznanec po telefonu zahteval kar 40 milijonov frankov odkupnine

PARIZ — Odgovornost za ponedeljkovo ugrabitev industrijskega in finančnega mogotca Edouarda Jeana Empaina sta včeraj prevzeli z brezimnimi telefonskimi sporočili kar dve organizaciji. Gre za domnevne pripadnike skrajnolevičarske «oborožene enote za ljudsko avtonomijo» (NAPAP) in ultradesničarskega «komiteja Joris Van Severen».

Prvi naj bi bili v zvezi z zahodnonemško teroristično skupino «frakcija rdeče armade» (RAF) znano tudi kot «Baader - Meinhof» in so postavili preiskovalcem sledečo zahtevo: «Če najpozneje ob 12. uri danes (sreda, 25. januarja) ne bodo izpuščeni iz zapora naši tovariši Christian Harbulot, Irmgard Moeller in Rolf Pohle, bomo ubili barona Empaina, ista usoda pa bo v bodoče doletela še druge gospodarje.»

Harbulot je član NAPAP in zaprt v Franciji, Moellerjeva in Pohle pa sta, kot znano, zahodnonemška terorista in zaprta v ZRN. Harbulot je s pajdaši obtožen, da je marca lani umoril člana varnostne službe družbe Renault J. A. Tramonija.

I. Moeller in R. Pohle sodita med najpomembnejše preživele člane zdesetkane RAF, a ženska je edina preživela po «skupinskem samomoru» v kaznilnici Stammheim. Marca 1976 je bila obsojena na 4 leta in pol ječe zaradi sodelovanja v zločinski skupini in nezakonite posesti orožja, julija lani pa udeležbe pri treh dinamitnih atentatih iz l. 1972 v izvedbi skupine «Baader - Meinhof», za kar je predvidena dosmrtna zaporna kazen. Komanda «Siegfried Hausner» in «Martyn Halimeh» sta zahtevala njeno izpustitev v zameno za H. M. Schleyerja (pozneje umorjenega) oz. za talce na ugrabljenem letalu Lufthansa. Dan po njihovi osvoboditvi po zaslugi zahodnonemškega protigverilsko izurjenega moštva pa «skupinski samomor» in odkritje z nožem v prsi ranjene Moellerjeve v njeni lastni — zaklenjeni — celici.

Rolfa Pohleja so imeli za dobavitelja orožja skupini «Baader - Meinhof». Leta 1975 so ga oblasti ZRN s štirimi drugimi teroristi poslale v Sev. Jemen v zameno za voditelja krščanskodemokratske stranke v Zah. Berlinu Petra Lorenza, ki ga je ugrabilo gibanje 2. junija». Julija 1976 je bil znova aretiran v Atenah in izročen bonski vladi.

Pri «komiteju Joris Van Severen» pa gre za nacifašistično flamsko organizacijo, o kateri že kakih 10 let ni bilo več slišati. Van Severen, nekdanji skrajnodesničarski flamski parlamentarec, je bil v začetku druge svetovne vojne obsojen na smrt zaradi sodelovanja z nacisti in ustrelen. V anonimnem pozivu je «komitete» javil, da bo s pogoji za Empainovo izpustitev seznanil preiskovalce prihodnji petek. Ugrabili naj bi ga, ker da je oškodoval flamsko prebivalstvo v Belgiji.

Vse kaže, da preiskovalci ne posvečajo posebne pozornosti omenjenemu skrajnodesničarskemu «komiteju», resno pa so vzeli na znanje ultimat NAPAP. Teza, da gre kljub vsemu morda za delo navadnih zločincev, ki naj bi ga NAPAP in drugi preprosto izrabili v lastne namene, je čedalje bolj krhka. To dokazuje tudi pisanje francoskega tiska, ki v bistvu združuje Empainovo ime s Schleyerjevim... Baronovo «carstvo» sloni na belgijsko-francoskem holdingu, ki deluje na najraznovrstnejših industrijskih področjih, a tudi v bančništvu in v jedrskem sektorju. Zaposluje 130.000 delovnih moči, letni posli pa se sučejo okoli 4 tisoč milijard lir. (dg)

Glasnik NAPAP je pozno sinoči zanikal odgovornost te organizacije pri Empainovi ugrabitvi in pripomnil, da Harbulot ni njen član. Z druge strani je neznanec sporočil listu «Rouge», da baron ni v rokah «političnih», temveč «poklicnih» ugrabiteljev; ti zahtevajo za njegovo izpustitev 40 milijonov frankov (nad 7 milijard lir) odkupnine.

31. januarja zapade rok za obnovitev televizijske in radijske naročnine brez dodatnih taks, ki jih predvideva zakon

MARKETING RAI 7804

Letna naročnina znaša 26.170 lir za črno-belo televizijo in 52.345 lir za barvno TV

Naročnine se morajo vplačati v poštnih uradih, kjer so razobešeni seznami z radijskimi in TV naročninami.

Predvidene denarne kazni za neprijavljene uporabnike znašajo do 300.000 lir (Zakon št. 90 z dne 31. marca 1977).

RAI
RADIOTELEVISIONE ITALIANA